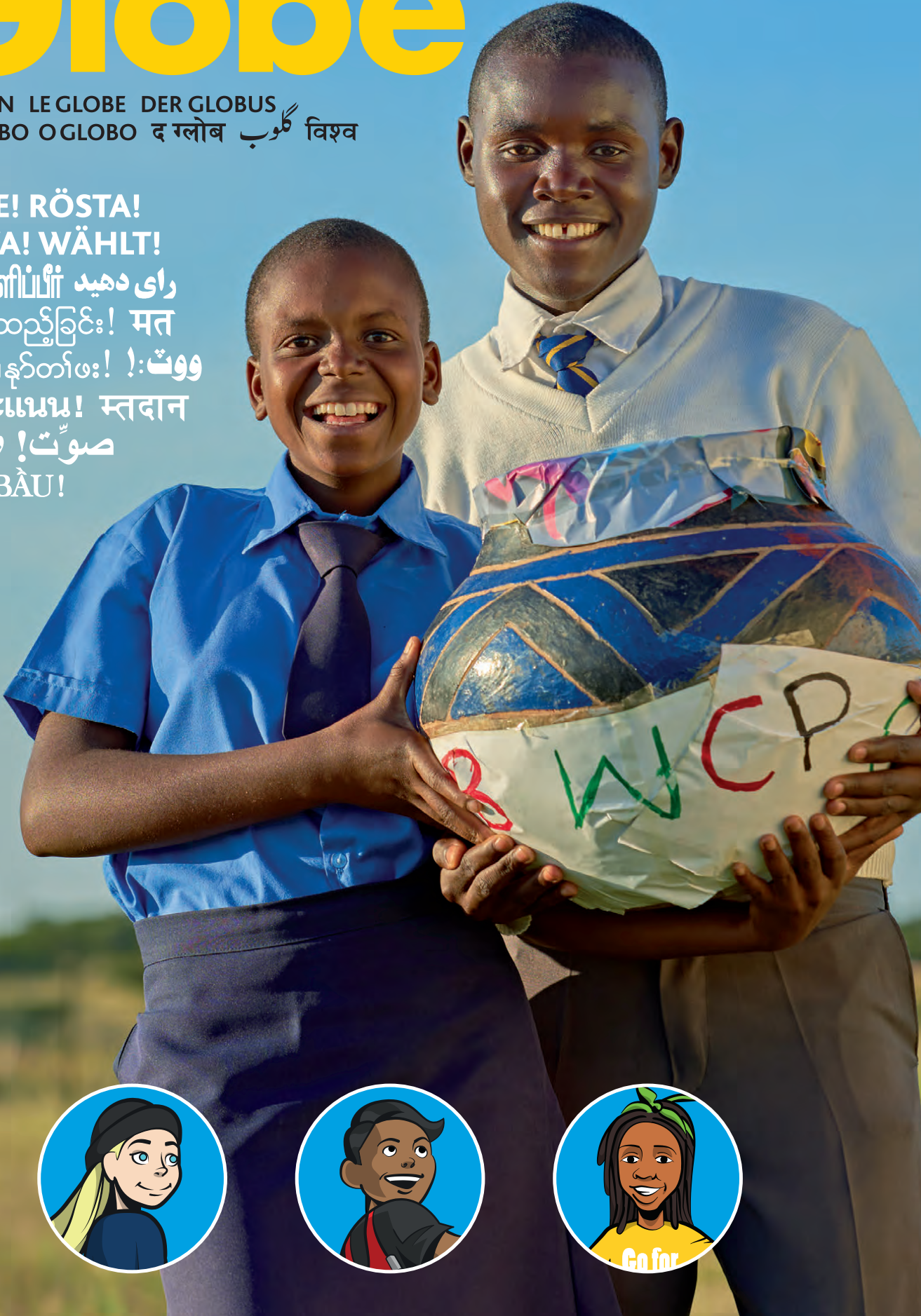

THE Globe

GLOBEN LEGLOBE DER GLOBUS
EL GLOBO OGLOBO द ग्लोब گلوب विश्व

VOTE! RÖSTA!
¡VOTA! WÄHLT!
വാക്കளிപ്പി്! رای دھید
ဆန္ဒမဲထည့်ခြင်း! मत
တီထီနီတီဖး! ! ووٹ!
လၢကးၤၤ! स्तदान
! صوت! ووٹ!
HÃY BẦU!

WORLD'S CHILDREN'S PRIZE MAGAZINE #66/67 2019

WORLD'S CHILDREN'S PRIZE FOR
THE RIGHTS OF THE CHILD

PRIX DES ENFANTS DU MONDE
POUR LES DROITS DE L'ENFANT

PREMIO DE LOS NIÑOS DEL MUNDO
POR LOS DERECHOS DEL NIÑO

PRÊMIO DAS CRIANÇAS DO MUNDO
PELOS DIREITOS DA CRIANÇA

DER PREIS DER KINDER DER WELT
FÜR DIE RECHTE DES KINDES!

बाल अधिकारों हेतु विश्व
बाल पुरस्कार

बाल अधिकारका लागी
विश्व बाल पुरस्कार

بچوں کے حقوق کے انعام کا عالمی پروگرام

World's Children's Prize for the Rights of the Child

Guylande Mésadiou

Spèc Nhangaza

◀ Ungdomarna på framsidan, Glory och Talkmore från Chihota i Zimbabwe, håller i byns valurna för Global Vote. Båda är WCP-barnrättsambassadörer.

Lotteriet för en bättre värld

Thanks! Tack! Merci! ¡Gracias! Danke! Obrigado! CẢM ƠN ကျေးဇူး
شكرية! :! စပိတ်း! :! စပိတ်း! :! စပိတ်း! :! စပိတ်း! :!

HM Drottning Silvia • Svenska Postkodlotteriet
Forum Syd • Sida • Julia & Hans Rausing Trust
Drottning Silvias Stiftelse Care About the Children
Survé Family Foundation • Kronprinsessan Margaretas
Minnesfond • Sparbanksstiftelsen Rekarne
Håll Sverige Rent • Sveriges Olympiska Komité
Rotary Distrikt 2370 & 9350

Alla Barnrättsfaddrar och givare • Microsoft • Google
ForeSight Group • Twitch Health Capital • Helge Ax:son
Johnsons Stiftelse • PunaMusta • Gripsholms
Slottsförvaltning • Svenska Kulturpärlor • ICA Torghallen
Skomakargården • Röda Magasinet • Lilla Akademien

Hej!

Tidningen Globen är till för dig och alla andra unga som deltar i World's Children's Prize-programmet. Här möter du kompisar från hela världen, får kunskap om dina rättigheter och tips om hur världen kan bli lite bättre!

I de här länderna bor personerna i den här Globen:

Chefredaktör och ansvarig utgivare: Magnus Bergmar
Medarbetare i nr 66–67: Carmilla Floyd, Andreas Lönn, Erik Halkjaer, Johan Bjerke, Jesper Klemmedsson, Sofia Marcetic, Charles Drawin, Kim Naylor, Ali Haider, Marlene Winberg, Jan-Åke Winqvist, Håll Sverige Rent **Översättning:** Semantix (engelska, spanska), Cinzia Gueniat (franska), Glenda Kölbrant (portugisiska), Preeti Shankar (hindi) **Grafisk form:** Fidelity
Framsidesfoto: Johan Bjerke **Baksida:** Charles Drawin
Tryck: PunaMusta Oy ISSN

• Globen är, genom Forum Syd, delvis finansierad av Sida, Styrelsen för Internationellt Utvecklingsarbete. Sida delar inte nödvändigtvis de åsikter som här framförs. Ansvar för utslutande skribenternas och ansvarig utgivares.

• Globen får inte säljas!

Vad är World's Children's Prize?	4
Möt barnjuryn!	6
Vad är barnets rättigheter?	12
Hur mår världens barn?	14
Vägen till demokrati	16
Global Vote jorden runt	19
Häng med till Zimbabwe, Burkina Faso, DR Congo, Pakistan, Burma och andra länder. Möt barnrättsambassadörer och barn som röstar för sina hjältar och rättigheter!	

Årets barnrättshjältar

Spès Nihangaza, Burundi	34
Ashok Dyalchand, Indien	52
Guylande Mésadiou, Haiti	70
Globala målen	88
Jorden Runt-loppet för en bättre värld	90
You Me Equal Rights-ambassadörer	91
Barnrättsambassadörer och flickors rättigheter i Zimbabwe	94
No Litter Generation	108
World's Children's Press Conference	128
Vi beskyddar World's Children's Prize	129
Vi firar barnets rättigheter	130

World's Children's Prize Foundation
Box 150, 647 24 Mariefred
Tel. 0159-129 00
info@worldschildrensprize.org
www.worldschildrensprize.org
facebook.com/worldschildrensprize
Insta @worldschildrensprize
youtube.com/worldschildrensprize
twitter @wcpfoundation

Vad är World's Childr

Vill du bli förändrare för en bättre värld? Då får du hjälp av World's Children's Prize-programmet (WCP). Genom att lära känna barnrättsambassadörer, barnrättshjältar och andra barn i hela världen lär du dig om:

- Medmänsklighet
- Alla människors lika värde
- Barnets rättigheter
- De mänskliga rättigheterna
- Hur demokrati fungerar
- Hur du kan kämpa mot orättvisor, fattigdom, rasism och förtryck
- FN:s Globala mål som världens länder har kommit överens om för att skydda miljön och göra världen mer rättvis till år 2030.

Bli förändrare!

Ta chansen att bli förändrare och stå upp för allas lika värde och rättigheter! Du kan göra din röst hörd och påverka livet där du bor, i Sverige och i världen, nu och i framtiden. Tillsammans med miljoner andra barn är du med och bygger en mer medmänsklig värld där alla behandlas lika, där barnets rättigheter respekteras och där människor och miljö mår bra.

World's Children's Prize-programmet pågår mellan november 2018 och 16 maj 2019.

BARNETS RÄTTIGHETER I DITT LIV

Börja med att ta reda på om barnkonventionen verkligen efterlevs där du bor, t.ex. i skolan. Prata om: Hur det kan bli bättre för barn på din ort och i Sverige? Får du göra din röst hörd om frågor som rör dig och dina kompisar? Studera demokratis historia och, om ni vill, starta en WCP-barnrättsklubb på skolan!

SIDORNA 12–13

JORDEN RUNT-LOPPET FÖR EN BÄTTRE VÄRLD

NO LITTER GENERATION

Den 16 maj* firar barn i Global Friend-skolor över hela världen *No Litter Day*. Visa att du tillhör No Litter Generation genom att samla skräp på din ort, på skolgården och på gatorna. Prata också med andra om rätten till en ren och hälsosam miljö för dig och alla andra barn i världen.

SIDORNA 108–127

Innan *Jorden Runt-loppet för en bättre värld* 1 april lär du och dina kompisar er om de globala målen, främst de som handlar om jämställdhet och flickors lika rättigheter (Mål 5), jämlikhet (Mål 10) och fred och rättvisa (Mål 16). Tillverka gärna plakater och annat material om vilka förändringar ni vill se i Sverige och sprid ordet i sociala medier. 1 april inleds med att ni för medier, makthavare och föräldrar berättar om vad ni vill förändra. Alla elever på skolan bildar sen en så lång kedja som möjligt, fingerspets mot fingerspets. Kedjan övergår sedan i att ni går eller springer 3 km. Ni rapporterar hur många som deltagit i kedjan och Jorden Runt-loppet, så att det går att räkna fram hur många varv runt jorden miljoner barn tillsammans gått och sprungit för en bättre värld den dagen. Din skola kan få besök av en svensk olympier från vår partner för Jorden Runt-loppet, Sveriges Olympiska Kommitté.

SIDORNA 22–23, 34–87
OCH 88–107

Viktiga datum

1 april – Jorden runt-loppet för en bättre värld.

16 april – sista dagen att rapportera ert röstresultat.

16 maj – No Litter Day*

* No Litter Day är den 16 maj, men din skola kan välja att fira den när som helst under vecka 20.

en's Prize?

BARNETS RÄTTIGHETER I VÄRLDEN

Barnkonventionen gäller alla barn, överallt i världen. Lär dig mer genom att möta jurybarnen, WCP-barnrättsambassadörer och barn som de kämpar för. Ta också reda på hur världens barn egentligen mår idag.

SIDORNA 6–11, 14–15, 91–107
OCH 120–127

MÖT BARNRÄTTSHJÄLTARNA

Varje år nomineras tre fantastiska barnrättshjältar, förändrare för en bättre värld, som kandidater till World's Children's Prize. Lär känna dem och barnen de kämpar för.

SIDORNA 34–87

Hittills har 42 miljoner barn jorden runt lärt sig om barnets rättigheter och demokrati genom WCP-programmet. Fler än 70 000 skolor i 116 länder har anmält sig som Global Friend-skolor och stödjer World's Children's Prize.

Visste du?

Att WCP-programmet är världens största årliga utbildning om allas lika värde, barnets rättigheter, demokrati och hållbar utveckling.

DET STORA AVSLÖJANDET!

När miljontals barns röster har räknats samman avslöjas vem av de nominerade barnrättshjältarna som har fått flest röster och utsetts till mottagare av *The World's Children's Prize for the Rights of the Child*, samt vilka två som får *World's Children's Prize Honorary Award*. Samla er skola och berätta om resultatet! Eller bjud in lokala medier till en *World's Children's Press Conference* (Barnens presskonferens), som hålls samtidigt i flera länder. Berätta för medierna vilka förbättringar ni vill se i respekten för barnets rättigheter och presentera barnrättshjältarna.

SIDAN 128

VÄRLDS-OMRÖSTNINGEN GLOBAL VOTE

När du lärt dig allt om barnets rättigheter och om de nominerade barnrättshjältarna kan du vara med i världsomröstningen *Global Vote*. Bestäm datum för er skolas valdag i god tid och förbered allt som hör ett demokratiskt val till, från att utse valobservatörer till att tillverka valurnor. Bjud gärna in medier, föräldrar och politiker att uppleva er *Global Vote-day*. Rapportera skolans röstresultat i valurnan på worldschildrensprize.org.

SIDORNA 19–33

Följ oss i sociala medier!

 @worldschildrensprize
 @worldschildrensprize
 worldschildrensprize
 @wcpfoundation

worldschildrensprize.org

Åldersgräns för World's Children's Prize

WCP är till för barn från det år de fyller tio till det år de fyller 18. FN:s konvention om barnets rättigheter säger att du är barn till och med det år du fyller 18. Åldersgränsen nedåt har flera skäl. För att kunna rösta i *Global Vote* måste du lära dig allt om priskandidaternas arbete. Barnen de kämpar för har ofta upplevt mycket svåra saker och deras berättelser kan vara skrämmande för yngre barn. Även för äldre barn kan det vara otäck och därför är det viktigt att du har vuxna att prata med när du jobbar med WCP-programmet.

På bilden från WCP-ceremoni-dagen 2018 finns två jurymedlemmar med som nu har gått i "pension": Dieu-Merci från DR Kongo och Netta från Israel.

Möt barnjuryen!

Medlemmarna i World's Children's Prize Barnjury är experter på barnets rättigheter genom sina egna erfarenheter. Varje jurybarn representerar i första hand alla barn i världen som har liknande erfarenheter som hen. De representerar även barnen i sitt land och på sin kontinent. När det är möjligt ingår barn från alla världsdelar och stora religioner i juryen.

Jurybarnen delar med sig av sina levnadsberättelser och om vilka av barnets rättigheter de själva fått kränkta och/eller kämpar för. På så sätt lär de miljoner barn jorden runt om barnets rättigheter. De kan vara med i juryn till och med det år de fyller 18.

Barnjuryen utser varje år de tre slutkandidaterna till World's Children's Prize for the Rights of the Child bland alla som blivit nominerade.

Jurybarnen är ambassadörer för World's Children's Prize i sina hemländer och i världen.

Barnjuryen leder den årliga World's Children's Prize-ceremonin. Under den veckan besöker jurybarnen skolor i Sverige och berättar om sina liv och om barnets rättigheter.

På worldschildrensprize.org hittar du fler jurybarnsberättelser och möter även tidigare jurymedlemmar.

Flera nya jurybarn utses under 2018.

♥ Vi har inte skrivit ut jurybarnens efternamn för att skydda deras integritet.

Jhonn
Nara

♥ JHONN NARA, 17

BRASILIEN

Representerar barn som tillhör urfolk och kämpar för sina rättigheter, barn som utsätts för övergrepp och som drabbas av miljöförstöring.

Jhonn Nara bor i Amazonas i Brasilien och är en av urfolket Guaranis yngsta ledare. Förr levde hennes folk mitt i regnskogen men nu har de jagats bort från sina byar. Skogen har skövlat och ersatts av boskapsrancher och industrier som förstör naturen. Jhonn Nara och andra i Guaranifolket bor nu i fallfärdiga läger nära stora vägar där de varken kan fiska eller jaga. Fattigdomen gör att de vuxna mår dåligt, dricker, tar droger och slåss. Jhonn Nara har själv misshandlats av en våldsam styvpappa.

Guaranifolket utsätts för hot och våld av de som vill tjäna pengar på att hugga ner skog och utnyttja mark. När Jhonn Nara var tio år kom maskerade män till byn och sköt ihjäl hennes morfar, en av folkets ledare.

– När vi protesterar blir vi hotade, misshandlade och dödade. Dom vill utrota oss, men vi ger aldrig upp, säger Jhonn Nara som blir ledsen när hon och andra urfolksbarn behandlas sämre i skolan än andra elever.

– Det gör ont i hjärtat.

♥ NOOR, 17

PALESTINA

Representerar barn i konfliktområden, barn som lever under ockupation och stöder dialog för fred.

– Mitt första minne av skottljud är från mitt i natten när jag var fyra år. Vi flydde ner i källaren. När vi vågade oss upp igen brann det i farmors rum och det var skotthål och granatskärvor överallt. För ett tag sedan när vi hade prov i skolan sköts plötsligt en tårgasgranat in i klassrummet. Mina ögon rann och jag fick svårt att andas. Jag och mina vänner sprang hemåt men israeliska soldater

Noor

stoppade oss och tvingade oss att vända tillbaka. Jag kände mig så ledsen och rädd, svag och helt maktlös. Vi sa att vi bara var oskyldiga barn. När jag äntligen kom hem började jag gråta. För att trösta mig läste min farmor för mig ur koranen och gav mig olivolja att dricka. Hon rådde mig att fortsätta studera och jag älskar skolan.

Noor gillar inte soldater, men hon vill att hennes folk ska kunna leva som granar och vänner till israelerna.

– Vi ska respektera deras tro och dom vår. Vi måste ha respekt för varandra!

♥ KIM, 15

ZIMBABWE

Representerar barn som stärkts att stå upp för barnets rättigheter, särskilt för flickors lika rättigheter.

När Kim blev WCP-barnrättsambassadör ville hon genast starta en WCP-barnrättsklubb i skolan. Men hennes rektor sa nej. Kim gav sig inte och till slut fick hon lov att bilda sin klubb. Nu har hon gett tusentals barn kunskap om deras rättigheter och engagerat dem för att kämpa för en bättre värld för barn.

– När jag var liten visste jag inte att barn har rättigheter. Jag blev ledsen när jag såg barn som inte fick gå i skolan, barn som blev slagna och unga flickor som utsattes för sexuella övergrepp och barnåktenskap. Nu ingår det i min ambassadörsroll att tala för andra barn som lider i tysthet utan att våga berätta, eller för att dom inte vet att dom har rättigheter. Jag kämpar särskilt för flickor, till exempel för att barnåktenskap helt ska upphöra och för att vi flickor ska ha rätt till egna toaletter i skolan. Att få vara en WCP-barnrättsambassadör känns som en ära. Det betyder allt för mig. Och jag vet att min generation som kommer att se till att det blir förändring till det bättre för världens barn.

♥ SHAMOON, 16

PAKISTAN

Representerar barnarbetare, slavbarn och barn som "inte finns" eftersom ingen registrerade deras födelse.

Shamoon föddes i en familj som hade varit skuldsavlar hos en tegelbruksägare sedan pappan var liten. Alla tvingades arbetade från morgon till kväll för att betala av den gamla skulden på 5 000 kronor. Shamoons pappa kämpade för tegelbruksarbetarnas rättigheter och öppnade en kvällsskola för barnen. Det gillade inte tegelbruksägaren och Shamoons pappa var tvungen att fly. Nästa morgon kallade ägaren på Shamoon och hans mamma.

– Mamma hade sagt till mig att ägaren skulle döda pappa om vi sa var han var. Ägaren slog mig med en käpp. Det var då jag förstod att vi var slavar.

Det tog två år tills fabriksägaren gick med på att inte skada pappan, så att han kunde komma hem. Idag är Shamoons familj inte skuldsavlar längre men de arbetar fortfarande på ett tegelbruk. Nu går Shamoon i skolan och hjälper till med arbetet när han kan.

– På kvällarna har jag kvällsskola för barn och ungdomar från tegelbruket. Utbildning gör dom modiga och att dom kan hjälpa sina familjer. Utbildning är vägen till frihet.

Jurybarnen Milad och Taree på väg till WCP-ceremonin.

♥ MILAD, 16

SYRIEN

Representerar flyktingbarn och barn som växer upp i krig.

Milad tvingades fly från kriget i Syrien när han var nio år. Flykten gick från hemstaden Aleppo i Syrien till Kobane och sedan vidare till Turkiet.

– Det var svårt att överleva där. Det kom tusentals nya flyktingar varje dag och många barn tiggde på gatorna. Jag jobbade på fabrik för det fanns ingen skola.

Efter två år sa mamman att Milad måste ta sig till Europa så att han kunde få gå i skolan. Många flyktingar tog vägen över Medelhavet men tusentals dog när de överfulla båtarna sjönk. Därför samlade familjen ihop pengar och betalade en människosmugglare. På vägen försvann de i några dagar. Familjen blev mycket orolig. När smugglaren äntligen hörde av sig krävde han mer pengar för att släppa Milad ifrån sig. Idag bor han i Sverige med sin familj, som också fått komma dit. Han trivs men saknar sin bästa kompis i Aleppo.

– Min hemstad är sönderbombad, det är sorgligt. Jag är tacksam för att jag fick komma, för vi skulle ha dött i Syrien, säger Milad. Nu oroar jag mig för andra. Vi kan inte bara tänka på oss själva.

♥ TAREE, 15

USA

Representerar barn som är hemlösa.

När Taree var nio år blev han ett av 2,5 miljoner hemlösa barn i USA som tvingas leva på gatan, i bilar eller på fallfärdiga hotell. Tarees familj bodde på ett hårbärlage, där hemlösa kan få en tillfällig sovplats, med sin mamma och fem syskon.

– Min familj hade eget rum och delade toalett och dusch med andra. Det jobbigaste med att vara hemlös är att flytta runt och byta skola så ofta. Jag oroade mig mycket för framtiden och hur jag skulle hjälpa min familj att överleva. Ibland var det svårt att hålla motivationen uppe. Men min mamma har alltid hjälpt oss att tro på oss själva och som tur är gillar jag skolan. Matte gör mig lycklig!

Nu har Tarees familj äntligen en egen bostad. Ibland hjälper han barn som fortfarande är hemlösa med deras skolarbete. I framtiden vill han bli författare.

– Jag tycker om att skriva egna historier. Om jag lyckas som författare ska jag först hjälpa min familj och sen andra hemlösa.

♥ NEETA, 15

NEPAL

Representerar barn som utnyttjats i barnsexhandel.

När Neeta var elva år övertalades hon av en vän att skolka och följa med till huvudstaden Kathmandu. De skulle ha roligt och se sig omkring. I Kathmandu lämnades Neeta istället på en bar med okända människor. Hon drogades och utsattes för hemska övergrepp. När hon grät och bad att få åka hem blev hon slagen av barens ägare och inlåst.

Till slut lovade en ung man som jobbade på baren att han skulle hjälpa Neeta och tre andra flickor därifrån. I själva verket tänkte han sälja dem vidare men när de kom till den stora bussterminalen blev vakterna där misstänksamma. De kallade på polis och tog Neeta till ett hem för flickor som utnyttjats i barnsexhandel. Där fick hon också hjälp att polisanmäla mannen som skulle sälja henne. Han sitter nu i fängelse.

– Jag är glad över att ha fått en andra chans i livet. Nu är jag WCP-barnrättsambassadör och kämpar för barns rättigheter, säger Neeta.

♥ ANNANTHI, 15

INDIEN

Representerar barn som riskerar att tvingas in i barnäktenskap och flickor som hotas att bli dödade vid födseln.

När Annanthi var liten sa hennes mamma: ”Vi tänkte döda dig, men vi lät dig leva”. I deras by har många flickor dödade vid födseln så länge någon kan minnas, på grund av fattigdom och en syn på döttrar som mindre värda än söner. Men nu har hundratals byar i området blivit nästan helt fria från flickmord. Flickorna har fått hjälp att gå i skolan och deras föräldrar har fått utbildning och stöd.

– Nu vet dom att flickor är en gåva, inte ett straff, säger Annanthi. Varför fattar inte folk att en flicka har ett värde – vi kan ta hand om våra familjer lika bra, om inte bättre än pojkar? Jag tänker gå långt och visa alla att flickor har rätt att leva.

Annanthi

Dario

Barnäktenskap är vanligt i Annanthis by men hon tänker inte gifta sig förrän hon är minst 25 år. Först ska hon ha utbildning och ett bra jobb.

– Dom kanske försöker gifta bort mig tidigare men jag ska kämpa emot. Min man ska vara snäll och dela på hushållsarbetet. Och min utbildning ska bli min hemgift (pengar och saker som kvinnans familj måste ge till mannens familj).

♥ DARIO, 13

RUMÄNIEN

Representerar barn som växer upp på barnhem, och barn som diskrimineras på grund av fattigdom och/eller för att de är romer eller tillhör en annan minoritetsgrupp i sitt land.

Dario växte upp i Ferentari, ett av Europas farligaste och fattigaste områden, i ett tråskjul som hans pappa byggd direkt på trottoaren, utan värme, toalett eller rinnande vatten. Darios mamma gjorde allt för att barnen ändå skulle ha det bra, men pappan började dricka och köpte alkohol för alla familjens pengar.

– När jag var nio år skickade mamma ut mig och min lillasyster på gatorna för att få ihop pengar till mat. En dag tog polisen fast oss och vi fick flytta till ett barnhem. I början var det jättejobbigt för allt var så annorlunda. Vi saknade mamma och grät varje dag. Men efter ett tag, när vi fick kompisar, blev det bättre.

På barnhemmet kommer många av barnen, även Dario, från romska familjer. Romerna är Europas värst diskriminerade och fattigaste minoritetsfolk sedan hundratals år.

– Jag vill lära mig mer om barnets rättigheter och om hur jag kan hjälpa andra barn som har haft det svårt, som jag. Om jag fick bestämma skulle jag städa bort allt skräp och alla droger i mitt område så att folk skulle bli snällare mot varandra. Och ingen skulle behöva bo på barnhem utan få vara med sina familjer.

♥ EUNILDA, 15

MOÇAMBIQUE

Representerar barn som utsätts för övergrepp av en närstående och hotas till tystnad.

Eunildas problem började när hennes föräldrar skilde sig och mamman var tvungen att åka utomlands för att hitta jobb.

– Jag, min bror och syster fick bo hos våra morföräldrar och mamma skickade hem pengar och kläder. Men vi fick inget av det. Mormor gav allt till våra kusiner istället.

Till slut flyttade Eunilda och hennes två syskon till pappans föräldrar och hoppades att de skulle få det bättre där. Till en början var allt bra. Eunilda fick mat, kläder och började skolan. Men när hon var nio år hände något som förändrade allt. Varje gång Eunilda var ensam hemma kom en äldre släkting dit och utsatte henne för övergrepp. Hon berättade inte för någon, för mannen hotade att döda henne om hon inte höll tyst. Det dröjde lång tid innan hon till slut vågade be om hjälp så att övergreppen kunde stoppas.

Idag är Eunilda en stolt WCP-barnrättsambassadör som kämpar för att andra barn aldrig ska behöva uppleva det som hände henne. Hon har också protesterat mot att lärare slår barn och mot barnäktenskap.

– Många flickor tror att dom ska få det bättre om dom gifter sig tidigt. Men istället blir det värre, för barnäktenskap dödar deras drömmar. Det måste alla flickor få veta. Jag berättar om både mina bra och dåliga upplevelser för att uppmuntra andra att också kämpa för sina och andra barns rättigheter.

♥ ANN, 15

FILIPPINERNA

Representerar barn som har utnyttjats i barnsexhandel.

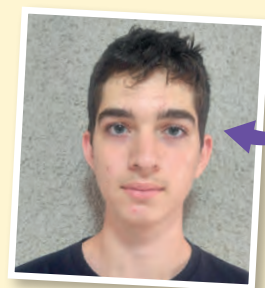
Ann växte upp i en fattig familj i Filippinernas huvudstad Manila, yngst av sju syskon. Hon älskade skolan men visste att hon, liksom sina äldre syskon, snart skulle tvingas sluta på grund av skolavgifterna.

När Ann var elva år bjöds hon hem till en granne, en ung kvinna som var vän med hennes storasyster. Kvinnan sa åt Ann att ta av sig tröjan, sedan tog hon bilder. Ann förstod inte varför, och hon fick pengar av kvinnan.. Hon gav pengarna till sin mamma, som inte frågade var de kom ifrån. Efter några dagar berättade Ann ändå. Mamman blev arg men de andra i familjen övertalade henne att inte starta bråk. Kanske var de oroliga för att kvinnan skulle kräva tillbaka pengarna, som redan hade använts till mat. Senare hände samma sak igen. Nu var två män med när bilderna togs. En av dem var turist från ett annat land.

Ann var för liten för att våga säga nej till en vuxen. Hon var också för ung för att förstå att grannkvinnan utnyttjade henne för att tjäna pengar i barnsexhandeln. En dag tog kvinnan med Ann och andra barn till ett hotell. Där skulle de säljas till äldre män. Men innan något hann hända slog polisen till. De hade i hemlighet spanat på kvinnan. Både hon och männen som ville köpa barn hamnade nu i fängelse.

Idag bor Ann i ett säkert hus för utsatta flickor. Än så länge är det farligt för henne att återvända hem.

– Jag skriver ofta brev till min familj och berättar om mitt nya liv. Jag har många kompisar och trivs i min skola. Nu vet jag att det som hände mig var en kränkning av mina rättigheter, det var inte mitt fel. Nu vill jag hjälpa till att skydda och stärka andra flickor.

Shai

♥ SHAI, 15

ISRAEL

Representerar barn som växer upp i konfliktområden och som söker dialog för fred.

“När jag var åtta år var min familj engagerad i protester för ett mer rättvist samhälle. Den upplevelsen förändrade mig och jag blev mer lik den jag är idag. Jag såg en tolvåring som höll tal om att vi barn kan göra skillnad.

I första och andra klass blev jag mobbad och fick dåligt självförtroende. I fyran drabbades jag av mobbning igen, men nu kunde jag försvara mig, för jag hade lärt mig karate. Det lärde mig kontrollera mig själv och mitt humör. Jag kände att jag aldrig ville att någon skulle bli sårad, på det sätt som jag sårats.

Tills jag gick i tredje klass tänkte jag så här om situationen i Israel: Araber är dåliga och judar är bra. Men när jag sa det till mamma tog hon fram en karta och lärde mig mer om konflikten. Hon fick mig att förstå att det inte handlar om bra eller dåligt, utan om olika sätt att se på historien. Jag försöker få mina kompisar och unga runtomkring mig att se att det inte finns bra eller dåliga sidor, att vi alla måste hjälpa till att få ett slut på konflikten.

Men jag kan aldrig glömma att jag bor i ett konfliktområde, där människor lider hela tiden, på båda sidor. Det är så mycket död och smärta och jag känner att jag alltid måste vara på min vakt. Men om folk kunde förstå det jag insåg när jag gick i trean, så skulle vi kunna hitta en lösning tillsammans istället för att fortsätta med detta meningslösa krigande. Som barn i Israel har jag inget att säga till om i dom vuxnas värld, så jag vänder mig till andra barn istället och försöker övertyga dom om att söka fred istället för krig.

Jag tänker så här: Vi gör inte tillräckligt. Båda sidor behöver inse att fred måste vara vårt mål.”

Jurybarnen Sesethu, Ann, Neeta och Kim framför Gripsholms slott i Mariefred.

Sesethu möter drottningen

Sesethu, 14, har vuxit upp i förorten Khayelitsha utanför Kapstaden i Sydafrika. Här finns mycket fattigdom, våld och kriminalitet och Sesethu, som är döv, måste alltid vara försiktig. När hon har mobbats av hörande barn har hon inte annat att hon en dag skulle vara med WCPs barnjury och få träffa Sveriges drottning...

I juryn representerar Sesethu döva barn och andra barn med funktionsvariationer.

” Jag föddes döv i en by på landsbygden, men när jag var sex år flyttade vi hit till Khayelitsha för att mina föräldrar behövde leta jobb.

En dag när vi satt och tittade på en fotbollsmatch på TV i vårt lilla hus började en grupp berusade män att bråka ute på gatan. Det slutade med att pappa blev skjuten och dog. När jag var nio blev mamma sjuk och dog.

Sedan dess lever jag med farmor. Vårt lilla hus är enkelt. Det har inget badrum och så, men det är bättre än många hus här i Khayelitsha.

Har mobbats

Hela min uppväxt har hörande barn mobbat mig. De respekterar inte att jag talar med tecken utan gör grimaser och elaka tecken. Jag är döv, men jag är inte dum och skäms inte över att vara döv! Jag är stolt över att vara det! Jag har hopp om att det ska bli bättre för oss döva barn i framtiden så att vi kan umgås och kommunicera med hörande barn. Då kan dom också förstå oss.

06.30 Skolbussen hämtar mig. Det är extra farligt för oss döva barn att gå eller åka taxi till skolan.

Farligt åka taxi

Jag tillbringar nästan all min tid i skolan eller hemma. Det är inte säkert i mitt område och speciellt inte för oss döva flickor, som inte kan ropa på hjälp.

Min skolas buss hämtar oss varje morgon. Det är för farligt för oss att åka taxi. Taxiförarna kan vara farliga. Förra året fördes min vän bort av en taxiförare. När hon kom tillbaka till skolan berättade hon att chauffören utsatt henne för ett övergrepp. Många döva flickor utsätts för övergrepp här. Det är också mycket bråk mellan taxiförarna och dom har vapen och skjuter mot varandra.

Samma rättigheter

I min skola har vi lärt oss om barnets rättigheter genom Globen och jag lär andra barn om deras rättigheter. Jag vill visa dom och omvärlden att vi är jämlika med hörande barn och har samma rättigheter

05.30 Jag stiger upp tidigt och tvättar mig medan farmor gör gröt till oss.

som dom. Om vi inte ges lika möjligheter känner vi oss maktlösa.

Nu är jag en stolt medlem av World's Children's Prize International Child Jury. Jag flög till Sverige för att träffa mina jurykompisar och barnrättshjältarna som kom dit för att få sina priser. Vi jurybarn ledde WCP-ceremonin på Gripsholms slott i Mariefred. Under ceremonin visades en film* om mig och det gjorde mig mycket stolt.”

17.00 När jag kommer hem från skolan äter jag gröt och hjälper farmor med tvätten.

08.00 Min favoritstund är när jag kommer fram till skolan. Alla mina kompisar där talar teckenspråk.

Jag älskar skolan!
Här gör vi alla tecknet för "I love you".

21.00 Farmor och jag går och lägger oss. Vi delar säng. Jag älskar min farmor och tycker att det är mysigt att gosa med henne. Hon är för mig det mitt namn, som är på xhosa, betyder: *Min gåva!*

12.00 Jag gillar sport och att röra mig. Vi tränar ofta fotboll på gympan.

Tack Hennes Majestät!

Jag valdes ut att överlämna vår tackbukett till drottning Silvia.

*Se filmen om Sesethu på worldschildrensprize.org/sesethu

Fira barnets rättigheter

Celebrate
the rights
of the child

Celebre os
Direitos
da Criança

Célébre
les droits de
l'enfant

FN:s Konvention om barnets rättigheter gäller för dig och alla andra barn under 18 år. Den kallas för barnkonventionen. Alla jordens länder utom USA* har ratificerat (förbundit sig att följa) Barnkonventionen. De ska alltid först tänka på vad som är bäst för barnen och lyssna på vad barnen har att säga.

Grundtankar i Barnkonventionen är att:

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde.
- Varje barn har rätt att få sina grundläggande behov uppfyllda.
- Varje barn har rätt att få skydd mot övergrepp och utnyttjande.
- Varje barn har rätt att få uttrycka sin mening och bli respekterat.

Vad är en konvention?

En konvention är en internationell överenskommelse, ett avtal mellan länder. Barnkonventionen är en av de sex FN-konventionerna om mänskliga rättigheter.

Sveriges regering har lagt ett förslag om att barnkonventionen ska göras till lag i Sverige. Om alla kan komma överens träder lagen i kraft den 1 januari 2020.

*USA har skrivit under Konventionen men det är inte juridiskt bindande.

Barnkonventionen samlar en lång rad rättigheter som ska gälla för alla världens barn. Här sammanfattas några av dem.

Artikel 1

Alla barn i hela världen under 18 år har dessa rättigheter.

Artikel 2

Alla barn är lika mycket värda.

Alla barn har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras. Du får inte behandlas annorlunda på grund av ditt utseende, din hudfärg, ditt kön, ditt språk, din tro eller dina åsikter.

Artikel 3

De som bestämmer om sådant som gäller barn ska först och främst tänka på vad som är bäst för barnet.

Artikel 6

Du har rätt att överleva och att utvecklas.

Artikel 7

Du har rätt till ett namn och en nationalitet.

Artikel 9

Du har rätt att vara med dina föräldrar och växa upp hos dem, utom om det är dåligt för dig på något sätt.

Artikel 12–15

Alla barn har rätt att säga vad de tycker. Dina åsikter ska respekteras i alla beslut som rör dig; hemma, i skolan, hos myndigheter och domstolar.

Artikel 18

Båda dina föräldrar har gemensamt ansvaret för din uppfostran och utveckling. De ska alltid först och främst tänka på ditt bästa.

Artikel 19

Du har rätt att skyddas mot alla former av våld, mot vanvård, misshandel och övergrepp. Dina föräldrar eller andra vårdnadshavare får inte utnyttja dig.

Artikel 20–21

Du som förlorat din familj, har rätt att få omvårdnad.

Artikel 22

Om du har tvingats fly från ditt hemland har du samma rättigheter som alla andra barn i det nya landet. Om du har flytt ensam ska du få speciellt stöd och hjälp.

Om det är möjligt ska du få återförenas med din familj.

Artikel 23

Varje barn har rätt till ett bra liv. Om du har en funktionsvariation har du rätt till extra stöd och hjälp.

Artikel 24

Om du blir sjuk har du rätt att få all den hjälp och vård du behöver.

Artikel 28–29

Du har rätt till att gå i skolan och lära dig sådant som är viktigt att kunna, som respekt för mänskliga rättigheter och för andra kulturer.

Artikel 30

Varje barns egna tankar och tro ska respekteras. Du som tillhör en minoritet har till exempel rätt att tala ditt eget språk och utöva din egen kultur och tro.

Artikel 31

Du har rätt till lek, vila och fritid och att leva i en bra miljö.

Artikel 32

Du får inte tvingas till skadligt arbete som hindrar din skolgång och/eller skadar din hälsa.

Artikel 34

Du får inte utsättas för övergrepp eller barnsexhandel. Om du behandlas illa ska du få skydd och hjälp.

Artikel 35

Ingen har rätt att kidnappa eller sälja dig.

Artikel 37

Du får inte bli straffad på ett grymt och skadligt sätt.

Artikel 38

Du får inte bli värvad som soldat och/eller tvingas delta i väpnad konflikt.

Artikel 42

Alla barn och vuxna ska känna till Barnkonventionen. Du har rätt att få information och kunskap om dina rättigheter.

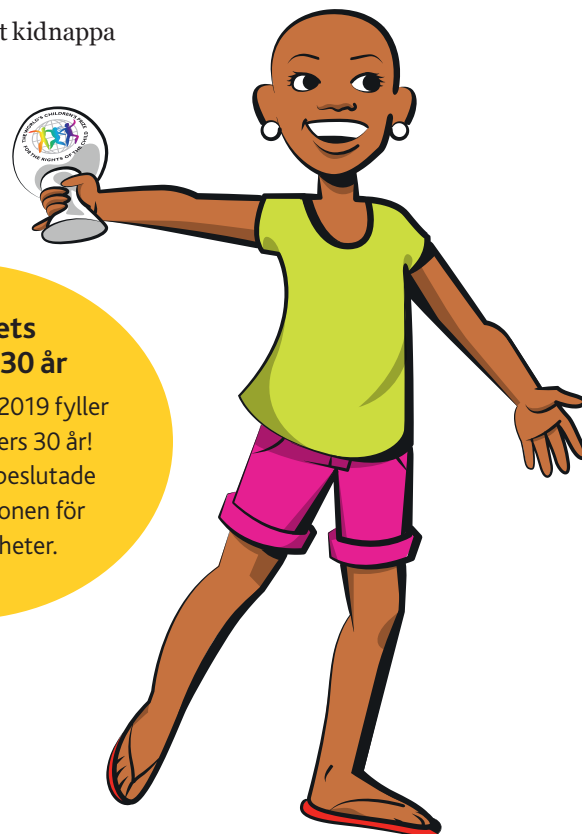
Ta reda på mycket mer om barnets rättigheter, om barns rätt att klaga och om de globala målen på worldschildrensprize.org

Rätt att klaga!

Barn som fått sina rättigheter kränkta kan klaga direkt hos FN:s Barnrättskommitté om de inte fått hjälp i hemlandet. Det har blivit möjligt tack vare ett ganska nytt tillägg till Barnkonventionen. Barn i länder som har godkänt tillägget har alltså fått bättre möjligheter att göra sina röster hörda om sina rättigheter. Sverige har ännu inte gjort det. Du och dina kompisar kan kontakta politiker och kräva att de gör det.

Fira barnets rättigheter 30 år

Den 20 november 2019 fyller barnets rättigheters 30 år! Den dagen 1989 beslutade FN om Konventionen för barnets rättigheter.

Hur mår världens barn?

Alla länder som har ratificerat Barnkonventionen har lovat att respektera barnets rättigheter. Ändå är kränkningar av dem vanliga i alla världens länder.

ÖVERLEVA OCH UTVECKLAS

Du har rätt att överleva och utvecklas. Du har också rätt att må bra och att få hjälp om du är sjuk. Brist på mat, rent vatten och god hygien drabbar många barns hälsa. En hel miljon barn dör redan under sin första dag i livet på grund av dåliga förhållanden när mamman ska föda.

1 av 7 av världens barn under fem år är undernärda. Det påverkar deras utveckling resten av livet. Många barn, 15 000 per dag, dör innan de fyllt fem.

I fattiga länder dör mer än hälften av de små barnen av sjukdomar som går att förebygga som lunginflammation,

diarré, stelkramp och aids. Malaria dödar en halv miljon barn under fem år varje dag. Bara 5 av 10 malariasjuka barn får vård, och bara 5 av 10 barn i de fattigaste malarialänderna sover under myggnät. Men mycket har blivit bättre: Sedan 1990 har barnadödligheten i världen mer än halverats!

NAMN OCH NATIONALITET

När du föds har du rätt att få ett namn och bli registrerad som medborgare i ditt hemland.

Varje år föds omkring 140 miljoner barn i världen. Av dem blir 1 av 3 barn aldrig registrerade. Det finns inget skriftligt bevis på att de finns. Det kan göra det svårt att till exempel få gå i skolan eller till doktorn!

FUNKTIONSVARIATION

Du som har en funktionsvariation har samma rättigheter som alla andra. Du som är hörselskadad, döv eller har någon annan funktionsvariation har rätt till stöd så att du kan delta aktivt i samhället. Barn med funktionsvariationer tillhör de mest utsatta i samhället. I många länder får de inte gå i skolan. Många behandlas som mindre värda och blir undandömda.

Cirka 200 miljoner barn i världen har funktionsvariationer.

BARNARBETE

Du har rätt till skydd mot att utnyttjas ekonomiskt, och mot arbete som skadar din hälsa eller hindrar dig att gå i skolan. Barn under tolv år får inte arbeta alls.

I världens fattigaste länder tvingas omkring 1 av 4 barn att arbeta. För de flesta av dem är arbetet skadligt för deras säkerhet, hälsa, utveckling och skolgång. 5,5 miljoner barn tvingas till den allra värsta formen av barnarbete som att vara skuldslavar, tvingas bli soldater eller utsättas för barnsexhandel. Årligen utsätts minst 1,2 miljoner barn för människohandel, en del inom sitt eget land medan en del förs till andra länder.

UTBILDNING

Du har rätt att gå i skolan. Grundskolan ska vara gratis för alla.

Omkring 9 av 10 barn i världen går i skolan, men fortfarande får 263 miljoner barn ingen utbildning. 63 miljoner av dem är 6–11 år. Fler barn än någonsin tidigare börjar skolan idag, men många tvingas sluta innan de är klara med sin utbildning. Av dem som inte går i skolan är fler än hälften flickor.

DIGITALISERING

Tillgång till teknik och internet ökar och är en viktig del i att kunna göra sin röst hörd och få information. Men tillgången till internet och t.ex. mobiler är inte jämlik.

3 av 10 barn har ingen tillgång till internet. Allra sämst tillgång har barn i Afrika, där saknar 6 av 10 barn tillgång till internet.

STRAFF

Barn får bara fängslas som sista utväg och under kortast möjliga tid. Inget barn får utsättas för tortyr eller annan grym behandling. Barn som begår brott ska få vård och hjälp. Barn får inte straffas med livstids fängelse eller dödsstraff.

Minst 1 miljon barn hålls fängslade i världen. Fängslade barn behandlas ofta illa.

I KRIG OCH PÅ FLYKT

Du har rätt till skydd och vård i krig eller om du flyr. Barn i krig och på flykt har samma rättigheter som andra barn.

Ungefär 28 miljoner barn i världen befinner sig just nu på flykt, många fler än för bara några år sedan. De allra flesta som tvingat fly från sitt land bosätter sig i ett grannland. Under de senaste 10 åren har minst 2 miljoner barn dött i krig. 6 miljoner har fått allvarliga fysiska skador medan 10 miljoner barn har skadats psykiskt. 1 miljon har förlorat eller skilts från sina föräldrar. Omkring 300 000 barn utnyttjas i krig som soldater, bärare eller minröjare. Över 1 500 barn dödas eller skadas varje år av minor.

MINORITETER OCH URFOLK

Barn som tillhör minoritetsgrupper eller urfolk i sitt land har rätt till sitt språk, sin kultur och tro. Exempel på urfolk, de som var först av alla i sitt land, är aboriginer i Australien och inuiter på till exempel Grönland. Sverige har fem erkända minoriteter: samer (också ett urfolk) romer, judar, tornedalingar och Sverigefinnar.

Barn från urfolk och minoriteter drabbas ofta av orättvisor. En del får kanske inte tala sitt eget språk. Andra får inte utöva sin tro, eller älska vem de vill. Många diskrimineras, de får inte likadana möjligheter som andra barn, när det gäller exempelvis skola och sjukvård.

MILJÖ

Klimatförändringar orsaker mer torka, fler översvämningar, värmeböljor och andra svåra väderförhållanden. Barn dör och skadas, men naturkatastrofer kan också öka brist på mat och rent vatten och öka spridningen av diarré och malaria som drabbar barn hårt.

Mer än en halv miljard barn bor i områden som ofta drabbas av översvämningar. 160 miljoner bor i områden som riskerar svår torka.

VÅLD OCH ÖVERGREPP

Du har rätt att skyddas mot alla former av våld, vanvård, misshandel och övergrepp.

1 av 3 barn säger att de har utsatts för mobbning och/eller kränkande behandling. 3 av 4 barn i världen i åldrarna 2–14 år utsätts för någon form av våld i hemmet. Många länder tillåter aga i skolan. Bara 55 av världens länder har förbjudit alla former av fysisk bestraffning av barn.

ETT BRA LIV

Du har rätt till ett hem, mat, kläder, utbildning, hälsovård och trygghet.

Över 1,3 miljarder människor eller 1 av 7, lever i extrem fattigdom. Nära hälften av dem är barn. Omkring 100 miljoner barn lever på gatan. Många har gatan som sitt enda hem, andra arbetar och tillbringar sina dagar på gatan men har familjer att återvända till på nätterna.

DIN RÖST SKA HÖRAS!

Du har rätt att säga vad du tycker i alla frågor som berör dig. Vuxna ska lyssna på barnets åsikt innan de bestämmer sig, och beslutet ska alltid vara till barnets bästa. Är det så i Sverige och världen idag? Det vet du och resten av världens barn bäst!

CHARLES DRAWIN

Vägen till demokrati

Varje år avslutas World's Children's Prize-programmet med att ni genomför er egen demokratiska världsomröstning, Global Vote. Följ med på en tidsresa till demokratis framväxt i världen.

Vad är demokrati?

I en del frågor kanske du och dina kompisar tycker lika. Om andra saker tycker ni helt olika. Kanske kan ni lyssna på varandra och diskutera er fram till en lösning, som ni alla kan acceptera. Ni är då överens och uppnår *konsensus*. Ibland måste ni komma överens om att ni inte är överens. Då får majoriteten, de som är flest, bestämma. Det är *demokrati*.

I en demokrati ska alla människor ha lika värde och lika rättigheter. Alla ska få säga vad de tycker och kunna vara med och påverka. Motsatsen till demokrati är *diktatur*. Då är det bara en eller några få som bestämmer allt och ingen får protestera. I en demokrati ska alla få göra sin röst hörd, men man måste kompromissa och rösta för att komma till beslut.

Direkt demokrati är när alla får rösta om en viss fråga, till exempel när barn röstar om vem som ska få World's Children's Prize. Eller när ett land håller folkomröstning i en viss fråga. De flesta demokratiska länder styrs med *representativ demokrati*. Då väljer medborgarna sina representanter, politiker, som ska styra landet enligt folkets vilja.

Gemensamma beslut

I alla tider har människor samlats för att tillsammans fatta beslut, i en grupp eller by. Kanske handlar det om jakt eller odling. En del använder ritualer när gemensamma beslut ska tas, till exempel att ett föremål som en fjäder skickas runt. Den som håller i fjädern har ordet.

Ordet demokrati föds

508 F.K. föds ordet demokrati ur de grekiska orden demos (folk) och kratein (styre). Alla medborgare i Grekland får kliva upp på en trappa och säga sin åsikt om viktiga saker. Om de inte kan komma överens så röstar de om saken med handuppräckning. Bara män har rösträtt. Kvinnor, förslavade personer och utlänningar räknas inte som medborgare och får inte vara med och bestämma.

508 F.K.

Enväldiga härskare

På 1700-talet styrs de flesta länder av enväldiga ledare. I Europa bestämmer kungar och kejsare som kan strunta i folkets vilja. Men det finns tänkare som intresserar sig för nygamla idéer om att alla människor är födda fria, med lika värde och rättigheter. De frågar: Varför ska vissa ha mer makt och rikedom än andra? En del kritiserar ledarnas förtryck och menar att om folket får mer kunskap kommer de att protestera mot samhällets orättvisor.

1700-TAL

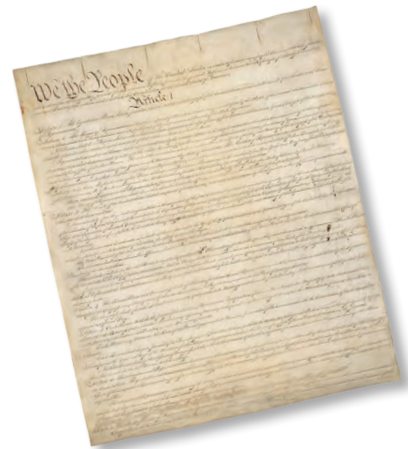
Inte kvinnor och slavar

1789 skrivs USA:s första författning (grundlag). I den står att folket ska ha makt över besluten och att människor ska ha rätt att säga och tycka vad de vill. Men författningen gäller varken kvinnor eller förslavade personer.

1789

De rikas röst

1789 blir det revolution i Frankrike. Folket kräver frihet och jämlikhet. Revolutionens idéer får stor spridning i Europa och påverkar samhällsutvecklingen. Men fortfarande är det bara män som räknas som medborgare. Dessutom får männen ofta bara rösta och bli politiker om de är rika och äger hus och mark.

Kvinnor kräver rösträtt

I slutet av 1800-talet kräver allt fler kvinnor rösträtt i politiska val. Finland är 1906 först i Europa med kvinnlig rösträtt. I Storbritannien och Sverige dröjer det till 1921. I de flesta länder i Europa, Afrika och Asien dröjer det till efter 1945, eller ännu längre innan kvinnor får rätt att rösta.

MUSEUM OF LONDON

Allas lika värde

FN:s allmänna universella förklaring om de mänskliga rättigheterna antas. I den slås fast att alla människor är lika värde och har samma fri- och rättigheter.

Första demokratin i Afrika

1957 blir Ghana i Västafrika fritt och självständigt från sin kolonisationsator, Storbritannien, och Kwame Nkrumah blir ledare. Kolonisationen av Afrika, Asien och Latinamerika började hundratals år tidigare. Europeiska stormakter skickade ut militär och upptäcktsresande som ockuperade land, stal naturresurser och gjorde människor till slavar.

1856

Första hemliga omröstningen

1856 hålls världens första hemliga omröstning som använder valsedlar med kandidaternas förtryckta namn, i Tasmanien i Australien.

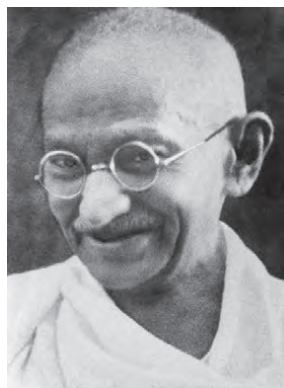

1921

1947

Världens största demokrati

1947 frigör sig Indien från det brittiska imperiet och blir världens största demokrati. Frihetskampen leds av Mahatma Gandhi, som tror på motstånd utan våld.

1948

1955

Lika rättigheter i USA

1955 vägrar Rosa Parks, som är svart, att lämna sin plats på bussen till en vit man. Rosa får böter, för i amerikanska södern har svarta inte samma rättigheter som vita. De får inte gå i samma skolor som vita barn och får ibland inte rösta. Medborgarrättskämpen Martin Luther King startar en bojkott mot bussbolaget. Det sätter igång en proteströrelse i USA mot rasism och för allas lika fri- och rättigheter.

1957

Barnens demokratiska Global Vote

2018 och 2019 genomförs World's Children's Prize-programmet för artonde gången. Hittills har över 42 miljoner barn varit med och lärt sig om sina rättigheter och demokrati, kunskap som varje ny generation behöver. Det hjälper dig och dina kompisar att hela livet kunna vara med och bygga ett samhälle där demokrati stärks och barnets och mänskliga rättigheter respekteras. När ni lärt er allt om barnets rättigheter och om barnrättshjäلتarnas insatser är det dags att förbereda er demokratiska världsomröstning, Global Vote. Din röst är ditt beslut. Ingen kompis eller lärare ska tala om vem du ska rösta på. Den som majoriteten, de flesta, röstar på får *World's Children's Prize for the Rights of the Child 2019!*

Barnkonventionen antas

FN:s generalförsamling antar Konventionen om barnets rättigheter, barnkonventionen. Där står det bland annat att varje barn har rätt att få uttrycka sin mening och bli respekterat.

Den arabiska våren

2010 tänds en fattig ung man i Tunisien eld på sig själv i protest när polisen tar hans grönsaksäck. När nyheten om hans död sprider sig demonstrerar hundratusentals missnöjda människor mot landets diktator. Folk i grannländerna inspireras och diktatorerna i Egypten och Libyen störs. Idag är de nya demokratierna ännu mycket sköra och flera av länderna där den arabiska våren fick fäste ha stora problem.

▶ ● 1989 ● 1994 ● 2010 ● 2015 ● 2018–2019

Rösträtt för alla i Sydafrika

1994 blir Nelson Mandela Sydafrikas första demokratiskt valda president. Han har suttit 27 år i fängelse för sin kamp mot Sydafrikas rasistiska apartheidsystem, som skilt folk åt utifrån deras hudfärg. I valet av Mandela deltar för första gången alla sydafrikaner på lika villkor.

Nya globala mål

Trots att fler länder än någonsin har infört demokrati drabbas människor av orättvisor och förtryck. Därför kommer världens ledare överens i FN 2015 om att kämpa för 17 nya globala mål för en bättre, mer rättvis värld.

I världsomröstningen Global Vote gör du din röst hörd och är med och bestämmer vem som får World's Children's Prize.

Dags för Global Vote

Du har rösträtt i Global Vote till och med det år du fyller 18. Bestäm datum för er skolas Global Vote Day redan när ni börjar arbeta med WCP-programmet. Då har ni gott om tid, veckor eller månader, för att lära er om kandidaterna och diskutera barnets rättigheter där ni bor och i världen.

Ingen ska få påverka ditt val, vare sig kompisar, lärare eller föräldrar. Om du inte själv talar om det ska ingen annan kunna få veta vem du röstar på. Alla i skolan som har rösträtt ska stå med i röstlängden, en namnlista. Var och en prickas av när de får sin valsedel eller när de lämnar sin röst i valurnan.

1 Bjud in till er dag!

Bjud in familj och vänner, lokala medier och politiker till Global Vote-dagen!

2 Tillverka fantasifulla valurnor

3 Utse nyckelpersoner

- Valförrättare: prickar av i röstlängden och delar ut valsedlar.
- Valkontrollanter: ser till att allt går rätt till.
- Rösträknare: räknar rösterna.

4 Valbås behövs

Tillverka egna valbås, eller låna från vuxenval. Gå in i valbåset en och en så att ingen annan ser hur ni röstar.

5 Motverka valfusk

Se till att ingen röstar två gånger genom att märka alla som röstar med till exempel färg på tummen, en målad nagel, streck på handen eller i ansiktet. Använd färg som är svår att tvätta bort!

6 Räkna rösterna

Fira och rapportera sedan resultatet för alla tre kandidaterna till WCP!

Sök inspiration genom att besöka Global Vote-dagar i olika länder på sidorna 20–33.

Vi står upp för våra rättig

– När vi har förberett oss inför Global Vote har vi lärt oss mycket om barnets rättigheter och jämställdhet. Vi har lärt oss att vi barn kan höja våra röster och stå upp för våra rättigheter! säger WCP-barnrättsambassadör Glory, 13.

Hon ansvarar för Global Vote på Manyairaskolan i Chihota i Zimbabwe, tillsammans med sina ambassadörskompisar. Innan röstningen börjar framför Glory sin dikt om övergrepp på barn. I Chihota är Global Vote en både allvarlig och högtidlig dag, men också en stor fest för barnets rättigheter!

(Du kan läsa mer om Glory och flickors rättigheter i Zimbabwe på sid 94–107).

De kämpar för vår frihet

”Det här är en viktig dag idag eftersom vi röstar på personer som kämpar för våra rättigheter, vår frihet! World’s Children’s Prize har lärt mig att barnarbete är fel. Det visste jag inte förut. Barnarbete är så vanligt här att det känns helt normalt. Därför tycker jag att det är så viktigt att vi lär oss om våra rättigheter. Så att vi kan skydda oss mot att bli utnyttjade. Min dröm är att bli engelskalärare, men också undervisa om barnets rättigheter, flickors rättigheter och jämställdhet.”

Tapikanashe, 14 år

Glory

Valurnan

De röstande stoppar sina röstsedlar i lerkrukan, som förvandlats till valurna. På duken under den har många skrivit sina krav på respekt för flickors lika rättigheter.

Stämpel mot valfusk

När röstsedeln är lämnad i valurnan, under uppsikt av en valförrättare, får man stämpelfärg på lillfingret. Så ingen kan rösta två gånger.

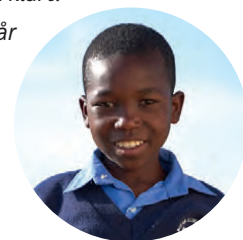
Alla ska gå i skolan!

”Idag har vi röstat på någon som står upp för våra rättigheter och det känns väldigt bra. Jag har lärt mig massor om barnets rättigheter genom att vara med i World’s Children’s Prize, som att det är alla barns rättighet att få gå i skolan. Här går många föräldralösa barn inte i skolan efter-

som dom inte har råd när deras föräldrar har dött. Det är orättvist. Många flickor får inte gå i skolan eftersom dom blir bortgifta. Där jag bor är det vanligt att flickor tvingas gifta sig när dom är femton år. WCP har lärt mig att flickor och pojkar har samma rätt att få gå i skolan.

Jag vill bli lantbrukare, odla majs och ha boskap. Och hjälpa mina föräldrar så klart.”

Tapara, 13 år

heter!

Här får du
röstsedeln

Valkö

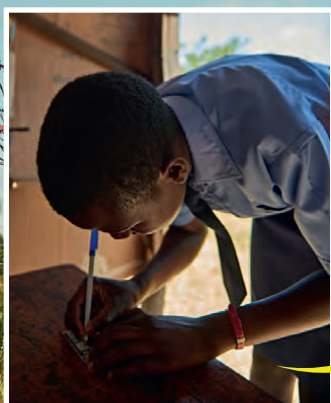

Sista läsningen i
Globen

Det gäller att veta allt om barn-
rättshjälparna innan röstning.

Rösthemlighet

I valbåset får ingen störa eller
se hur du röstar. Du har rätt
till valhemlighet.

Valfunktionär

Han kallar fram en i taget till
valbåset.

Dags att räkna
rösterna!

Rösträknarna börjar sitt arbete.

Slagna för minsta småsak

"I Zimbabwe har vi tjejer inte
samma värde som killarna.
Många av oss utsätts för över-
grepp och misshandel. Ofta får
vi inte gå i skolan. Idag har vi rös-
tat på WCP-kandidater som
hedrar barnets rättigheter.
Kanske kandidaterna kan komma
hit och hjälpa oss också. Vi
behöver det! World's Children's
Prize lär oss mycket om våra rät-
tigheter. Jag visste inte att det

var fel av föräldrar att slå barn.
Det händer hela tiden här, för
minsta småsak. Nu vet jag att
det är mot våra rättigheter. Så
WCP är viktigt för oss. Jag vill bli
pilot. Om jag lyckas kommer jag
ta hand om mina föräldrar och
andra släktingar som lever fat-
tigt. Och jag kommer köpa coola
kläder!"

Rejoyce, 14 år

Lär oss demokrati

"Många barn här utsätts för
övergrepp. Många får inte till-
räckligt att äta, har inte rätten
att få komma till ett hem och
sova och vissa har nästan inga
kläder. Vi har arbetat med WCP-
programmet och lärt oss mycket
om våra rättigheter. Nu vet jag
att vi har rätt till alla dom här
sakerna och att det kallas för
basbehov. WCP har också lärt
oss hur ett demokratiskt val går

till. Det är jätteviktigt! Jag vill bli
polis. Då får man bra lön och jag
kommer ha råd att betala mina
barns skolavgifter."

Vimbainashe, 12 år

Väntade på Globen när sk

Lär barn och vuxna

”Vi längtade efter att Globen skulle komma till vår skola igen. Jag är barnrättsambassadör och tänkte lära andra barn om WCP-programmet. Men en dag i skolan hörde vi skjutande. Jag förstod direkt att vår by hade attackerats och sprang så fort jag kunde mot skogen, där vi gömde oss för att rädda våra liv. Vi fick leva på sånt som växte där. Rebellerna tog över vår skola och väntade där för att döda folk. Dom förstörde vår skola och brände ner många hus.

Jag fick veta att min pappa hade dödat. Det gjorde mig mycket ledsen. Jag tänkte också att nu kunde jag nog inte få fortsätta att gå i skolan.

På radion hörde jag att vi skulle samlas i en ny skola. När vi kom dit hade den ännu inte hunnit få några väggar. Efter en månad kom Globen till vår nya skola. Som WCP-barnrättsambassadör ska jag lära andra barn i min skola, men även vuxna, om barnets rättigheter. När jag blir stor vill jag göra mitt bästa för att dom som utförde massakern här ska åtalas.”

Aselme, 13 år

Eleverna i den nya Upende-skolan har upplevt mycket hemskheter, men de är ivriga att lära om barnets rättigheter och att vara med i WCP-programmet.

Aselme, 13, och hans kompisar i byn Upende i Beni, DR Kongo, väntade på att Globen skulle komma till deras skola, så att de kunde vara med i WCP-programmet igen. Men en dag när de satt i klassrummet hörde de skottljud hemifrån byn. De förstod att de måste fly och sprang mot skogen. Rebellgruppen som kommit till byn förstörde deras skola och dödade många. När Globen kom hade barnens nya skola ännu inte fått några väggar.

Rätt till skola och lek

”När skjutandet började sprang jag mot skogen där jag levde på vilda frukter. Mina systrar och andra vänner utsattes för övergrepp av rebellerna och smittades av könssjukdomar. Dom dödade min pappa och jag tänker jämt på honom. När barnrättsambassadörerna kom hit lärde dom oss att vi har rätt att gå i skolan och att leka. Nu är jag själv en WCP-barnrättsambassadör och vill lära andra barn om deras rättigheter och kämpa för att andra inte ska behöva uppleva det som min familj drabbats av.”

Mathe, 14 år

Virket räckte inte till hela den ena väggen i den nya skolan. När det regnar blir det blött inne i klassrummet.

Alla har samma värde

”Jag flydde tillsammans med mina småsyskon. En beväpnad man behandlade min lillasyster illa. När mina föräldrar kom började vi i en ny skola. En dag såg jag pojkar och flickor från en annan skola komma dit med Globen. Dom kallades barnrättsambassadörer och lärde oss och våra lärare om WCP-programmet. Det var då jag förstod att alla barn har samma värde. Jag vill kämpa för att vårt lands regering ska ta ansvar för barnen och respektera våra rättigheter.”

George, 13 år

Rebellgruppen som dödade och brände ner hus i byn förstörde även Upende-barnens skola.

olan förstördes

Aselme, i den främre gruppen, Prince i gruppen till vänster, Wivine i den bakre gruppen och Eugénie och Mathe i gruppen till höger läser högt ur Globen om barnets rättigheter för sina skolkompisar.

Jag lär barn och föräldrar

"Varje år brukar vi läsa Globen både i klassrummet och hemma. Jag såg fram emot att lära mig mer om barnets rättigheter, men så måste jag springa för livet

från vår skola. Barnrättsambassadörerna lärde oss att alla barn i världen har samma rättigheter, som att få gå i skolan, få mat, kläder och rent vatten. Jag kommer att fortsätta att försvara barnets rättigheter tills jag dör. Jag kommer att utbilda barn om deras rättigheter och föräldrar om att dom måste respektera barnets rättigheter!"

Prince, 15 år

Lär er fred!

"Vi hade sett fram emot att Globen skulle komma till skolan, men fick fly in i skogen där jag och mina bröder levde utan något att äta eller dricka i tre dagar. Vi var så lyckliga när vi såg att våra föräldrar levde. Barnrättsambassadörerna kom med Globen till den nya skolan. Tack vare WCP-programmet vet vi hur viktiga barnets rättigheter är. Jag kommer att fortsätta att utbilda mina skolkompisar och lärare om barnets rättigheter och även vuxna där jag bor och våra ledare. Jag vill sprida fred bland barn och säga "Lär er fred!" till dom vuxna."

Eugénie, 13 år

Utbildar om flickors rätt

"Vi elever presterar sämre för att vi har så svår situation i skolan. Jag är barnrättsambassadör i min skola och min by. Jag utbildar barn om deras rättigheter och speciellt om flickors rättigheter."

Wivine, 17 år

Eugénies hem besköts med granatgevär och brändes ner. Hennes familj överlevde och bor nu i ett nytt hus.

Ett av världens värsta krig

Kriget i D.R. Kongo har pågått i mer än 20 år och är ett av de största och mest brutala krigen i världshistorien. Mer än fem miljoner människor har dött i överfall som i Upende, eller av hunger och sjukdomar som är en direkt följd av kriget. Hundratusentals barn har tvingats bli barnsoldater, sexslavar åt de stridande eller utsatts för våldtäkter. Miljoner människor har varit flyktingar i sitt eget land och flera miljoner barn går inte i skolan. Dagens konflikt startade efter folkmordet i grannlandet Rwanda 1994. Tusentals av de skyldiga till folkmordet flydde till Kongos skogar, där de blivit kvar. I Kongo finns enorma rikedomar, som guld och diamanter, men även tungsten och coltan, mineraler som används i mobiltelefoner, datorer och dataspel. Kriget handlar mycket om vem som ska kontrollera Kongos gruvor och rikedomar. Företag från Belgien, Storbritannien, Ryssland, Malaysia, Kina och Indien har pekats ut för att de köper mineraler, som brukar kallas konfliktmineraler, från olika väpnade grupper som brutalt kränker barnets rättigheter och därigenom håller igång kriget.

Global Vote i skolor för sk

Global Vote i Irfans och Saimas skola där eleverna kommer från familjer som försörjer sig på att samla papper och annat skräp. Varje dag efter skolan måste barnen hjälpa till med arbetet.

Globen lär mig om våra rättigheter

”Till för två år sedan samlade jag papper och annat skräp hela dagarna. Så öppnade dom en skola för oss. I början ville pappa inte låta mig börja i den, men mamma övertalade honom. Villkoret var att jag skulle arbeta efter skolan varje dag.

Jag tycker så mycket om att gå i skolan och det känns som om mitt liv blivit bättre nu. Skolan slutar klockan tolv och jag går hem och äter, om mamma har något åt oss. Sedan ger jag mig iväg för att arbeta. Jag säljer det jag samlar till en uppköpare och ger mamma pengarna när jag kommer hem på kvällen. När jag gjort läxorna brukar jag somna.

Jag vill bli lärare och öppna skolor för alla barn som lever som jag. När vi fick Globen första gången blev vi mycket glada. Vår lärare läser den högt för oss och vi lyssnar alla mycket noga. Jag har lärt mig mycket nytt om barnets rättigheter och om flickors rättigheter. Jag tycker allt det är mycket viktigt för oss. Vi barn

brukar berätta om historierna i Globen för våra föräldrar och min mamma gillar dom mycket.

Barn ska inte arbeta, dom ska gå i skolan och när dom kommer hem ska dom kunna leka utan att någon säger till dom att arbeta. Alla ska ha ett eget hem och ingen ska säga till dom att ge sig iväg från sitt hem, som dom gör med oss.”

Irfan, 13 år, BRICK-skolan, Barkat Colony

Valkön är lång. Innan barnen får sin röstsedel behöver de lämna sitt fingeravtryck.

Alla ska respektera flickors rättigheter

”Sedan generationer tillbaka samlar vi skräp. Det är ett smutsigt arbete, men om vi inte gör det har vi inga pengar. Jag går i skolan på morgonen, sedan hjälper jag mamma med disken och ger mig iväg för att samla skräp. När jag säljer det jag samlat in till en uppköpare, brukar han ta på mig på ett dåligt sätt. När jag stoppar honom skrattar han bara. Jag har lärt mig från Globen att vi flickor har rättigheter och att alla ska respektera våra rättigheter. Männen förelämnar ofta flickor och kvinnor. Dom tycker inte att vi flickor är

värda något. Ofta slår dom sina döttrar och fruar. Om pojkarna gör något dumt är det ingen som hindrar dom. Alla säger till flickorna att om dom gör något dumt så blir dom slagna eller dödade.

Min lärare läser Globen för oss. Vi lyssnar noga och tycker om det vi hör. Det är mycket bra att folk får veta mer och mer om barnets rättigheter och flickors rättigheter. Jag gillar Globen och WCP-programmet och att vara med i Global Vote. Vi talar om berättelserna i Globen med våra föräldrar.”

Saima, 13 år, BRICK-skolan, Barkat Colony

uldslavar

Valbås i tegelbruket.

Global Vote i Amirs skola där många av de röstande eleverna tillhör skuldslavfamiljer i tegelbruksbyn. Många av eleverna måste, innan eller efter skolan, tillverka hundratals tegelstenar varje dag.

Vi barn pratar jämt om WCP

"Pappas skuld till tegelbruksägaren gör att vi inte kan flytta härifrån. Vi är mycket fattiga och ofta har vi ingen mat. Vår enda möjlighet att få pengar är att göra fler tegelstenar. Om vi skulle försöka ge oss iväg skulle ägarens folk slå oss och berätta för ägaren, som kanske skulle tortera och döda pappa.

Att göra tegelstenar sedan man är liten ett är liv utan glädje, men nu är mitt liv mycket bra för jag kan gå i skolan. Men jag måste göra mer än 200 tegelstenar varje eftermiddag, sex dagar i veckan, för att hjälpa min familj.

Folk tror att flickor är mindre värda och att dom inte behöver respektera oss. Här är det många som slår flickorna. Dom vill inte att vi ska få tala och skickar inte sina döttrar till skolan. Men på vårt tegelbruk börjar folk ändra sig. Dom hindrar inte längre flickor från att gå i skolan och det tycker jag mycket om.

Vi har lärt oss om barnets rättigheter och att dom ska respekteras genom WCP-programmet. Det är ett mycket bra program som också lärt oss att alla ska respektera flickors rättigheter. När jag får Globen samlar jag mina vänner. Jag läser högt och dom lyssnar på berättelserna. Min farmor sitter nära mig och hon ber mig gång på gång att läsa mer ur Globen. Här på tegelbruket känner nästan alla till WCP eftersom vi barn jämt pratar om det. Och dom ser när vi är med i Global Vote."

Nyha, 12 år, BRICK-skolan, Khokhar Brick Kiln

Barnen i tegelbruket läser Globen på Urdu.

Nu förstår jag mina rättigheter

"Vår skuld till ägaren är 700 000 rupier (50 000 kr). Ingen kan betala så mycket. Jag hoppas att jag kan få utbildning och ett jobb så att jag kan betala skulden och mina föräldrar en dag bli fria. Jag vill bli läkare.

Jag går med pappa till tegelfältet klockan fem på morgonen för att blanda leran. Sedan gör jag 200 tegelstenar, springer hem för att äta och skyndar mig till skolan. Jag slutar skolan klockan ett, äter lite och gör sen 300 tegelstenar till. Sedan blandar pappa och jag leran till nästa dags arbete. Jag kommer hem klockan sex och gör läxor i två-tre timmar.

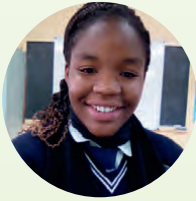
Folk behandlar inte flickor och kvinnor bra. Vi har i Globen studerat att flickor har rättigheter och jag tycker att alla människor ska respektera dom. Jag tycker mycket om att vara med i WCP-programmet. Jag lär mig om barnets rättigheter och om barns berättelser och aktioner för sina rättigheter. Nu förstår jag mina rättigheter och har berättat allt om det för pappa och resten av min familj. Dom tycker också att det är bra och pappa ger mig nu mer stöd än tidigare. Jag tycker om att läsa om barnrättshjältarna och har bestämt mig att bli en bra person, som dom."

Amir, 14 år, BRICK-skolan, Majid Brick Kiln

Hawuka

Caroline

Dulce

Aline

Catarina

Simeao

Nayla

Kallar mig advokaten

"Där jag bor är det mycket övergrepp och barn får inte tala fritt. WCP är mycket viktigt för övergrepp mot barn och trafficking ökar här. Att vara barnrättsambassadör innebär att sprida ljus där det inte finns. Jag talar med familjer och grannar om dom rättigheter som barn har. I min klass kallar dom mig advokaten för att jag är för jämställdhet. Jag kommer att fortsätta att vara en förändrare för det jag bryr mig mest om är att förändra folks tankesätt."

Hawuka, 15 år, Comunhao na Caolheita-skolan

WCP del av mig

"Föräldrar här respekterar inte barns rätt att tala. När en grannflicka, som är tio år, försöker säga något slår hennes farfar henne hårt. WCP är en del av mig, det är en ära att få lära sig mer och kunna förmedla det till andra. Jag lär flickor och pojkar hur dom kan försvara sina rättigheter. Jag talar speciellt med flickor och deras familjer. Jag har lärt mig att vi inte ska hålla information om att våra rättigheter kränks för oss själva utan berätta om det."

Caroline, 15 år

Känner mig som hjältnina

"Pojkar och flickor här har inte lika rättigheter. Flickor måste vakna tidigt och göra allt arbete hemma. Som barnrättsambassadör har jag talat mycket med föräldrar om hur dom ska respektera barnets rättigheter. Jag känner mig som en hjältnina när jag hjälper andra barn att inte acceptera att deras rättigheter

De här flickorna i Moçambique är alla WCP-barnrättsambassadörer och har deltagit i WCP-programmet och projektet Moçambique för flickors rättigheter.

kränks. Det är WCP-programmet som lärt mig att alla barn har rättigheter och att alla måste respektera dom. När jag ser ett barn som behandlas illa rapporterar jag det och talar om att det inte får vara så. Jag gillar verkligen Globen. Min farmor brukade tvinga min kusin, som är föräldralös, att bära tunga vattendunkar, men förstod att det var fel när hon fick läsa Globen!"

Dulce, 12 år, 1 de Junho-skolan

Jag hjälper andra

"En flicka här måste göra allt jobb hemma och kommer alltid för sent till skolan. Som barnrättsambassadör försöker jag alltid lösa sådana problem. När jag hörde dom säga till flickan: 'Om du inte arbetar får du inget att äta idag', sa jag till henne att ta med sig sin skolväska och skoluniform och komma med mig hem. Jag bad mamma att ge henne frukost innan vi gick till skolan. För mig innebär att vara ambassadör att hjälpa andra, både flickor och pojkar. Globen lär oss att inte acceptera problemen som vi omges av. Jag känner att jag förändrar saker i flera

familjer. En flicka vi kom till levde med sin pappa och farmor och fick göra allt arbete.

'Ursäkta att vi barn kommer för att be farbror att hjälpa henne så att hon kan gå i skolan'. Nästa dag var allting bra i den familjen och hennes pappa hade börjat hjälpa sin dotter med arbetet."

Aline, 12 år

Vi barn starka tillsammans

"WCP lärde mig hur jag kunde göra min röst hörd och hur starka vi barn blir om vi höjer våra röster tillsammans! Jag är barnrättsambassadör och lär mina skolkompisar om deras rättigheter. Från när jag var liten har mina föräldrar alltid slagit mig istället för att resonera med mig. Men med WCP-programmet har det förändrats och mina föräldrar har börjat samtala med mig istället för att slå mig. Innan WCP-programmet var jag tvungen att göra allt hushållsarbete för att hjälpa min mamma. Men nu har även min bror fått uppgifter hemma."

Catarina, 16 år, Malangatana Valente Ngwenya-skolan

Globen hjälper föräldrar förstå

"Jag har lärt föräldrar där jag bor att respektera barnets rättigheter. Jag mår bra när jag kan hjälpa flickor och pojkar att känna till sina rättigheter. Vi har alla samma rättigheter och WCP-programmet är mycket viktigt för att skydda oss flickor och minska kränkningarna av våra rättigheter. Jag älskar Globen för den lär många barn att dom har rättigheter. Mamma säger att när föräldrar läser Globen förstår dom att dom inte ska kränka barnets rättigheter."

Simeao, 12 år, 1 de Junho-skolan

Här för att förändra

"Flickor går med på att gifta sig för att dom inte vågar säga emot. Vi lär dom att göra sig av med sin rädsla. Vi får också föräldrar att förstå att dom måste ändra sig. Det känns bra när jag hjälper andra flickor eller pojkar att känna till sina rättigheter. Som barnrättsambassadör känner jag mig som en ny person som har kommit till en ny värld för att göra förändringar. Vi ambassadörer kan kämpa för lika rättigheter. Jag läser Globen högt för mina yngre syskon och dom ställer frågor till mig."

Nayla, 12 år, 1 de Junho-skolan

WCP bidrar till jämlikhet i familjen

"Reglerna i vår familj är att vi pojkar ska hjälpa våra föräldrar på marknaden medan flickorna ska göra hushållsarbetet. Jag är en WCP-ambassadör och har bestämt mig för att ändra reglerna i vårt hem. Jag diskuterade det med mamma och sa till henne att det är fel att flickorna ska göra allt arbete hemma. Så jag bestämde mig för att gå hem efter skolan och hjälpa mina systrar att göra någon av sysslorna. Pappa gillade inte det jag gjorde och det ledde till flera gräl mellan pappa och mamma. Men jag gav mig inte och det blev en fråga för skolmyndigheten. Den ansvariga skrattade åt mina föräldrar och dom skojade alla om det tillsammans. Hon förklarade för mina föräldrar att WCP-programmet handlar om barnets rättigheter och gav dom Globen. Det ledde till lugn i vårt hem och alla i familjen var glada. Pappa började be mig att göra frukost åt honom och att tvätta hans kläder. Mina bröder började också hjälpa till med hushålls- sysslorna. Tack WCP-programmet för att ha ändrat attityderna i min familj och för att ha gjort vårt hem lugnt och lyckligt!"

Iwu, 11 år

Mer skola, mindre stryk

"Barns liv har ändrats mycket här. Innan WCP-programmet hade vi inga rättigheter. Nu slår dom vuxna barnen mindre och mina föräldrar slår mig inte som dom brukade. Barnen var tvungna att arbeta i fälten, men när dom hörde om barnets rättigheter och WCP-aktiviteterna, bad dom sina föräldrar om tillstånd att gå i skolan, eftersom det är en rättighet som dom ska ha. Nu vet flickor mer om sina rättigheter och föräldrar förstår att flickor måste uppskattas. Min storebror och syster arbetar nu tillsammans hemma, så saker blir bättre. Jag blev en förändrare genom WCP-programmet och vet nu och bryr mig mer om andra barns liv."

Barnrättsambassadör, Karen

Lär de vuxna

"Jag vill att min by ska respektera barnets rättigheter. Vi barn måste kämpa för jämställdhet. Flickor och kvinnor är förtryckta så vi måste försöka utbilda männen. Tack WCP för att jag fått lära mig om mina rättigheter och kan lära andra barn i byn om deras rättigheter. Ibland måste jag arbeta i fältet under skoltid, men jag ser många barn som inte går i skolan alls för att dom måste arbeta i fälten, ta hand om sina yngre syskon och göra allt hushållsarbete. Nu när dom vuxna vet mer om barnets rättigheter hoppas jag att barns liv kan bli bättre. Jag vill lära dom vuxna om att flickor och pojkar har samma rättigheter och samma värde. Jag vill också lära dom att inte se ner på fattiga människor, inte tvinga barn att bli soldater och att inte alls skada barn."

Barnrättsambassadör, Karen

Barn från flera skolor har samlats till sin Global Vote i Lay Nar Dern-skolan.

Har påverkat våra liv

"Jag är medlem i WCP-barnrättsklubben på min skola och Globentidningen har påverkat mitt och mina vänners liv mycket. Den har lärt oss om alla rättigheter, som vi inte var medvetna om. Den visar också hur vi kan kräva respekt för våra rättigheter. Till exempel vet vi genom Globen att inte bara män kan tala och ha uppdrag som ger makt i samhället. Nu vet jag att jag också har rätt att säga min åsikt och också har rätt att fatta beslut."

Nafisatu, Sylvanus Municipal-skolan

Valkö i Bakarydougou-skolan i Elfenbenskusten.

Killen till höger prickas av i vallängden och får sin röstsedel. Killen till vänster får sitt finger märkt med bläck, så att han inte kan valfuska och rösta två gånger.

Global Vote i kakaoland

Elfenbenskusten är ett land med många kakaoodlingar. Ofta arbetar barn med kakaoskörden. En del av dem kommer från grannländerna och behandlas ibland mycket illa. Andra, som barnen i byn Bakarydougou, arbetar med sina föräldrar och är med i WCP-programmet och Global Vote.

På väg till valurnan i Global Vote, som är byggd som en bil.

Dags för Bakarydougou-skolans rösträknare att under överseende av valkontrollanterna göra sin insats.

Födelsebevis till alla!

"Jag vet barn här i byn som får sina rättigheter kränkta. Dom flesta här har inget födelsebevis. Några har inte ens skoluniform.

På morgonen när jag borstat tänderna sopar jag gården, hämtar vatten och diskar innan jag duschar. När jag har ätit går jag till fältet med mamma förutom på fredag och söndag för då tvättar jag kläder istället. Jag rensar i jamsodlingen och skördar kakaofrukter med hjälp av machete.

Jag vill se byns barn gå i skoluniform och få äta

sig mätta innan dom går till fältet för att arbeta. Mest av allt vill jag att dom ska få födelsebevis.

WCP-programmet lär oss om våra rättigheter och Global Vote lär oss om allt som hör till ett val. Jag brukar prata om barnets rättigheter med mina vänner, både dom som går i skolan och dom som inte gör det. Globen-tidningen lär oss barn mycket och den har lärt mig mycket om andra barns liv."

Larissa, 10 år, barnrättsambassadör, EPP Bakarydougou-skolan

I valbåset bevaras Bakarydougou-elevernas valhemlighet. Ingen vet vem någon annan röstar på.

Globen är som en upptäckt

"Jag arbetar i kakaoplantagen tillsammans med mina föräldrar med att rensa med macheten, plocka kakaofrukterna och bära dom. Ibland arbetar jag med att vaska efter guld med pappa och min faster. Jag gräver ett hål med en korphacka och när jorden kommer upp vaskar vi den i vatten för att leta efter guld.

Vi måste utbilda föräldrarna så att dom låter sina barn gå i skolan och hjälpa till att bygga skolbyggnader, som till exempel en matsal. Min önskan är att få se alla barn gå till skolan för att få kunskap. I min by är det inte så. En del flickor blir gifta tidigt för att deras föräldrar inte har kunskap om hur viktig skolan är

eller om alla faror med tidigt bröllop.

Tidigare kände jag inte till mina rättigheter, men tack vare WCP gör jag det nu och jag har lärt mig att tala om dom inför mina vänner. Jag tycker om WCP-programmet, det lär mig om hur barn lever i världen.

Globen är för mig som en viktig upptäckt, som lär mig om barnets rättigheter. Jag visade mina föräldrar och syskon Globen. Dom är glada över att jag läser den, men mina föräldrar tror att det är lögn att barn kan göra allt som står där."

Paul, 14 år, EPP Bakarydougou-skolan

Dags för valresultatet.

GUINEA BISSAU

Lärarna slår oss

"Jag tycker verkligen om att läsa Globen, som lärt mig många viktiga saker. I skolan där jag får extralektioner slår lärarna eleverna. Ibland är jag rädd när jag går dit. En gång anförtrodde jag min lärare här hur lärarna där utsätter oss elever för fysiskt och psykiskt våld. Han sa att den som låter det ske måste straffas. Jag läste i Globen om att vi barn ska skyddas mot våld och övergrepp, men lärarna på den skolan, huuum!, gör det motsatta."

Fernando, 10 år, Professor José de Sous-skolan

Vill rädda flickor från barnäktenskap

"Jag bor nära mottagningscentret för flickor som tvingats att gifta sig med äldre män, och det är från dom jag fått Globen-tidningen och kunnat vara med i Global Vote. Några av dom har lyckats fly till polisen och bett om hjälp och då kommit till AMIC Center. Jag brukar besöka dom och har fått vänner som berättat om hur dom torterats tills dom accepterat bröllopet som deras släktingar tvingat dom till. När jag träffade en 12-årig flicka som tvingats gifta sig med en 60-årig man blev jag mycket ledsen. Det fick mig att drömma om att skaffa mig juristutbildning för att bli en domare i framtiden, så att jag kan döma dom som gör så och kränker flickors rättigheter."

N'Dei, 13 år, Domingos Ramos-skolan

GUINEA

Alla barn lika värda

"Min mamma hjälpte mig att lämna fattigdomen i byn för att bo hos min moster i huvudstaden och kunna fortsätta studera. Här måste jag hela tiden utföra hushållssysslor och det påverkar mina studier, speciellt under examensperioden. Jag förstår inte varför flickors rättigheter kränks när alla barn har samma rättigheter, oavsett om dom är fattiga. WCP visar oss att alla barn är lika mycket värda och att vi kan stå upp för våra rättigheter och få andra att skydda oss."

Aminata

Jag är förändrare

"Vuxna lyssnar inte när jag försöker säga min mening. Jag får varken leka eller vila om jag inte har gjort klart alla hushållssysslor. Den vanligaste kränkningen av barnets rättigheter här är att barn inte får gå i skolan. Flickor anses inte ha samma värde som pojkar. Vi måste laga mat, diska och städa. Vi måste få föräldrar att respektera alla barns rättigheter lika mycket. Genom arbetet med WCP har jag och mina kompisar delat med oss av kunskaper och erfarenheter. Jag lärde mig om barns rättigheter, som jag inte kände till innan, om hjältar som kämpar för barn, om demokratins historia och att jag har rätt att fritt uttrycka min demokratiska åsikt. Jag tar hem Globen och låter mina föräldrar läsa, för dom är nyfikna! Jag ser mig själv som en förändrare. Som barnrättsambassadör tänker jag kämpa för barns bästa."

Jacqueline, 15 år, Ecole Kamboincé

Visa presidenten Globen

"Alla mina rättigheter respekteras, utom rätten att få uttrycka min åsikt. När vuxna talar här får barn inte säga nånting. Men jag är en stolt barnrättsambassadör och berättar för alla att dom måste respektera barnets rättigheter och demokrati! Jag visar Globen för föräldrar och för mina kompisar. Dom gillar den, för dom får ny kunskap om sina rättigheter. Många tycker att vi borde visa Globen för våra lokala politiker, ja varför inte presidenten i Burkina? När jag blir stor tänker jag bli en förändrare, precis som barnrätts hjältarna."

Aida, 10 år, Ecole Privee Chayaf

Nej till barnäktenskap

"Där jag bor får vi inte leka som vi vill. Vi skyddas inte heller mot våld och får inte uttrycka oss fritt. När jag vill prata säger vuxna åt mig att vara tyst. Flickor och pojkar behandlas olika."

Jag leder barnrättsklubben i min skola och pratar där om barnets rättigheter. Jag förklarar att demokrati betyder att lyssna på andra och bestämma saker tillsammans. Vår klubb ordnade Global Vote-dagen. Det kändes bra att rösta i ett val där bara barn får vara med. Vi turas om att ta hem Globen. Det känns tråkigt när det inte är min tur! Mina bröder och systrar läser den och vi pratar om vad vi läst med mamma också! I framtiden vill jag bygga ett hem för flickor som inte vill följa tradition och säger nej till barnäktenskap."

*Djamilla 10 år,
Ecole Privée le Messager*

Hela familjen

Barnen i Burkina Faso gillar Globen och World's Children's Prize och fyra saker är tydliga: Flickors rättigheter behöver respekteras bättre, familjerna läser Globen tillsammans, barnen lär föräldrarna om barnets rättigheter och om flickors lika rättigheter.

Grannen lånade Globen

"En del flickor tvingas arbeta som pigor. Dom jobbar länge utan vila och sen får dom inte ens betalt. Det är fel! Många flickor tvingas gifta sig för tidigt och hoppa av skolan."

Jag har gjort många saker med WCP-programmet, från att läsa berättelser till att vara med på presskonferens. Vi har en barnrättsklubb i skolan och jag har utbildat mig till barnrättsambassadör. Alla i min familj läser Globen, till och med vår granne lånade den. Sedan diskuterar vi! Det är första gången dom har hört talas om barnets rättigheter och att det är viktigt! Som barnrättsambassadör tänker jag alltid kämpa för barns rättigheter. När jag blir stor vill jag hjälpa barn med funktionsvariationer, för dom behandlas ofta illa. Jag vill kämpa för deras lika rättigheter."

Nancy Ariane, 10 år, Ecole Privee le Messager

Bibata leder mötet i WCP-barnrättsklubben i CEG Tanghin Barrage.

WCP lär min familj

"Jag har aldrig tid att leka för att jag är flicka. Dom säger till mig att tvätta kläder. När jag är klar med det måste jag diska. Och när jag har diskat ska jag sopa. En del andra barn får inte ens gå i skolan eller nånsin vara med andra barn. Det är som att dom sitter i fängelse. Många flickor får ingen utbildning och gifts bort. Jag blir lycklig av att vara med i WCP-programmet. Jag fick lära mig så många nya saker, som att demokrati är rätten att välja själv, utan att bli lurad. Jag är barnrättsambassadör och står upp för barnets rättigheter. Hemma läser jag ur Globen för min familj. Dom lär sig om barnets rättigheter och vi pratar mycket om det."

Anabelle, 11 år, Ecole Kamboincé

Globen en skattkista

"Där jag bor måste många flickor arbeta mycket hårt. En del vuxna ligger med små flickor. En del flickor som jobbar måste ge alla pengar dom tjänar till sina föräldrar, och får ändå knappt mat. Jag låter både vänner och familj läsa Globen. En kompis ville inte ge tillbaka den, han ville visa den i sin skola. Globen är en skattkista! WCP är bra för det ger kunskap om både rättigheter och skyldigheter. Jag ser mig själv som en förändrare, för jag står upp för barnets rättigheter. Jag förklarar för min mamma att flickor och pojkar har samma rättigheter. När jag själv röstade på Global Vote-dagen kände jag mig som en barnrättskämpe!"

Estelle, 12 år, Ecole wa Malgba de Palgré

läser Globen!

Vaccin för bättre liv

"I WCP-programmet i min skola fick jag spela upp scener ur en av barnrättshjältarnas liv. Jag hjälpte också min kompis, som är barnrättsambassadör, att berätta om barnets rättigheter för andra barn och föräldrar. På Global Vote-dagen lärde jag mig att majoriteten får bestämma! Jag tar hem Globen och vi, mina föräldrar och syskon, läser den högt tillsammans. Vi lär oss att det finns dom som skadar barn, men också att det finns människor som hjälper barn. Globen är som ett motgift, ett vaccin, som gör barns liv bättre."

Yves, 13 år, Ecole Kamboincé

Utbildas för framtiden

"Min rätt att säga vad jag tycker respekteras inte. Där jag bor blir en del barn slagna och får inte tillräckligt att äta. Flickor måste jobba hårdare än pojkar och får aldrig vila. Som barnrättsambassadör lär jag mina föräldrar, lokala ledare, lärare och barn där jag bor om barnets rättigheter och om rätten att välja fritt. WCP utbildar oss för framtiden och en värld där barns rätt respekteras."

Germaine, 11 år, Ecole Privée primaire Txingudi vida

Under mötena i WCP-barnrättsklubbarna läser barnen högt ur Globen och diskuterar barnrättsfrågor, flickors lika rättigheter och demokrati.

Lärt mig hjälpa andra

"I min by respekteras barnets rättigheter, men det innebär inte att barnen som får gå i skolan får näringsrik mat. För att få bort barnarbete kan jag säga till den som låter ett barn arbeta. World's Children's Prize-programmet har påverkat mig mycket och lärt mig att hjälpa dom som behöver hjälp. Jag tog med mig Globetidningen hem. Mamma läste den också och sa att vi kan lära oss mycket av den här tidningen. Jag ska börja försvara barnets rättigheter och fortsätta med det hela livet."

Kamana, 15 år, Shree Tapeshwor-skolan

Jag kan förändra

"När jag blir vuxen tänker jag fortsätta kämpa för att skydda barn mot övergrepp, slavarbete och sexuellt våld, särskilt flickor som är extra utsatta. Genom WCP har jag lärt mig mer om min rättigheter och vad jag kan göra för att skapa förändring."

Hermione, 15, barnrättsambassadör, Alfred Wesphal-skolan

Vill vara röst för utsatta flickor

"Efter utbildningen till barnrättsambassadör känner jag mig redo att försvara barnets rättigheter och bli en röst för barn som inte blir hörda. Det gäller särskilt flickor som ofta blir diskriminerade, till och med utsatta för övergrepp. Jag ska vara med och genomföra WCP-programmet i min skola. Vi har lärt oss om hur demokrati fungerar, så jag ser särskilt fram emot Global Vote-dagen!"

Ram diniath, barnrättsambassadör, La Gaité-skolan

Global Vote i Engilang'et-skolan för massajbarn i Tanzania.

Med WCP försvinner barnäktenskap

"WCP-programmet har gett mig massor av kunskap om barnets rättigheter och banar väg för mina fortsatta studier. Efter tre år med WCP har barnäktenskapen i byn börjat försvinna, även om vissa föräldrar fortfarande gifter bort sina barn."

Koursouma, Toufndé Gandé-skolan

Fått mod att kämpa

"Många flickor i min ålder är redan gifta. WCP-programmet ger mig kraft att fortsätta. För om jag ger upp kommer alla mina systrar också att ge upp. Genom WCP utbildar vi också dom vuxna så att dom inte gifter bort sina barn. Vi förklarar för alla i byn att barn har rätt att gå i skolan och att barnäktenskap kan få allvarliga konsekvenser för deras döttrars liv och hälsa. Jag är glad för att WCP har gett mig och andra flickor modet att kämpa för våra rättigheter."

Thillo, 17 år, Lycée de Galoya

Fick pappa att ändra sig

"Min pappa låter mig och alla mina syskon gå i skolan. Utan WCP hade han aldrig gått med på det."

Coursoum, 13 år, Toufndé Gandé-skolan

WCP förändrar alla i byn

"Min pappa ville förut att jag skulle följa familjetraditionen: Sluta skolan och börja i koranskolan i vår by istället. WCP fick mig att vilja fortsätta i skolan och till min stora förvåning var det sen min pappa som följde med mig hela vägen över floden på examensdagen, och bad om att jag skulle lyckas med proven! WCP förändrar verkligen alla i hela byn!"

Abou, 14 år, Toufndé Gandé-skolan

KONGO BRAZZAVILLE

Vi är alla jämlika

"Jag och mina bröder har läst Globen sedan sjätte klass. Det har hjälpt oss att växa med värdighet, för vi vet att trots att vi är barn, har vi alla samma rättigheter och är jämlika. Våra föräldrar har förstått vårt engagemang i WCP och uppmuntrat oss att delta i Global Vote."

Bénie, 15, La Fraternité-skolan, Kongo Brazzaville

Global Vote i JPE Mikalou-skolan i Kongo Brazzaville.

GHANA

Valkö och rösträkning på Gemstar-skolan i Ghana.

FILIPPINERNA

WCP förenar barn

"WCP-programmet spelar en viktig roll i barns liv för att dom ska bli hörda. Det har förenat barn jorden runt att höja sina röster mot övergrepp och utnyttjande av barn och mot alla former av våld. Som förändrare vill jag använda kunskapen jag fått från detta program att inspirera andra barn att kämpa för våra rättigheter."

Marsida, 16 år, Mangelen-skolan

Lär oss göra gott

"WCP-programmet hjälper barn som mig att höra rösterna från barn som behöver hjälp. Att vara en del av WCP är det bästa för oss barn för det hjälper oss att veta våra rättigheter och lär oss att göra goda insatser för andra. Jag hoppas att jag en dag kan hjälpa barn som utsätts för övergrepp."

Trisha, 11år, Label Central-skolan

TOGO

Vill förändra gamla vanor

"Varje dag som gud skapat diskuterar vi kränkningar av mänskliga rättigheter, bristen på respekt för demokrati och miljöproblem med våra kompisar i WCP-klubben och våra lärare. Vi har gjort kampanjer i många byar. WCP har gjort oss till förändrare och vi tänker arbeta för att förändra gamla vanor och för en bättre värld."

Justine, 11, ELP Sinou-skolan

Utsatta flickors röst

"Vi kämpar för att det inte längre ska finnas barn som inte kan göra sina röster hörda. När vi talar om dom utan röst menar vi våra tjejkompisar som utsätts för våld och sexuella övergrepp. När Globen kom hit fick vi inspiration av texterna om barnets rättigheter och av barnens berättelser. Vi kämpar nu ännu mer för att dom hemskheter som tvingar flickor att sluta skolan och som förstör deras framtid ska upphöra. Och Globen är verkligen ett vapen som hjälper oss att få stopp på det i våra skolor."

Elate, 12 år, CEF Lankouvi-skolan

VARFÖR NOMINERAS SPÈS?

Nominerad barnrättshjälte

Spès Nihangaza

SIDORNA
34–51

Spès Nihangaza nomineras till World's Children's Prize för att hon i mer än 25 år kämpat för att hjälpa Burundis föräldralösa och mest utsatta barn.

Vart femte barn, omkring 700 000 barn, i världens tredje fattigaste land Burundi är föräldralöst. 4 av 10 barn har aldrig registrerats vid födelsen, vilket gör det svårt att få hälsovård, gå i skolan eller ära egendom. Spès och hennes syster Caritas växte upp med att man ska hjälpa de sjuka och svaga. När de 1992 börjat ta hand om barn som blivit föräldralösa till följd av aids startade de organisationen FVS, som idag heter FVS Amade. Massmorden under det långa inbördeskriget, som startade 1993, gjorde många barn föräldralösa. Spès och FVS arbetade för att ge även dessa barn nya hem.

FVS driver en internatskola, ett center för gatubarn och kliniker, bistår barn att få gå i skolan och få hälsovård, samt driver en socialförsäkringskassa för fattiga familjer. FVS har skapat ett system av 1 700 solidaritetsgrupper där bybor går samman och betalar in pengar, som sedan används till lån när de vill starta någon liten verksamhet, till hälsovård samt till skoluniformer och skolmaterial till barnen. Fattiga familjer ges stöd, föräldralösa barn får fosterföräldrar och stöd att gå i skolan. Spès har även skapat ett system med barnrättsgrupper, som hjälper barn som utsatts för kränkningar av sina rättigheter och förmedlar juridisk och psykiatrisk hjälp. Spès kallas ibland "Mor till 50 000 barn" för att hon och FVS Amade hjälper så många barn till ett bättre liv.

Spès Nihangaza och hennes storsyster Caritas är uppväxta med att hjälpa andra. När de hjälpte sjuka patienter på ett sjukhus i Burundis huvudstad Bujumbura förstod de snart att också de sjukas barn behövde hjälp. Därför skapade de FVS som idag jobbar för att skydda barns rättigheter i hela landet.

Det började med att två av Spès farbröder blev sjuka i slutet av 1989. Spès hade nyligen utbildat sig till farmaceut och arbetade på apotek. Hennes storsyster Caritas arbetade som sjuksköterska.

De två systrarna var tillsammans med sina sju andra syskon vana vid att ta hand om andra. I deras föräldrahem hade dörren alltid stått öppen för dem som behövde. Spès farfar berättade ofta om hur hennes farfarsfarfar tog hand om föräldralösa barn efter att hans by drabbats av en dödlig epidemi.

I Spès föräldrars hus bodde också flera av Spès kusiner, som fått flytta in efter att deras föräldrar dött i en bilolycka. Spès pappa och mamma sa att barnen måste dela med sig av både mat och husrum till släktingar eller grannar som behövde hjälp.

Därför var det inget konstigt när hela familjen skulle hjälpa de två farbröderna när de blev sjuka. Syskonen och kusinerna gjorde upp ett schema så att farbröderna fick besök varje dag. De tog med sig mat och hjälpte till med att tvätta, raka och klippa dem. De hade med sig rena kläder och satt ner och pratade med dem. Ingen

visste vad för slags sjukdom farbröderna hade.

En dag när Spès kom till sjukhuset såg hon att de andra patienterna följde henne med blicken.

– Kära farbror varför tittar alla på mig så där, frågade hon.

– Jo, varje gång ni kommer hit väntar de bara på att ni ska gå, så att de kan få lite av maten som ni har med er. Nästan ingen annan här får besök.

Många barn

När hon kom hem berättade Spès vad hon lärt sig för de andra i familjen. De bestämde sig för att ta med lite extra

TEXT: ERIK HALKJÄR. FOTO: JESPER KLEMDSSON

mat, men hur mycket mat de än tog med så räckte det aldrig.

Storasyster Caritas började gå över till kvinnornas avdelning på sjukhuset. Hon såg att flera kvinnor hade med sig sina barn, ingen annan kunde ta hand om dem.

För att kunna hjälpa så många patienter som möjligt frågade nu Spès, Caritas och de

andra syskonen och kusinerna sina vänner, grannar och kollegor om de kunde hjälpa till. Snart var det en mycket större grupp än bara familjen som ställde upp frivilligt som volontärer på sjukhuset.

Spès lillasyster, som studerade till läkare, fick bra kontakt med läkarna på sjukhuset. De kunde en dag berätta att de sjuka farbröderna och många fler patienter hade aids.

Hjälp våra barn

Så kom dagen när en kvinna dog och lämnade efter sig en ensam liten flicka.

– Vad gör vi nu, frågade Caritas.

– Vi får samla alla till ett möte, sa Spès.

Barn som blivit föräldralösa till följd av aids, massmord under inbördeskriget eller av andra skäl har alltid haft en vän i Spès.

De annonserade i tidningar, i radio och i olika kyrkor efter någon som ville ta hand om flickan. I sex månader bodde hon hemma hos Caritas familj. Sen ringde flickans moster och hon kunde flytta dit. Fler och fler patienter ville att Spès, Caritas och de andra skulle hjälpa dem att ta hand om deras barn när de dött. Ett par patienter ville också betala dem för all den hjälp de fick.

– Vi måste starta en organisation, sa Spès till Caritas.

I slutet av 1992 grundade Spès och Caritas FVS (Famille pour vaincre le Sida, Familj för att bekämpa aids). För pengarna som de fick köpte de mat och betalade skolan åt patienternas barn.

Får mer hjälp

När Burundis regering började ge billig sjukvård till fattiga människor fick FVS hjälpa till att dela ut hälsovårdskort.

Spès och hennes storsyster Caritas (stående till vänster om Spès) växte upp i ett hem där man alltid hjälpte de sjuka, fattiga och svaga. Det har de fortsatt med hela livet. Här besöker de en solidaritetsgrupp vars medlemmar tar hand om föräldralösa barn och hjälper dem att gå i skolan i ett system som Spès tänkt ut.

Kontakten med regeringen ledde till att Spès blev inbjuden till möten med andra organisationer.

– Jag gillade hur du berättade om ert sätt att arbeta, sa en kvinna från Schweiz.

Spès sa tack, men sen började kvinnan prata om något som hette projekt.

– Förlåt, jag förstår inte vad du menar när du pratar om projekt, sa Spès.

– Jobbar ni inte med projekt? Men hur söker ni pengar för att göra ert arbete, undrade kvinnan. Om jag frågar dig vad ni skulle göra om ni fick pengar, vad svarar du då?

– Ge mat till de sjukas barn så att de kan gå i skolan, sa Spès.

Kvinnan lärde Spès att skriva en projektansökan och lovade att ordna pengar.

Det fanns inget sätt att stoppa hiv och aids, men år 2001 bestämde WHO, Världshälsoorganisationen, att alla hiv-smittade i Burundi gratis skulle få bromsmediciner som hindrar hiv-viruset från att utvecklas till aids. FVS blev en av de organisationer som skulle få dela ut medicinerna. Spès och Caritas öppnade den första FVS-kliniken, där hiv-smittade skulle få hälsovård, mediciner och psykiskt stöd.

Fler föräldralösa

Den organisation som Spès och Caritas grundat 1992 gjorde nu mycket mer än att ta hand om sjuka. I slutet av 1993 drabbades Burundi av ett långt inbördeskrig. Många barn blev föräldralösa. FVS sökte nya

hem åt dem, precis som barnen till de patienter som dött.

Barnens fosterföräldrar behövde pengar för att köpa mat, kläder och betala skolan åt barnen. Det var så Spès fick idén till FVS solidaritetsgrupper, Nawe N'uze.

Medlemmarna i solidaritetsgrupperna köper andelar, eller ett medlemskap. Med hjälp av pengarna kan barnen få skoluniformer och skolmaterial, de vuxna kan ta lån för småföretagsprojekt och det finns också pengar för hälso-

– Om ett barn får utbildning, kan det få jobb och ta sig ur fattigdomen och då kan fler barn få gå i skolan, säger Spès.

vård om någon av gruppens medlemmar eller barnen blir sjuka.

Det viktigaste för Spès är att de vuxna tjänar pengar så att de kan satsa mer pengar i sin solidaritetsgrupp och hjälpa fler barn.

– Om barn får gå i skolan kan de lära sig saker så att risken att de blir sjuka eller får hiv blir mindre. De får utbildning, kan gå på universitet och få jobb så att de kan hjälpa sin familj. Om en medlem i solidaritetsgruppen eller ett barn lyckas ta sig ur fattigdomen kan fler barn gå i skolan.

50 000 barns mamma

Så kallas Spès ibland för att hon och FVS Amade hjälper så många barn till ett bättre liv.

Genom Nawe N'uze sår vi frön till framtiden, säger Spès.

God idé föds

En gång mötte Spès en äldre kvinna vars dotter hade utsatts för övergrepp och fått ett barn som hon inte ville ha. Dottern gav barnet till sin mamma och försvann. När Spès träffade kvinnan var det lilla barnet svårt sjuk. Kvinnan berättade att läkaren sagt att flickan måste få anti-

biotika. Det behövdes två kartonger med piller, men kvinnan hade bara råd att köpa en kartong. Nästa kartong kunde hon köpa när hon sålt lite grönsaker, som skulle skördas först om ett par månader.

Spès reste hem, samlade FVS ledning och presenterade sin idé. De bestämde sig för att skapa en hälsovårdsförsäkring åt de människor de hjälpte. Då skulle kvinnan inte

behöva vänta på skörden för att köpa medicin åt sitt barnbarn som behövde hjälp nu.

– När jag ser någon som behöver hjälp tvekar jag inte. Det har jag med mig sedan jag var liten. När jag ser ett gatubarn som vi har hjälpt gå till skolan med sina skolböcker under armen känner jag mig glad, säger Spès. 🌍

Spès idé om hur de fattiga bästa kan hjälpa sig själva och de många föräldralösa barnen har nu vuxit till 1 700 solidaritetsgrupper. Här hälsar hon på hos en av dem. Byborna i solidaritetsgruppen bygger tillsammans ett bättre liv för sig och sina barn, men blir också fosterföräldrar till föräldralösa barn och hjälper byns fattigaste barn och familjer.

Så arbetar Spès och FVS Amade för barnen

- Organiserar bildandet av solidaritetsgrupper och finner genom dem fosterföräldrar till föräldralösa barn, som även får hjälp med skola, skoluniform och -material. Även barn i fattiga familjer stöds av solidaritetsgrupperna.
- Ger fosterföräldrar mikrolån så att de kan stärka sin ekonomi och ta väl hand om fosterbarnet.
- Organiserar barnrättsgrupper, utbildar dess ledare och ger barn som utsatts för kränkningar av sina rättigheter juridisk och psykiatrisk hjälp.
- Hjälper barn att få födelsebevis.
- Bistår barn att få gå i skolan och driver en internatskola.

Stöd från prinsessa

I Burundi måste alla barn mellan 7 och 13 år gå i skolan. Skolan är gratis, men många har inte råd med skoluniform, böcker, mm. För att fortsätta skolan efter sjätte klass måste eleverna klara ett prov. De som inte klarar provet får inte fortsätta eller måste betala för att gå på en privatskola. FVS har byggt en egen internatskola i Spès hemstad Bururi, för 268 elever i högstadiet och gymnasiet. 40 av eleverna har fått ett stipendium av FVS för att gå på skolan. Spès vill med skolan ge duktiga elever, som tidigare fått hjälp av FVS, en chans att läsa vidare även om de inte klarat intagningsprovet till högstadiet. FVS skola är byggd med hjälp av pengar från prinsessan Caroline av Monaco, som är ordförande för organisationen Amade mondiale. FVS gick 2013 ihop med Amade Burundi. Därför heter FVS idag FVS Amade. Spès sitter i styrelsen för Amade mondiale.

Evelyne bakar för familjen

När Evelyne missade lektioner och inte gjorde läxor fick hon gå om. Hon slutade skolan efter trean. Hon tog jobb på åkrar och sålde grönsaker och frukt eller hjälpte sina tre småsyster. När Evelyne var 18 år berättade en kompis att FVS Amade gav kurser för unga personer som inte gått klart skolan. Evelyne gick till FVS Amades kontor och kunde välja mellan kurser i bakning, bilreparationer och sömnad. Hon valde att bli bagare. Med de pengar hon tjänar kan hon hjälpa sin mamma och betala sina systrars skola.

När Ninettes pappa dog tog hennes styvbröder all åkermark. De försökte också ta de kor som pappan lämnat till Ninette, hennes syster och deras mamma. Då gick hennes mamma till byns barnrättsgrupp, som kämpade för att även Ninette och hennes syster skulle få ta del av arvet efter pappan.

Ninettes styvmor och hennes söner ville göra Ninette arvlös och ta korna. Men FVS Amade hjälpte henne att få tillbaka dem.

Ninette fick tillbaka sina kor

Ninette och hennes mamma skulle just gå och lägga sig då de hörde att några rörde sig utanför huset. De tog med sig ficklampan och gick ut. Där stod Ninettes tre styvbröder. De hade tagit tre kor och var på väg bort med dem.

– Vad gör ni, ta inte våra kor, skrek Ninettes mamma.

– Det är våra kor. Vår pappa har köpt dem och de tillhör oss, skrek bröderna.

En av bröderna ryckte åt sig ficklampan som Ninette höll i och stampade på den så att den gick sönder. Sen försvann

de i mörkret med korna.

Ett par dagar senare gick Ninettes mamma in till byn. Hon berättade vad som hänt för Marc i FVS Amades barnrättsgrupp i byn.

– Det här måste du berätta för byledningen, sa han.

Ninettes mamma följde med Marc till byledningens kontor för att berätta allt en gång till. Efter några dagar åkte Ninettes mamma och storasyster in till stan för att berätta allt även för en domare. Marc hade ringt en av FVS Amades jurister som lovat att hjälpa till.

Bara pojkarna ärver

När Ninette var nio år upptäckte hon att hennes mamma var mycket noga med att inte gå över till åkern bredvid. Ninette frågade varför.

– Det är inte vår mark. Den tillhör dina styvbröder, som har sagt att vi absolut inte får odla där, förklarade mamman.

I Burundi får inte kvinnor och flickor arva när en man dör. Det får bara pojkarna. Så när Ninettes pappa träffade en annan kvinna fick hennes mamma bara lite mark till ett hus. Pappans nya fru hade tre

pojkar och hon tyckte att all mark och alla djur skulle tillhöra hennes söner när pappan dog.

När Ninette var sex år dog hennes pappa. Hennes styvbröder lät inte henne eller hennes mamma få någon del av pappans åker. De vill också ha de kor som pappan köpt och Ninettes mamma behållit.

Slut på gräl

Ninnettes mamma pratade med Marc om problemen. Han tyckte att Ninette och hennes syster borde ha rätt till del av arvet. Även om lagen säger en sak säger traditionen i Burundi att alla barn ska få någonting när deras pappa dör.

Marc talade med FVS Amades jurist som tog kontakt med byledningen. Tillsammans lyckades de övertala Ninnettes styvbröder att dela med sig av marken. Ninette minns hur Marc, juristen och bychefen gick runt på åkern och mätte en hel dag. Ninnettes mamma och styvbröder stod bredvid och tittade på. Till slut hade Ninette och hennes syster fått en del av pappans gamla åker.

Det var värre med korna, som är mycket värdefulla i Burundi. När FVS Amades jurist försökte få styvbröderna att ge tillbaka korna sa de nej. Men en dag när Ninette kom hem från skolan stod korna där igen och betade.

Ninette och hennes mamma har kämpat för att Ninette skulle få ära åkermark och boskap efter sin pappa eftersom bara söner har arvsrätt i Burundi.

Marc i byns barnrättsgrupp kontaktade FVS Amades jurist som fick Ninnettes styvbröder att dela med sig av hennes döda pappas åkermark och en domstol att besluta att hon även skulle få behålla korna.

Ninette, 12

Vill bli: Boskapsuppfödare.
Gör ofta: Ritar figurer i sanden och dekorerar med stenar.
Gör ibland: Spelar kula.
Favoritsport: Löpning.
Favoritämne: Franska.
Drömmer om: Att få gå på universitetet.

– Vi vann i domstolen, sa mamman.

Ninnettes styvbröder var sura, men när Ninette mötte en av dem på stigen utanför huset sa han hej. Det hade aldrig hänt tidigare. Ninette förstod att domstolsbeslutet hade satt punkt för alla gräl. 🌐

FVS Amades barnrättsgrupper

För att föräldrarlösa barn inte ska utnyttjas eller komma till skada har FVS Amade skapat barnrättsgrupper i förorter och byar där de arbetar. Ett par vuxna på varje ställe får undervisning i barnets rättigheter och enkel juridik. De samarbetar ofta med solidaritetsgrupperna i samma by eller förort. När de vet att ett barns rättigheter kränks slår de larm. FVS Amade har egna jurister som då kan hjälpa dem. FVS Amade hjälper regeringen och Unicef att skapa barnrättsgrupper i alla byar, städer och förorter i hela landet.

Byborna satsar på

Florianes mamma har alltid varit sjuk och hennes pappa jobbar mycket. Floriane och hennes syskon har behövt hjälpa till så mycket hemma att de knappt hunnit gå i skolan. Men en dag fick Floriane sin stora chans. Hembyns solidaritetsgrupp hade hjälpt henne att få plats på FVS Amades internatskola för fattiga barn.

Det är alltid svårt för Floriane att komma hem. Det liv hon har på skolan är så annorlunda mot hur det är hemma. Hon tycker att det är roligt att träffa pappa och sina syskon, men blir ledsen när hennes mamma inte är hemma. Hon har varit sjuk så länge Floriane kan minnas.

När Floriane fortfarande bodde hemma och gick i skolan i byn hände det ibland att hennes mamma var hemma på morgonen, men sen borta i flera dagar. Så var hon plötsligt hemma igen. När Floriane frågade var hon varit sa hon

Byns solidaritetsgrupp överraskade Floriane med att ordna så att hon fick börja i FVS Amades internatskola för fattiga barn.

bara att hon hälsat på hos vänner.

Mamma var snäll och skratade mycket, men hon jobbade inte och var inte så bra på att ta hand om barnen. Idag är hon inlagd på en psykiatrisk klinik, med hjälp av Spès och FVS Amade. Floriane hoppas att hennes mamma kan bli så frisk så att hon kan komma hem igen någon gång.

Hjälps av byborna

Florianes pappa är gammal. Han har inte så mycket egen mark och jobbar åt andra på deras åkrar. Huset de bor i är byggt av brun lera. Förut hade det ett gammalt hus som rasade samman.

Florianes pappa fick pengar av byns solidaritetsgrupp för att bygga ett nytt hus. Florianes föräldrar är inte

med i gruppen, men eftersom Florianes mamma är sjuk och pappan fattig får de hjälp ändå.

Pappa sålde en kalv för att köpa plåt till nya husets tak. De har även byggt en liten lada där familjens ko och en ny kalv står på natten. Intill

Floriane, 15

Vill bli: Företagare eller bankir.

Drömmer om: Ett bättre liv än det jag haft.

Gillar: Att be till Gud.

Gillar inte: Att bråka.

Gör på fritiden: Sjunger och är med kompisar.

Ser upp till: Spès!

Florianes mamma är sjuk och hennes pappa är fattig. Därför har byns solidaritetsgrupp hjälpt familjen.

Florianes storasyster har alltid behövt hjälpa till hemma och inte hunnit med skolan. Hennes storebror går på en annan internatskola, men måste också hjälpa till hemma.

Floriane

När Floriane är hemma hjälper hon till i familjens lilla åker och hämtar vatten.

TEXT: ERIK HALKJÆR FOTO: JESPER KLEMDSSON

huset har Floriane och hennes syskon odlat sötpotatis.

Som tack för hjälpen brukar Floriane hjälpa till vid solidaritetsgruppens möten. Hon älskar matematik och ekonomi och skriver i gruppens kassabok.

En stor nyhet

En dag när Floriane jobbade på åkern kom hennes storebror och berättade en stor nyhet.

– Solidaritetsgruppen har bestämt att du ska få börja på en internatskola där det går barn från andra fattiga hem, sa han.

Från första till sjätte klass hade Floriane gått i en skola i byn. Det tog en timme att gå dit. Ofta gick hon hemifrån utan att äta frukost eftersom det inte fanns någon mat hemma. Hon fick inte heller någon mat i skolan. Det blev långa dagar utan mat, men Floriane tyckte om att lära sig saker. Bäst tyckte hon om matte.

Byns solidaritetsgrupp hade förstått att Floriane hade en

särskild talang för siffror. De frågade därför FVS Amade om det fanns plats för henne på organisationens skola i Matana, som ligger ett par timmar bort med bil.

Solidaritetsgruppen hjälpte redan Florianes pappa att betala en del av Florianes storebrors skolgång. På FVS skola skulle Floriane få gå gratis.

Skola med datasal

När terminen startade packade Floriane en väska med sina saker. FVS Amade hämtade henne lördagen innan skolan skulle börja.

Skolan var stor. Det fanns en basketplan, ett kapell och en matsal. Där fanns nunnor som skulle ta hand om eleverna. De visade Floriane och de andra flickorna sovsalarna med många sängar

Allt var annorlunda mot byn och byskolan där hemma. Nunnorna berättade att alla fick frukost på morgonen. Mitt på dagen serverades det lunch. Och på kvällen fanns

det middag. Skolan hade också en datasal.

Dagen efter kom alla andra elever. De var många. Det kändes pirrigt men också kul att lära känna flickor från andra delar av landet.

Extramamman Spès

När skolan började på måndag insåg Floriane att det var allvar. Hon förstod också att hon faktiskt var riktigt duktig, speciellt i matte och franska.

Men hon saknade sin familj och tänkte mycket på sin mamma.

– Du kan alltid komma till mig om du behöver hjälp. Jag kan vara som din extramamma, sa Spès.

Idag har Floriane många nya kompisar på skolan och trivs bra. Nunnorna tar väl hand om henne och hennes skolkompisar. Det finns gott om tid att studera i lugn och ro. Det finns alltid mat, men

Framme på skolan!

05.30
God morgon!

ibland blir hon ledsen och längtar hem.

När hon mår som sämst tänker Floriane ofta på hur bra hon har det, men hur dåligt hennes familj och vänner har det hemma i byn. Det är därför det är så svårt att åka hem på loven.

Läxor i gryningen

Det är inte alltid som Florianes pappa har pengar. Ibland är han sjuk och kan inte jobba. Då måste Florianes bror jobba istället för honom. När han gör det missar han skolan och det är inte säkert att han kan gå kvar. Av Florianes sex syskon är det bara hon själv som gått mer än nio år i skolan.

14.00 Floriane, som är duktig på matte och vill bli företagare eller bankir, har lektioner i ekonomi och bokföring och här i datakunskap.

Florianes yngsta storasyster har nått nionde klass, men hon har fått gå om flera årskurser till följd av att hon måst hjälpa till hemma.

Varje gång Floriane kommer hem försöker hon hjälpa till så gott hon kan. Hon minns hur det var när hon bodde hemma och kom hem från skolan. Det fanns alltid uppgifter att sköta. Kon skulle hämtas från betet. Någon

11.00 Eftersom det är söndag är det mässa. Floriane sjunger i klassrummet med de andra eleverna, som också är protestanter. I andra klassrum har elever som är muslimer och anglikaner samlats. Katolikerna håller till i skolans kapell. På fritiden brukar Floriane sjunga popsånger och rappa med kompisarna från sovsalen.

Tio skolkompisar till Floriane

"Jag kommer från en fattig familj i Bujumbura. Här på skolan får jag läsa i lugn och ro, äta bra mat och sova bekvämt. När jag blir stor ska jag bli läkare och hjälpa min familj."

Gerard, 13

"När jag var liten försvann min pappa. Det finns bra lärare här och att vi får ordentligt med mat. Jag ska bli ambassadör och bo utomlands med min familj när jag blir stor."

Prosper, 14

"Pappa är död och mamma och mina syskon har hiv. Jag är den enda som inte är smittad. Hemma hade vi inget ljus för att göra läxor och lite att äta. Här få jag lära mig sånt som jag nog aldrig skulle fått lära mig på skolan hemma. När jag blir stor ska jag bli journalist."

Yves, 13

"Mina föräldrar är döda och jag har vuxit upp med mormor. Hemma var en massa jobb som skulle göras. Nu har jag kommit mycket längre i skolan än mina gamla klasskompisar. I framtiden ska jag bli president!"

Filisten, 14

"Mamma och pappa har inte så mycket pengar, men jag har fått en chans att läsa här. Hemma var det för mörkt att göra läxorna och det fanns knappt någon mat. När jag gått klart skolan ska jag bli läkare."

Alain, 12

16.00
Efter skoldagens slut spelar Floriane basket och hänger med kompisarna.

Vad ska du göra sen? frågade Floriane.

Systemen kunde inte svara. Hon skämdes. Men nu hjälper Floriane henne med barnet när hon är hemma. Hon och systemen delar säng och har den lilla flickan mellan sig under myggnätet.

Floriane kan bli arg på sin mamma. Tänk om hon inte hade varit sjuk. Då kunde Florianes storsyster ha fått gå ut skolan och inte behövt arbeta hemma så mycket.

Floriane vill ta studenten och bli som Spès. Starta ett företag eller kanske en bank. Hon gillar att ta hand om kon och kalven hemma, så en idé hon har är att driva en större gård med boskap. 🌐

19.00 Att alltid få frukost, lunch och som här middag serverad varje dag är Floriane ovan vid hemifrån.

skulle hämta vatten. Pappa behövde hjälp på åkern. Hon eller systemen skulle laga mat.

Det fanns nästan aldrig tid att göra läxor. Bäst var att gå upp tidigt och göra läxorna precis när solen gått upp. Några lampor finns inte i huset, så när det är mörkt går det inte att läsa.

Vill bli som Spès

En gång när Floriane kom hem berättade hennes storsyster att hon var gravid.

– Hur kan du? Du vet att du måste gå i skolan. Nu måste du ta hand om barnet istället.

20.00
God natt!

"Det som är bra här är att jag kan studera och spela hur mycket basket som jag vill. På universitetet ska jag läsa till läkare."
Jovith, 12

"Min pappa är död. Mamma är arbetslös, men försöker jobba lite med jordbruk. Här är lätt att studera och de tar bra hand om oss. Jag vill bli advokat, som min pappa."
Bella, 14

"Min mamma dog när jag var liten bebis och pappa blev väldigt sjuk. Jag har bött med min moster, men hon har inte så mycket pengar. Här är det lätt att studera och om man bara vill kan man gå hur långt som helst i livet efteråt."
Lauraine, 12

"När jag var tio år dog min mamma och pappa klarade inte av att ta hand om mig. Jag levde på gatan, men en man hittade mig och tog hand om mig. Han hjälpte mig att börja här på skolan. Det är bra för då slipper jag jobba hemma."
Nella, 12

"Vi är många barn hemma. Vår pappa är död och mamma har bara en liten åker att odla på. Inte alla vi syskon kan gå i skolan, så jag är glad att vara här. Jag har fått många nya vänner och det är mycket lättare att lära sig saker här. När jag blir stor ska jag bli läkare och hjälpa andra."
Ghyslaine, 13

Flickan med trumman

När Arlette blir ledsen och saknar familjen brukar hon spela trumma. Hon har gjort det sedan hon var liten, och nu när hon går på FVS Amades internatskola långt hemifrån spelar hon ofta.

”Varje lördag går jag ner till kapellet och spelar. Det hjälper när jag känner mig ensam. Vi hade det inte så lätt hemma. Pappa försvann för fem år sedan och vi är fyra barn. Därför gick mamma med i solidaritetsgruppen, som hjälpte mig att börja här på skolan.

På loven påminns jag om hur tufft det är hemma. Fast jag tänker också på att jag här på skolan fått en sådan stor möjlighet. Jag kan få stipendier och läsa vidare på universitet. Sen kan jag få jobb och hjälpa min familj.

När vi gick i åttonde klass fick vi åka på klassresa till Uganda. Alla barnen där talade engelska, men jag är rätt bra på det. Vi var där i tre veckor, lärde oss laga mat och göra företagsprojekt, som att tillverka tvål eller marmelad och sälja det. Jag ringde mamma när vi kom hem. Jag sa att resan betytt mycket för mig och att det jag lärt mig kommer att hjälpa mig i framtiden. Mamma, allt kommer att bli bra, oroa dig inte, sa jag.”

Tre korgar ger hjälp

De tre korgarna fylls med pengar när solidaritetsgruppen i Florines hemby har möte. Pengarna läggs i träkistans tre fack, som har varsitt lås. Pengar från de låsta facken har hjälpt Florianes familj och bidragit till att hon kan gå på FVS Amades skola ...

Mitt på gräset står tre flätade korgar och en träkista. I en halvcirkel runt omkring sitter 21 män och kvinnor i fina kläder. De är alla medlemmar i solidaritetsgruppen i Florianes hemby. Ibland brukar Floriane vara med på gruppens möten, för att hon är duktig på att räkna.

Floriane sitter bredvid kassören. Först ropar de upp namnen på alla dem som tagit lån från gruppens kassa. De måste betala ränta på sina lån och lägger pengar i en av korgarna. Gruppen applåderar varje gång. Ibland kan någon inte lägga pengar. Den personen får betala dubbelt nästa gång.

Den ena korgen fylls med bybornas räntebetalningar på sina lån från solidaritetsgruppen.

Floriane antecknar alla betalningar i solidaritetsgruppens kassabok.

De som vill kan också lägga pengar i en annan korg. Det är korgen för insatser. Alla medlemmarna i solidaritetsgruppen betalar varje år en medlemsavgift. Den kallas även för insats eller aktie. När någon lägger pengar i den andra korgen köper den personen en större del av hela gruppens totala insats. Det gör att hela gruppen får mer pengar, eller kapital.

Pengarna i de tre korgarna placeras i kassaskåpets tre fack. Ett för räntebetalningar och insatser, ett för fonden för hälsovård samt annan hjälp till byborna och ett för skoluniformer och material till barnen.

När hon är hemma från skolan brukar Floriane vara med vid solidaritetsgruppens möten. Solidaritetsgruppen i hennes by har valt att också hjälpa de fattiga familjer som inte är medlemmar i gruppen.

Tre nycklar

I en tredje korg lägger de som kan lite pengar till en fond för att betala skolbarnens uniformer och skolmaterial.

Floriane antecknar allt. Vilka som betalar sin ränta och hur mycket de betalat. Vilka som köpt en större insats och för hur mycket pengar. Vilka som lagt pengar till fonden för skolmaterial och hur mycket.

Alla pengarna läggs sen i olika fack i träkistan, som står på marken bredvid korgarna. Det behövs tre nycklar för att öppna kistans tre fack.

I det första facket läggs pengarna som betalats i ränta och i insatser. I det andra facket läggs en liten andel av insatserna i en fond för hälsovård eller annan hjälp som medlemmarna kan behöva. I det tredje facket läggs pengarna till skoluniformer och skolmaterial.

Medan Floriane antecknat i gruppens kassabok har andra antecknat i varje medlems egen kassabok. Där kan med-

lemmarna följa sina investeringar under året.

En medlem kan när som helst under året ansöka om lån för små företagsprojekt. I slutet av året får alla som betalat sina räntor tillbaka sina investeringar med en liten vinst.

Ska hjälpa byn

Pengarna för skolmaterial används varje år vid skolstarten. Då köper solidaritetsgruppen skoluniformer, pennor och anteckningsböcker åt alla barn i byn.

Solidaritetsgruppen i Florianes by har valt att hjälpa fler än bara gruppens medlemmar. Florianes familj är fattig så de har fått hjälp med ett hus. Gruppen hjälpte också Floriane att få plats på FVS Amades skola.

– Jag är så tacksam för er hjälp. Jag vet inte hur jag ska kunna tacka er. Ni är som mina föräldrar och jag hoppas att ni kan hjälpa andra som jag i framtiden, säger Floriane när mötet är slut.

– Vi är glada för din skull och att du har en chans att

studera vidare. Du är alltid välkommen till oss. Det vet du, säger gruppens ordförande Christine.

Floriane har bestämt att när hon gått ut universitet och startat ett företag eller fått jobb på en bank, då ska hon hjälpa människorna i sin by. Eftersom de har hjälpt henne. 🌍

– Jag vet inte hur jag ska kunna tacka er. Ni är som mina föräldrar och jag hoppas att ni kan hjälpa andra som jag i framtiden, säger Floriane till byns solidaritetsgrupp.

Det är skönt att bo under tak, hos mormor. Det finns en madrass och ett täcke. När det regnar blir Evariste inte blöt. Förut bodde han på en soptipp, där det luktade illa och var smutsigt. När det regnade blev han jätteblöt.

Från gatan till mormor

Mamma och pappa slog Evariste och hans småbröder Selmani och Eric. Därför rymde de hemifrån och levde på gatan. Evariste och Selmani har med hjälp från FVS Amade kunnat återvända hem och bor nu hos sin mormor. De går i skolan och spelar fotboll när de vill. Men lillebror Eric lever fortfarande på gatan ...

”**V**i hade sovit på soptippen vid marknaden i stan. Vi gick upp tidigt för att leta efter ved som vi kunde sälja till dem som gör kol. Men min lillebror Selmani ville inte göra det. Han försvann in till stan istället. Jag gick ensam på marknaden och letade. Vår minsta lillebror Eric var inte heller med. Han hade sovit på en annan plats.

När jag kom tillbaka till soptippen var Selmani inte där. Jag fick höra att polisen varit där och letat efter gatubarn.

Det är svårt att läsa och skriva. Evariste är lite bättre än Selmani. Mormor Rachel skäller på dem för att deras anteckningsböcker är så skrynkliga och smutsiga.

Den natten bad jag länge till Gud för att Selmani skulle komma tillbaka. Vi sover alltid tillsammans, även om vi gör olika saker på dagen. Han var borta i fyra dagar. Jag letade överallt och frågade, men ingen hade sett honom. Jag bad på nätterna att inget otäckt hänt honom. Jag träffade Eric, men han ville inte hjälpa till att leta.

Fick hjälp

Så en dag när jag gick förbi fängelset hörde jag någon som ropade mitt namn:

– Eva, Eva!

Det var Selmani. Han satt i en bil med några vuxna. Jag blev så glad att se honom.

– Vi är från en organisation som heter FVS Amade. Vi har hjälpt din bror att komma ut från fängelset och ska ta med

honom till vårt center för gatubarn, förklarade en av de vuxna. Vill du också följa med?

Det ville jag och vi fick stanna hos FVS i tio dagar. De gav oss mat, tofflor och nya kläder. En dag sa de att vi skulle få komma hem till mormor och bo hos henne. Det kändes bra. Jag har alltid haft det bra hos henne. Vi måste hjälpa till hemma med en del saker, men vi får spela fotboll och gå i skolan.

Svårt liv på gatan

Att leva på gatan var tufft. Jag har suttit i fängelse fyra gånger. Vi brukade stjäla klockor och telefoner. För pengarna köpte vi lite mat och lim som vi sniffade. Polisen fångade oss för att de inte vill ha gatubarn på gatorna. De brukade låta mig sitta i fängelse i tre–fyra dagar innan de släppte ut mig.

Ibland fångade ungdomar från regeringens milis oss. De

Evariste, 10

Vill bli: Präst.

Vill helst: Gå i skolan.

Vill inte: Bo på gatan igen.

Gillar: Att spela fotboll.

Saknar: Huset där han bodde med mamma och pappa.

Favoritleksak: Ett gosedjur.

var drogpåverkade och slog oss och ville stjäla våra saker. De kunde också låsa in oss ett par dagar.

Första gången jag bodde på gatan blev mamma och pappa jättearg när jag kom hem igen. Jag hade följt med några andra barn och stannat med dem. Pappa stoppade in mig i en säck och slog och sparkade mig.

Mamma tvingade oss att göra massa arbete hemma. När vi inte gjorde det slog hon oss. En gång band hon fast mig, men Selmani skar loss mig med en kniv.

Därför flydde vi hemifrån och kom inte tillbaka mer. Eric rymde redan när han var två år.

Nu är det bättre när vi bor hos mormor. Hon slår oss inte.” 🌍

Alla på bollen

Evariste, lillebror Selmani och deras kompisar spelar fotboll så ofta de kan. Bollen är gjord av ihoprollade tygstycken. Några regler eller lag finns inte. Alla jagar bollen och skuter och passar så mycket de kan. Åker bollen utför kanten gäller det att snabbt fånga den. Annars är den förlorad för alltid, ner i ravinen.

Evariste och Selmani letar efter lillebror Eric.

Jakten på lillebror

Evariste längtar efter att hans yngsta lillebror Eric ska komma och bo med honom hos mormor. Eric brukar vara någonstans på marknaden. En gång hittade de honom, men han försvann igen.

Bland efter skolan åker Evariste och Selmani in till centrum i huvudstaden Bujumbura och letar efter sin lillebror Eric. De får hjälp av FVS Amade.

Evariste och Selmani vet ungefär var Eric brukar sova och vara på dagarna. De vet

också vilka andra gatubarn som känner honom.

Något fotografi har de inte, men Selmani är väldigt lik Eric, så flera på marknaden förstår vem det är de letar efter. Många säger sig veta var de har sett Eric.

– Han var här tidigare idag.

Evaristes skoluniform består av en ljusbrun skjorta och ett par shorts. De är alldeles för stora, men han kan ha dem i många år. Han har också fått ett par skor och en ryggsäck av FVS Amade.

När Evariste och Selmani hittades fick de bo 1,5 månad på FVS Amades mottagningscenter för gatubarn, innan de flyttade hem till sin mormor. Nu bor fyra andra barn där.

Vi har lämnat gatan

"Jag är tacksam över att de varit så välkomnande här efter att jag suttit i fängelse. Nu kan jag gå i skolan igen efter två år på gatan."
Francine, 12

"Jag har bott två månader på gatan, men nu vill jag tillbaka till skolan igen och vara som andra vanliga barn."
Aimable, 12

Evariste och Selmani har aldrig tidigare gått i skolan. Fast Selmani är två år yngre än Evariste går de i samma klass, första klass. De går i skolan på förmiddagen. På eftermiddagen går de äldre barnen i skolan.

Kolla på den asiatiska marknaden, säger en kvinna.

En flicka som Evariste känner säger att hon inte sett Eric på flera dagar. Två pojkar känner igen Evariste och Selmani. De frågar vad de gör där i skoluniform.

– Vi bor hos vår mormor och har börjat i skolan. Det är bra, säger Evariste.

Hittades och försvann

Ibland går de runt i flera timmar på marknaden. Ibland åker de hem efter bara en

stund. FVS Amade vill inte att Evariste och Selmani ska känna att de vill tillbaka till sina gamla vänner.

Fast det händer också att några av gatubarnen som de träffar kommer till FVS Amade senare. De förstår att de kan få hjälp. Kanske få börja i skolan.

En dag får Evariste och Selmani höra att en person från FVS Amade hittat Eric. Hon kände igen honom för att han såg ut som Selmani. Eric följde med till FVS Amade,

men han stannade bara i fem dagar. Han träffade Evariste och Selmani, men sen försvann han.

– Han är starkt beroende av droger. Hittar vi honom igen behöver vi vänja honom av från drogerna, säger en socialarbetare på FVS Amade. 🌐

Mormor Rachel bor högt upp på en sluttning utanför huvudstaden Bujumbura. Brödernas skola ligger längst ner på sluttningen. Det går fort nedför och när det regnar är det lerigt och halt.

”Jag vill helst inte träffa mamma igen. Hon vill bara att jag ska tigga och ge pengar till henne. Om jag fick skulle jag vilja gå i skolan och bo på skolan också.”
Selenia, 12

”Här får vi mat, utan att behöva tigga eller arbeta. Det är skönt. Jag har bott ett och ett halvt år på gatan, men nu vill jag gå i skolan igen, så att jag kan bli läkare.”
Levien, 11

Célestin ser efter sina djur när han kommer hem från skolan. Har gör han sina läxor, bredvid sin get och sin mammas kalv.

Célestins tupp.

Célestins djur ger bättre framtid

Célestins pappa ville inte veta av honom och i skolan blev han mobbad. Men idag är det ingen som retas. Istället får han respekt för sin framtidstro och förmåga att tjäna pengar på sina djur.

En dag när han var åtta år frågade Célestin sin mamma vad det var för piller han tog varje dag.

– Du har ett virus i kroppen som heter hiv. Äter du inte piller kan du bli sjuk i aids och dö, förklarade mamma Marie och berättade att även hon hade viruset. Célestins pappa också.

Célestins pappa anklagade Célestins mamma för att ha smittat honom. Egentligen var

det nog tvärtom, men hans pappa tvingade Célestin och hans mamma att flytta. I ett par år tvingades de att flytta runt till olika byar. Célestins pappas släkt ville inte att de skulle bo hos dem, men som son har Célestin rätt att arva en del av sin pappas mark.

Är som alla andra

På sjukhuset träffade Célestin och hans mamma en person från FVS Amade, som sa att de

kunde få hjälp. Med hjälp av FVS Amades jurister fick Célestin ett hus av sin pappas släkt. Huset ligger bredvid det hus där hans mormor, Rachel, bor. FVS Amade såg också till att Célestin fick börja i skolan.

– Jag berättade inte för någon att jag var smittad av viruset, men en av pappas släktingar jobbade på skolan och berättade för alla att jag var smittad, säger Célestin.

Plötsligt ville ingen leka med honom och han fick sitta för sig själv i klassrummet.

Efter ett bråk kallades Célestin och en annan pojke till rektorn. Lärarna sa att Célestin måste sluta. Värst var hans släkting. Men FVS Amade hade förklarat för rektorn att Célestin fick medicin och att hiv inte smittar bara för att man leker med varandra. Så rektorn sa att han fick vara kvar i skolan.

– Sen den dagen är det ingen som retar mig längre. De berättade också för alla barnen i skolan vad hiv är för något och att jag är som alla andra barn, säger Célestin.

Célestin är rädd om sina skolböcker och slår noga in dem i skyddande papper.

En kyckling blir fem

Alla Célestins pappas släktingar var inte elaka. En faster gav en dag en höna till honom. När hönan lade tio ägg sålde Célestin bara fem av dem. De fem sparade äggen blev fem kycklingar. För de fem sålda äggen köpte han foder till de fem kycklingarna. De kunde i sin tur växa upp och ge nya ägg.

Célestin gillar matte i skolan. Med sina hönor fick han en idé till hur han kunde investera pengar han tjänade för att köpa fler djur.

Sen blev en höna sjuk och dog. Den smittade de andra, som också dog.

Célestin gav inte upp. Han hade sparat pengar och köpte nya hönor. Och en tupp. För pengarna han tjänade köpte han mat till sina kycklingar och hjälpte sin mamma.

Mullvad blir får

Flera av byns bönder har problem med mullvadar som äter upp grödorna. Den som kan fånga mullvadar tjänar mycket pengar och Célestin har tillverkat egna fällor.

– På en dag fångade jag 25 mullvadar. Jag gick upp tidigt på morgonen och placerade ut fällorna. Sen gick jag till skolan och när jag kom tillbaka satt det mullvadar i flera av fällorna.

För pengarna som han tjänade på mullvadarna köpte Célestin ett får. Han födde upp fåret, sålde det och köpte en get för pengarna. Sen köpte han en get till och ett nytt får.

Getterna och fåret ger avföring till gödsel som Célestin säljer på marknaden. Ibland kommer bönder direkt hem till honom och köper.

Fler och fler djur

Célestin vill köpa fler djur och mat till dem för pengarna. Han hjälper även sin mamma och betalar själv sina kläder och det han behöver till skolan.

Livsviktig medicin

Bromsmedicinen, som Célestin tar varje dag, gör att han kan leva ett långt liv utan att få aids.

FVS Amade hjälper hiv-smittade

Gravida kvinnor kan föra hiv-viruset vidare till sitt barn när det föds. Hiv kan också smitta när en person som bär på viruset har oskyddat sex med en annan person. Blod från en person som bär på hiv-viruset kan också smitta. Det går idag inte att bota hiv, men genom bromsmediciner går det att hindra viruset från att utvecklas till sjukdomen aids, som är dödlig. Det går att leva hela sitt liv med hiv om man äter bromsmedicin. Omkring 84 000 personer i Burundi har hiv. Två av tre av dem får bromsmediciner. Antalet personer som lever med hiv har de senaste åren minskat kraftigt i Burundi. FVS Amade driver två kliniker där de ger behandling åt personer som har hiv.

Célestin framför huset som FVS Amades jurist hjälpte honom att få från hans pappas släkt.

VARFÖR NOMINERAS ASHOK?

Nominerad barnrättshjälte

Ashok Dyalchand

SIDORNA
52–69

Ashok Dyalchand nomineras till World's Children's Prize för sin över 40 år långa kamp mot barnåktenskap och för flickors rättigheter i Indien.

Varje dag utsätts 15 600 flickor för barnåktenskap i Indien. Flickan tvingas sluta skolan, blir en slav i mannens hem och risker att dö om hon blir gravid, eftersom hennes kropp inte är redo att föda barn.

För att rädda flickors liv, höja deras status och få ett slut på barnåktenskap har Ashok och hans organisation IHMP startat tjejklubbar. Sedan starten 1975 har 50 000 flickor i 500 byar lärt sig om sina rättigheter och utbildats i livskunskap. Med kunskap, självförtroende och stöd från varandra, lyckas flickorna övertyga sina föräldrar att inte tvinga in dem i barnåktenskap, utan låta dem gå klart skolan. Ashok har även startat killklubbar där hittills 5 000 pojkar och unga män lärt sig om barnåktenskap, flickors rättigheter och jämställdhet.

När Ashok började sitt arbete var en flicka i de byar där IHMP arbetar i genomsnitt 14 år när hon giftes bort. Idag är hon 17 år. En flickas ålder för hennes första barnafödelse har stigit till i genomsnitt 18 år. Det gör att färre mammor och barn dör vid förlösningen. I de byar där Ashok arbetar har även flickors status höjts rejält.

IHMP utbildar även föräldrar, poliser, byråd samt socialarbetare från många länder. Ashok kämpade för den lag som förbjuder abort på grund av barnets kön, som började gälla i Indien 1994.

– Redan när en flicka ligger i sin mammas mage blir hon diskriminerad och förtryckt, eftersom många föräldrar i Indien vill göra abort om barnet är en flicka, fastän det är olagligt. Om flickan föds kommer många av hennes grundläggande rättigheter att tas ifrån henne. Den värsta kränkningen är att tvingas gifta sig som barn. Varje dag utsätts 15 600 flickor för barnåktenskap i Indien. Mitt arbete är att sätta stopp för det, säger Ashok Dyalchand, som i över 40 år har kämpat för flickors rättigheter.

Jag växte upp i en vacker villa, omgiven av en stor trädgård. Mamma var läkare och pappa ledde en stor organisation. Jag gick i staden Simlas finaste skola och på fritiden spelade jag biljard, landhockey och pingis, berättar Ashok

– Jag bestämde mig för att gå i mammas fotspår och kom in på Indiens bästa läkarutbildning. Jag ville bli

en framgångsrik ögonläkare, arbeta på ett fint sjukhus i en storstad, tjäna bra med pengar och leva ett behagligt liv.

Rullande sjukhus

När det var dags för Ashok att göra sin läkarpraktik följde han med ett sjukvårdsteam som reste runt bland bergsbyar. De var ett slags "rullande sjukhus" som

utförde ögonoperationer på fattiga människor, som annars aldrig skulle fått hjälp.

– Jag gjorde det inte för att jag var en god människa utan jag tänkte återvända till stan och det goda livet så snart som möjligt. Men jag visste att det rullande sjukhuset skulle ge mig massor av praktisk erfarenhet på kort tid för vi undersökte 400

Alla flickor i Indien

– Eftersom vi arbetar genom ett system av statliga hälsoarbetare som redan finns, skulle vi egentligen kunna nå alla flickor i Indien med vårt program mot barnåktenskap och för flickors rättigheter! säger Ashok.

Flickor i soporna

– Vi förstod att situationen för flickor i Indien var mycket allvarligare än vi först trott och att diskrimineringen av flickor började redan när dom låg i mammas mage. Många föräldrar valde att göra abort om dom genom en ultraljudsundersökning visste att barnet var en flicka. Och över hela Indien hittade man flickfoster i soporna som hade dödats vid födseln, berättar Ashok sorgset. Han blev en viktig del av den rörelse som såg till att en lag som förbjuder abort på grund av kön började gälla i Indien 1994.

patienter varje dag och gjorde 200 operationer i veckan.

Ashok reste med det rullande sjukhuset i tre år och mötte en helt annan värld än vad han var van vid.

– Jag hade vuxit upp i lyx, skyddad från omvärldens problem. Innan jag åkte ut med det rullande sjukhuset hade jag aldrig ens varit i en indisk by.

Nu var Ashok omgiven av mycket fattiga människor. Vuxna och barn som var hungriga, sjuka och som inte fick någon utbildning alls.

Flickan från Tibet

En dag undersökte Ashok en liten fattig tibetansk flyktingflicka. Han såg att hon hade en ögonsjukdom som gick att bota om hon snabbt fick rätt behandling. Annars skulle flickan bli blind. Ashok la henne i en av sjukhussängarna.

Men hans chef blev arg och kastade ut flickan, eftersom sängarna bara var för patienter som skulle opereras.

– Någon vecka senare såg jag flickan på marknaden, hon stödde sig på sin mamma. Jag blev förtvivlad när jag insåg att flickan redan hade blivit blind. Jag skämdes för att jag inte hade kämpat hårdare för henne.

Ashok sökte upp sin chef och skrek:

– Du har gjort en liten flicka blind. Jag tänker inte stanna en minut till på ditt jäkla sjukhus.

– Jag stormade ut och återvände aldrig. Jag visste nu att jag inte skulle kunna fullfölja min plan att bli en välbetald ögonläkare på ett fint sjukhus. Den lilla flickan hade förändrat mig för alltid.

Kvinnor dog

Ashok bestämde sig för att ge vård till fattiga människor. 1975 tog han över ett gammalt sjukhus med fem sängar i den

lilla staden Pachod, som drabbats av svår torka under fyra års tid och det rådde hungersnöd.

– Jag åkte runt på motor-

Flickor lever farligt i Indien

- 240 000 flickor under fem år dör varje år på grund av diskriminering, som mindre mat, sjukvård och omvårdnad än pojkarna.
- Fler än 3,7 miljoner flickor går inte i skolan.
- Med över 200 miljoner kvinnor som inte kan läsa är Indien det land i världen med flest flickor och kvinnor som är analfabeter.
- Var femte minut görs en polisanmälan om hustrumisshandel.
- 92 flickor och kvinnor våldtas varje dag (2014).
- 11–16 miljoner flickfoster kan ha aborterats mellan 1990–2018.

Det här är motorcykeln Ashok åkte runt på för 43 år sedan för att prata med folk i byarna och förstå vad de verkligen behövde. Han var den enda läkaren i ett område med 78 byar.

cykel för att prata med folk och förstå vad dom verkligen behövde. Jag var ute varje dag eftersom jag var den enda läkaren i ett område med 78 byar. Jag intervjuade, undersökte, opererade och sedan upp på motorcykeln igen!

Snart förstod Ashok att byborna ansåg att det största problemet var att många gravida kvinnor dog, för att det saknades bra mödravård för kvinnor medan de väntar barn och hjälp vid förlossningen.

– Alla vägar till sjukhuset var dåliga och transporterna skedde med oxkärror. Under min första vecka på sjukhuset dog två unga flickor och deras ofödda barn eftersom dom

inte hunnit fram till sjukhuset i tid.

Ashok kom på idén att lära ut enkel mödravård till de traditionella barnmorskorna, ”dai”, som finns i indiska byar. Då skulle de mycket tidigare i graviditeten upptäcka om en kvinna behövde läkarvård på sjukhus. Hans idé visade sig fungera väldigt bra och spreds

runt om i Indien. Gravida flickor och kvinnor strömmade till Ashoks lilla sjukhus. Många kvinnor och deras barns liv gick nu att rädda.

Barnäktenskap

– Vi insåg att många av problemen som unga gravida kvinnor hade berodde på att dom var just unga. Fler än 8 av

10 flickor i byarna gifte sig före arton års ålder, dom flesta var bara fjorton. Flickorna blev gravida innan deras kroppar var redo att föda barn, eftersom dom själva fortfarande var barn. Ofta dog både flickan och barnet vid förlossningen. Jag kände att vi var tvungna att få ett slut på barnäktenskapen för att rädda liv, men även för att alla flickor som utsattes förlorade sin egen barndom och fick sina rättigheter kränkta.

Ashok insåg att flickor behandlades sämre långt före själva äktenskapet.

– Redan tidigt i livet blev pojkar bättre omhändertagna än flickor. Söner fick mer bröstmjolk, mat, vacciner och annan sjukvård än döttrarna. Flickor var ofta undernärda och togs senare eller aldrig till läkare om dom blev sjuka.

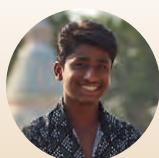
Medan pojkarna gick i skolan och umgicks med kompisar, såg Ashok att flickorna i byarna var hemma, gjorde allt hushållsarbete och tog hand om sina småsyskon.

12 miljoner barnbrudar

- Varje år tvingas 12 miljoner flickor i världen gifta sig före de fyllt 18 år. Det är 23 flickor varje minut, eller nästan en flicka varannan sekund.
- 1 av 5 flickor i världen blir bortgifta före 18 års ålder.
- Varje dag blir 15 600 flickor bortgifta i Indien, vid medianåldern 15 år, trots att barnäktenskap är förbjudet.
- Indien är det land som har flest barnbrudar i hela världen.
- FN-konventionen om barnets rättigheter förbjuder barnäktenskap, men 93 länder i världen tillåter att flickor blir bortgifta före arton års ålder.
- Ett av FN:s mål för 2030 är att få ett slut på alla barnäktenskap.
- Om man inte lyckas minska antalet barnbrudar, beräknas 1,2 miljarder flickor i världen vara barnbrudar år 2050.

Vi är med i Ashoks klubbar!

Ajay, 17

Anjali, 14

Akosh, 17

Anjali, 14

Akosh, 16

Anyum, 14

Akosh, 17

50 000 flickor har nåtts av Ashoks och hans organisations arbete. Hälften av dem är ogifta flickor i 500 byar som gått kursen i livskunskap och som nu tillhör en tjejklubb.

Boken i livskunskap, som är så viktig för flickorna.

Meningen var att flickorna skulle förberedas på att bli någons hustru och någons mamma, inte att få leva sina egna liv.

– Vi ville bli flickornas röst och försvarare.

1985 startade Ashok och hans sju medarbetare organisationen IHMP (Institute of Health Management Pachod), ett center för att arbeta med förebyggande mödra- och hälsovård, och kämpa mot barnäktenskap och för flickors rättigheter.

Flickan blir slav

– Ingenting kränker en flickas rättigheter så mycket som att

utsätta henne för ett barnäktenskap. Hon tvingas sluta skolan för att istället bli sin mans slav, föda hans barn och göra allt hushållsarbete. Hon blir bestulen på sin familj, sina vänner, sin frihet och sina drömmar. Flickan blir en fånge i sitt eget hem. Jag undrade om familjerna egentligen önskade ett annat liv för sina döttrar? Dessutom är barnäktenskap förbjudet i Indien, förklarar Ashok.

Efter samtal med tusentals bybor, förstod Ashok många viktiga saker. De allra flesta familjerna ville inte gifta bort sina döttrar som barn, men gamla traditioner, gruppträck

och fattigdom gjorde att de inte kände att de hade något annat val. Alla grannar blev mycket misstänksamma om en familj inte gifte bort sin dotter tidigt, så som man alltid hade gjort i byn. Skvaller tog fart. ”Det måste vara något fel på dottern eftersom de inte vill gifta bort henne? Det kanske är fel på hela familjen?”

I Indien betalar flickans familj hemgift, dowry, till mannens familj när det är dags för bröllop, även om det också är förbjudet enligt indisk lag. Hemgiften kan vara pengar, möbler, smycken, bilar, motorcyklar, boskap eller annat. Ju äldre en flicka

är, desto mer måste hennes familj betala. Därför känner sig fattiga familjer ofta tvingade att gifta bort sina döttrar tidigt. Det blir billigare så. Eftersom flickan gifts bort så tidigt tycker familjerna inte heller att det är någon idé att låta henne gå länge i skolan. Det är bortkastade pengar eftersom dottern ändå inte kommer att bidra med pengar till familjen, utan blir hemmafru och tar hand om sin nya familj. Dessutom är familjerna rädda för att killar och män ska utsätta deras döttrar för sexuella trakasserier om de rör sig utanför hemmet, som på vägen till och från skolan.

Anand, 17

Ashawini, 14

Bhimrau, 17

Ashawini, 13

Chetan, 16

Bhagyshree, 14

Koran, 15

Gangasagar, 12

Det skadar dotterns och familjens heder och gör det svårare att få flickan bortgift.

Flickors livskunskap

– Vi såg att flickor fick sina rättigheter kränkta på grund av att samhället inte var jämställt utan ett samhälle där flickor och kvinnor på många sätt saknade värde. Dom undanhölls kunskap och makt över sina egna liv. Vi förstod också att många familjer inte ville ha det så här utan önskade att deras döttrar skulle få slippa barnäktenskap, få gå klart skolan, få mer kunskap och vara lyckliga.

Byborna och Ashok bestämde sig för att starta klubbar för enbart tjejer där de kunde stärka varandra och lära sig viktiga saker. Tillsammans tog de fram en lärobok i ämnet ”livskunskap”, som skulle

hjälpa flickorna att klara livet bättre. Ämnena valdes utifrån vad byborna själva tyckte var viktigt att deras döttrar kände till. Det var allt från flickors rättigheter, menstruation och hälsa, var man anmäler övergrepp, och hur det fungerar på banken, till att lära sig ett hantverk för att kunna klara sig själv som vuxen. Med mer kunskap hoppades Ashok att flickorna, deras familjer och hela byar skulle höja flickors status och skydda dem mot barnäktenskap på ett bättre sätt.

Tjejklubbarna

– Eftersom flickor sällan eller aldrig rörde sig utanför hemmet eller skolan, fick vi tänka till för att byarna skulle godkänna vårt arbete. Två mycket viktiga saker blev att hitta ett säkert sätt, och en säker plats

Det här lär sig flickorna:

- Om barnets rättigheter.
- Om flickors rättigheter.
- Om barnäktenskap.
- Om menstruation, hälsa och samlevnad.
- Om kvinnors rätt till skilsmässa.
- Om mäns våld mot kvinnor, exempelvis hustrumisshandel.
- Hur och var tjejer kan anmäla om man blivit utsatt för övergrepp.
- Att använda läsplattor och internet.
- Ett yrke, till exempel sömnad.
- Hur samhället fungerar, till exempel polisen, banken och byrådet.

– Vi gör studiebesök med tjejklubbarna. Förut var det bara männen som visste hur det fungerar i samhället. Kvinnorna var totalt beroende av männen och helt maktlösa. Nu får vi mer kunskap och därmed mer kontroll över våra liv, säger Salia, 15.

På väg till tjejklubben.

för flickorna att träffas och lära sig på. Byarna fick själva föreslå platser för undervisningen i livskunskap. Det kunde vara byns samlingshall, ett tempel eller ett klassrum efter skolans slut. Eftersom byborna litade mycket på de kvinnliga statliga hälsoarbetarna, som kallas Asha och finns i varje indisk by, tänkte Ashok att de skulle vara perfekta lärare för tjejerna. Hälsoarbetarna utbildades av IHMP att undervisa i livskunskap, och 1999 kunde de första klubbarna startas. Varje klubb bestod av 25 ogifta tjejer i åldern 11-19 år som träffades två gånger i veckan i ett halvår.

– Flickornas självförtroende växte i takt med att dom fick mer kunskap och möjlighet att komma utanför hemmet och prata med varandra på en plats som bara var deras. Och där deras åsikter räknades. Flickorna spred det dom lärde sig om flickors rättigheter till sina föräldrar och grannar.

Ashok och IHMP startade tjejklubbar i by efter by. Innan kurserna var slut valde flickorna någon bland dem som skulle få ledarutbildning och sedan leda klubbarna och undervisningen i fortsättningen. Tjejklubbarna började även demonstrera och spela gatuteater för sina rättigheter i byarna. IHMP utbildade föräldrar, poliser, medlemmar i byrådet och andra i flickors rättigheter.

Modiga tjejer

Efter ett tag började något hända med barnäktenskapen i byarna runt Pachod.

– Flickor som gått kursen i livskunskap och som fortsatte

Flickor som gått kursen i livskunskap och fortsatt i tjejklubbarna har lyckats stoppa barnäktenskap efter barnäktenskap och gå klart skolan. De har fått kunskap och mod och lyckats övertala sina föräldrar att stoppa planerade barnäktenskap.

Möte i killklubben

Pojkarna träffas en gång i månaden och lär sig om flickors rättigheter, barnäktenskap och jämställdhet.

i tjejklubbarna, lyckades stoppa äktenskap efter äktenskap och gå klart skolan. Tjejerna hade fått kunskap och mod. Dom hade lärt sig tala för sin sak med goda argument och på så sätt lyckats övertala sina föräldrar att stoppa planerade

barnäktenskap. En grupp som tidigare varit helt osynlig och utan makt hade plötsligt lyckats förklara sina rättigheter och varför det var viktigt att även döttrar skulle få gå klart skolan och skaffa sig ett yrke! förklarar Ashok.

Även om arbetet gick bra var Ashok rädd att utvecklingen gick för långsamt. Fortfarande tvingades många flickor att gifta sig och många dog under förlossningarna.

– Vi började arbeta med nygifta par där flickan var ett

Så arbetar Ashok och IHMP

- Startar tjejklubbar för ogifta flickor där de lär sig om sina rättigheter och får utbildning i livskunskap. Tjejklubbarna fungerar också som säkra platser för flickor, där de kan prata om saker som är viktiga för dem.
- Startar killklubbar för ogifta killar där de lär sig om barnäktenskap, flickors rättigheter och om jämställdhet.
- Utbildar nygifta par, där bruden är ett barn under 18 år, om flickors rättigheter och om hur viktigt det är att skjuta upp den första graviditeten så länge som möjligt för att rädda både flickans och barnets liv.
- Utbildar föräldrar, poliser, byråd samt socialarbetare från många länder om flickors rättigheter och jämställdhet.

Sandeep, 17

Palavi, 14

Rupali, 12

Subhesh, 15

Sania, 13

Vinad, 17

Seema, 14

Vinad, 22

Uramila, 14

Baishelis och Aratis storebror är med i en av Ashoks killklubbar. Det har fått honom att börja hjälpa till hemma, så att hans systrar får tid för lek och läxor.

barn, alltså under 18 år. Vi förklarade för henne, hennes man och hela byn om alla faror det innebar för flickan att bli gravid, och försökte få dom att skjuta upp den första graviditeten så länge som möjligt. Tillsammans med dom statliga hälsoarbetarna försökte vi ändra folks syn på vad som är en lämplig ålder att gifta sig. Vi förklarade fördelarna med preventivmedel och undervisade om flickors rättigheter. Vi såg också till att flickorna fick stöd och regelbundna hälsoundersökningar.

På så vis räddades många unga flickor från att dö.

Killarna då?

Under det fyrtio år långa arbetet har Ashok och IHMP egentligen aldrig stött på något allvarligt motstånd eftersom allt de gör bygger på vad byborna själva önskar för sina döttrar. Men det hände ibland att tonårpojkar och unga män i byarna kastade stenar mot dem och skrek: ”Ni lär tjejerna att stå på våra huvuden! Nästa gång ni kommer så stenar vi er!”

Tillsammans

– Jag hade aldrig klarat att göra det här arbetet ensam. Utan mina vänner och arbetskamrater hade kampen för flickors rättigheter aldrig gått. Vi är ett team, säger Ashok. Manisha på kontoret i Pachod har arbetat tillsammans med honom ända från början.

Ashok insåg att pojkarna kände sig lämnade utanför och att det var ett stort misstag.

– Självklart måste killarna förstå och få vara med om vi ska kunna stoppa barnäkenskap. Det är ju män som gifter sig med för unga flickor och killar och män som slår och diskriminerar flickor och kvinnor. Därför måste killarna också vara med och lära sig om jämställdhet.

2014 började Ashok och IHMP även att starta killklubbar, som fungerar ungefär som tjejklubbarna. Pojkarna träffas en gång i månaden och lär sig om flickors rättigheter, barnäkenskap och jämställdhet.

Stora framsteg

50 000 flickor har nåtts av Ashoks arbete. Hälften av dem är ogifta flickor i 500 byar som gått kursen i livskunskap och som nu tillhör en tjejklubb. 5 000 ogifta pojkar och unga män har hittills nåtts genom killklubbarna.

En flickas ålder för första barnafödelsen har stigit till 18 år i de byar som IHMP arbetar i. Färre mammor och barn dör

vid förlossningen. Idag arbetar IHMP i 173 byar och har 120 medarbetare, som läkare, sjuksköterskor, forskare och socialarbetare.

– När vi började vårt arbete i Pachod var medelåldern för en flicka som gifte sig fjorton år, idag är den sjuttionio. Det är bättre, men vi är självklart inte nöjda förrän alla som gifter sig är minst arton år.

I de byar där Ashok arbetar har flickors status höjts avsevärt och ryktet om hans arbete har spridit sig runt om i världen. IHMP har haft utbildningar för socialarbetare från Afghanistan, Bangladesh, Nepal, Sri Lanka, Thailand, Etiopien, Kenya, Somalia och Sudan på centret i Pachod.

– Våra mål är flickors frihet och ett samhälle fritt från könsdiskriminering och ojämlikhet. Vi har en lång väg dit, men varje gång jag träffar flickorna i våra klubbar och hör om deras framtidsdrömmar, så får jag ny kraft att fortsätta det här viktiga uppdraget! säger Ashok. 🌐

Teater räddar flickors liv

Det är kväll i den lilla staden Jamshed. Vid ett tempel i en livlig gatukorsning spelar en av Ashoks tjejkulbar teater för flickors rättigheter. Koyal, 14, och Dipali, 13, framför ett smäktande dans- och teaternummer.

Publiken, som består av pojkar, flickor, män och kvinnor i alla åldrar är uppslukad av vad den ser och hör.

– Gatuteater är ett väldigt bra sätt att få människor att lära sig viktiga saker, säger Koyal.

Sången i vårt dansnummer handlar om att inte döda flickor utan istället ge oss en chans att

få gå i skolan och få ett bra liv. I Indien händer det att flickor dödas före födseln genom att föräldrarna gör abort om dom

får reda på att det är en flicka i magen. Det kan även hända att flickor dödas efter födseln när man upptäcker att barnet är en flicka, säger Dipali sorgset.

Koyal nickar och försöker förklara:

– En flickas familj betalar hemgift till mannens familj vid giftermål. Dom betalar hela bröllopfesten, ger pengar, husgeråd, getter, bilar och annat till mannens familj. Hemgiften blir för mycket för många fattiga familjer och det är därför man beslutar att göra sig av med döttrar. En son kostar inte pengar. Istället kommer det in en ny flicka med hemgift i familjen när sonen gifter sig. Familjen tjänar pengar på sonen och

förlorar pengar på dottern, säger hon.

– Jag blir så arg när jag tänker på det! Det är inte rätt och det är därför vi har gatuteater. Vi försöker förändra folks sätt att se på flickor. Att flickor har samma värde som pojkar, säger Dipali.

Men även om tjejkulbarnens pjäser ofta handlar om allvarliga saker, och de spelar inför stor publik, tvekar flickorna inte en sekund.

– Vi är inte ett dugg nervösa när vi uppträder, det är bara roligt. Och viktigt. Det här kommer vi att fortsätta med länge! 🌍

Nej till hemgift!

– Hemgift är inte alls bra. Det skapar stora problem för flickor. Det är förbjudet enligt lag, men förekommer ändå, säger Koyal. I framtiden vill Koyal bli läkare och Dipali polis.

Familj
mot barn-
bröllop

Salia, 15

Bor: I byn Brahmsgaon.

Älskar: Min lillebror!

Hatar: Att vi flickor och våra åsikter inte räknas.

Bästa som hänt: När jag lyckades stoppa mitt barn-äktenskap.

Värsta som hänt: När mitt äktenskap höll på att planeras.

Vill bli: Lärare eller socialarbetare i Ashoks organisation IHMP.

Ser upp till: Min farfar. Han respekterar mig och lyssnar på allt jag säger. Jag ser också upp till alla på IHMP som kämpar för våra rättigheter. Jag vill bli som dom!

Salias hungerstrejk mot

– Utan Ashoks tjejklubb hade mitt liv varit helt annorlunda. Jag hade varit gift, tvingats sluta skolan och förmodligen redan varit mamma, trots att jag själv bara är ett barn. Om jag hade överlevt förlossningen vill säga. Mitt liv hade varit slut, säger Salia, 15, allvarligt. Hon var på väg att bli en av de 15 600 flickor i Indien som dagligen tvingas in i barnäktenskap.

Den där dagen för två år sedan var som alla andra dagar. Jag och mamma satt vid elden och småpratade och hjälptes åt att laga mat. Hon gjorde en grönsaksgröta och jag bakade chapatibröd. Medan vi satt där kom en kvinna som står familjen nära på besök. Det var inte något konstigt med det. Släktingar, grannar och vänner besöker ofta varandra i

våra byar. Vi åt, pratade och hade det trevligt. Men lite senare, efter middagen, förändrades allting. Jag hör kvinnan plötsligt säga:

– Jag vill att ni ger mig er dotter Salia, som hustru till min son.

Jag blev chockad och började gråta. Jag ville verkligen inte gifta mig. Jag ville gå i skolan, som jag älskade. Jag var bara tretton år och visste

att hennes son var minst tio år äldre, att han var en vuxen man. Det kändes överkligt.

Vi gör motstånd

Jag var med i en av Ashoks tjejklubbar och jag hade lärt mig mycket om hur dåligt det är med barnäktenskap. Jag visste att jag skulle tvingas sluta skolan och att det fanns stor risk för att både jag och mitt barn kunde dö om jag blev gravid. Framförallt visste jag att barnäktenskap var olagligt.

Jag blev orolig och arg. Det kändes så märkligt att min familj satt och diskuterade att gifta bort mig. Jag grät och kunde inte sova på kvällen. Tankarna bara snurrade i huvudet. Kvinnan sov över, men nästa dag sa jag inte ett ord till henne innan jag gick

Utbildning för bättre liv

– Det är jätteviktigt att tjejer får utbildning! Om en flicka som har lite eller ingen utbildning alls tvingas gifta sig när hon är 12–13 år, blir det lätt för en vuxen man att behandla henne som sin ägodel. Han dominerar henne och gör vad han vill. Men om flickan gått i skolan och är över 18 år, är det inte lika lätt. Då har hon mer kunskap, bättre självförtroende och är mer självständig och kan få ett bättre liv, säger Salia.

Salia mal chili och gör chapatibröd tillsammans med mamma.

barnbröllop

– Det finaste jag äger är mina skolgrejer. Böckerna, mina pennor och skolväskan, säger Salia. Här gör hon läxorna tillsammans med lillebror.

till skolan. Det kändes som om hon ville förstöra mitt liv. Och när jag kom till skolan var det omöjligt för mig att koncentrera mig. Det gjorde för ont.

Jag var så orolig att jag bestämde mig för att be mina kompisar Rojina och Saima om hjälp. Dom var också med i tjejklubben. Tillsammans bestämde vi oss för att göra motstånd. Även om jag så

Tre generationer

Både Salias mamma Sajida och hennes farmor Jeitun gifte sig när de var tolv år.

– När jag var ung gick inte flickor i skolan. Det var ingen som tänkte på oss. Jag tycker det är jättebra att Salia inte har gift sig ännu, utan kan gå klart skolan och få en bra framtid, säger farmor.

Pappa och farfar är bra män

– I min familj bestämmer mamma och pappa tillsammans. Men det vanligaste är att pappan har mest makt i en familj och bestämmer om ett äktenskap ska arrangeras eller inte. Jag älskar min pappa Samad för att han valde att ställa in mitt bröllop! Och min farfar Jalal är helt förändrad. Först tyckte han att giftermålet var bra, nu inte alls. Han är stolt över att jag leder en tjejklubb och åker till staden Pachod och får mer utbildning om flickors rättigheter. Han vill göra mig sällskap dit och det gör mig glad!

TEXT: ANDREAS LÖNN FOTO: JOHAN BJERKE

klart mådde jättedåligt kändes det skönt att inte vara ensam.

Hungerstrejken

Rojina följde med mig hem efter skolan och berättade för mina föräldrar om en flicka som hade tvingats in i ett arrangerat barnäktenskap. Flickan hade blivit så förtvivlad att hon tog sitt eget liv genom att dränka sig i byns brunn.

Mamma blev rädd när hon hörde det här och pratade med pappa. Jag visste att pappa egentligen var på min sida, men jag var ändå orolig för att han skulle känna sig pressad och gå med på kvinnans förslag.

Samtidigt som vi undervisade mamma, pappa och resten av familjen om barnäktenskap och flickors rättigheter, började jag hungerstrejka. Jag sa:

– Jag kommer inte att äta någonting innan ni blåser av det här bröllopet. Jag vill gå i skolan! Jag vägrar gifta mig!

Till slut förstod hela min familj att jag menade allvar och ställde in giftermålet. Jag var så lycklig och kände mig fri! Kvinnan och hennes familj var däremot väldigt arga och

På skylten som Salia, Rojina och Saima visar för de andra står det:

*Vad ska lära oss idag
Vad är barnäktenskap
för något?*

*Varför är barnäktenskap
farligt?*

*Hur gammal måste en
pojke och flicka vara
enligt lagen för att få
gifta sig?*

besvikna. Dom pratar fortfarande inte med oss efter det här.

Ashoks tjejklubb

Det är tack vare Ashoks tjejklubb som jag fick kunskap, stöd och mod att våga prata med min familj och kämpa emot barnäktenskapet. Ashok räddade mitt liv och jag är så tacksam för det!

Jag kom med i tjejklubben i vår by när jag var tretton och nu leder jag själv en tjejklubb två gånger i veckan tillsammans med mina kompisar Rojina och Saima. Vi är tjugo tjejer som samlas varje onsdag och lördag och jag älskar

det! Mötena håller på i två timmar. Vi umgås och har roligt men vi pratar framförallt om flickors rättigheter.

Här utsätts flickor för många kränkningar. Vi tjejer får aldrig själva välja om vi ska gå i skolan eller inte. Vi får aldrig själva välja om eller när vi ska gifta oss. Flickor gör allt arbete hemma eftersom familjerna och samhället anser att vi ska vara förberedda för livet som gift kvinna. Att kunna ta hand om man och barn. Så vi hämtar vatten, lagar mat, diskar, städar och tvättar kläder. Plus försöker hinna med skolan och våra läxor om vi har turen att få gå i skolan! Ibland hjälper killarna sina pappor i jordbruket, men oftast gör dom ingenting förutom att hänga med sina kompisar. Det är inte rätt!

Vi gör rätt!

Genom tjejklubben får vi kunskap och blir starkare tillsammans. Vi får bättre självförtroende och vågar säga vad vi tycker. Och nu när vi är många börjar folk lyssna på oss!

Vi samlar både vuxna och barn till bymöten där vi berättar om flickors rättigheter. Senast vi hade ett demonstrationståg genom byn, var vi fyrtio tjejer när vi startade, men fler och fler anslöt sig under vägen, så på slutet var vi jättemånga! Vi bar plakater och ropade att barnäktenskap måste stoppas och att flickors

rättigheter måste respekteras. Visst, en del vuxna var missnöjda med oss och vissa killar retade oss och skrattade, men vi brydde oss inte. Vi vet att det vi gör är rätt.

Varför tvingas tjejer in i barnäktenskap?

Salia tror att barnäktenskap framförallt beror på tre saker:

Ekonomi

Om en familj är fattig kan man gifta bort en dotter, då blir det en mun mindre att mätta.

Säkerhet

När en dotter kommer i puberteten är föräldrarna rädda för att hon ska bli våldtagen eller utnyttjad på annat sätt. Man tänker att hon är säkrare inom ett äktenskap.

Heder

Om man ser till att dottern inte blir våldtagen, har pojkvänner eller andra utomäktenskapliga relationer, bevaras familjens ära och heder.

Stolt ledare för flickors rättigheter

– När jag och mina jämnåriga tjejkompisar i byn hade gått klart kursen i livskunskap som Ashoks organisation har, valde dom andra flickorna mig till ledare för vår klubb. Jag blev jätteglad och stolt! Tillsammans med klubbledare från andra byar åker jag till Ashoks organisation med jämna mellanrum för att lära mig ännu mer om tjejers rättigheter och om hur man undervisar i livskunskap, säger Salia.

Det här är viktigt för mig. Jag vill att andra flickor ska få kraften att våga säga nej till barnäktenskap så som jag gjorde. Att alla tjejer ska känna till sina rättigheter så att vi kan försvara oss bättre när våra rättigheter kränks.”

Tjejklubben är frihet

– Tjejklubben är det enda stället där vi kan vara helt fria. Där kan vi mötas och lära oss viktiga saker om våra liv, prata med varandra, skratta och dela problem. I vanliga fall finns inte den sortens platser eller möjligheter för oss tjejer att mötas på. I byar som min får inte flickor chansen att prata. Våra åsikter räknas inte. Vi blir inte lyssnade på. Utan Ashok och IHMP hade vi aldrig fått den här friheten, säger Salia.

Välkomna!

– Idag ska vi prata om barnäktenskap och flickors rättigheter, säger Salia och hälsar alla tjejerna i klubben välkomna.

Kunskap finaste gåvan!

– Undervisningen i livskunskap som vi tjejer får av Ashoks organisation har gett mig kunskap och självförtroende. Förut tänkte inte pappa på min utbildning alls. Nu har han förstått och har stora framtidsplaner för mig! säger Rojina, 15, som drömmer om att en dag bli lärare.

Men redan nu undervisar Rojina andra genom att vara ledare för en tjejklubb, som de valt att kalla Savitribai Phule.

Savitribai Phule levde på 1800-talet. Hon var Indiens första kvinnliga lärare och startade en skola för flickor och som kämpade för flickors och kvinnors rättigheter. Savitribai banade väg för oss tjejer och hon är en förebild för mig. Jag känner stor tacksamhet. Om det inte varit för henne hade vi flickor aldrig haft så här mycket frihet. Vi hade bara varit fångar i våra egna hem.

Jag är en av ledarna i vår tjejklubb och ibland när vi informerar om flickors rättigheter i byar eller på skolor, brukar jag uppträda med en

teaterföreläsning om Savitribai Phule. Jag tycker det är viktigt, eftersom hennes budskap om flickors rättigheter är lika viktigt idag som när hon själv levde. Fortfarande låter en del familjer inte sina döttrar gå i skolan. Dom tänker att det inte är någon idé eftersom dottern ändå ska giftas bort och tillhöra en annan familj.

Tjejer förbättrar byn

Jag tycker att det är helt fel tänkt. Om en flicka får utbildning kommer det inte bara att förändra hennes eget liv utan familjen, byn och hela sam-

Rojina
som elev ...

... lärare ...

... och som
Savitribai Phule.

hället kommer att förändras till det bättre.

I Indien utsätts tjejer även för trakasserier och sexuellt våld. Hustrumisshandel är också väldigt vanligt. Men i takt med att flickor får gå i skolan och lära sig om sina rättigheter i tjejklubbar som vår, tror jag att saker kommer att förändras.

Den kunskap som jag har fått av Ashoks organisation har gett mig självförtroende. Som ledare i tjejklubben för

jag vidare den kunskap om flickors rättigheter som jag har fått till andra, både barn och vuxna. Och att ge bort kunskap är den finaste gåvan du kan ge till någon. När jag gör det känner jag mig lite som Savitribai Phule och det gör mig faktiskt stolt!" 🌍

Lika mycket värda

– Många vuxna som ser min föreställning blir förvånade över att jag som muslimsk tjej väljer att framföra en pjäs om Savitribai, som var hindu. Men alla blir glada och tycker det är jättebra! säger Rojina.

Här lär Rojina eleverna på sin egen skola, Swaraj Maahyamik Vidyalaya School, om flickors rättigheter genom sin föreställning om Indiens första kvinnliga lärare, Savitribai Phule.

– I framtiden drömmar jag om att bli lärare. Då kommer jag att undervisa mycket om flickors rättigheter och om jämställdhet. Jag vill även bli medlem i byrådet för att kunna påverka, säger Rojina.

TEXT: ANDREAS LÖNN FOTO: JOHAN BERKE

Saima stärker tjejer

Saima är bara sexton år, men skulle egentligen ha slutat skolan och varit gift för länge sen. Istället studerar hon och kämpar för att tjejer ska få vara självständiga och mötas med respekt.

När jag var tretton år fick min pappa den första frågan från en annan familj om han ville gifta bort mig. Efter det kom

många andra förslag. Men hela tiden har pappa sagt nej. Han har förklarat att det inte är aktuellt med giftermål innan jag har gått femton år i sko-

lan, och det betyder att han tycker att jag måste ha studerat klart på universitetet först.

Att han tänker så beror på att jag alltid har berättat för honom om det som jag har lärt mig om flickors rättigheter i Ashoks tjejklubb. Pappa har låtit mig förklara för honom och han har förstått. Jag älskar honom för det! Kunskapen

Självständig och jämlik

Håll er informerade!

Saima undervisar tjejerna om hur en läsplatta och internet fungerar.

Saimas showroom!

och självförtroendet som jag fått genom Ashoks organisation IHMP har gett mig chansen att få plugga vidare och försöka nå mina drömmar. Min stora dröm är att en dag bli läkare.

Självständiga tjejer

Nu är jag med och leder tjejklubben i vår by. Som ledare har IHMP gett mig chansen att gå kurser i hur man använder en läsplatta, och nu undervisar jag andra tjejer om hur man söker information på internet och kan få massor av nyheter och kunskap på det sättet. Så att vi tjejer vet vad som händer i samhället och i världen.

Att kunna använda läsplatta höjer den egna självkänslan och andra behandlar oss också med större respekt. Folk i byn lyssnar på oss nu. Förut var det inte så. Då var det bara pojkar och män som var infor-

merade och fick kunskap. Tjejer undanhölls kunskap. Och då blev det lätt för män att utnyttja och lura tjejer. Tjejer blev mäns ägodelar som dom kunde göra precis vad dom ville med. Nu när vi får kunskap både kan vi och vågar uttrycka våra egna åsikter och då är det inte lika lätt att bli utnyttjad. Vi får mer respekt. Vi blir mer självständiga.

Tjäna egna pengar

Ashoks organisation hjälpte mig också att få en kurs i sömnad, med ett certifikat som bevis när jag var klar. Jag ville gå kursen eftersom jag gillar kläder men också för att veta att jag har en yrkesutbildning. Som tjej är det jätteviktigt, eftersom vi då kan tjäna våra egna pengar och på så sätt bli mer självständiga och jämlika med männen.

Nu syr jag kläder på beställ-

ning. Kunderna kommer till mig med tygerna och jag syr. Jag tar mellan 100 och 200 rupier som betalning beroende på vilken typ av arbete det är. För pengarna kan jag betala för mina skolböcker och bussbiljetterna till skolan. Jag kan även hjälpa min familj med lite pengar och det känns väldigt bra.”

Lön ger skolböcker och bussbiljetter

– Jag tar mellan 100 och 200 rupier per plagg beroende på vilken typ av arbete det är, säger Saima.

Killar ska respektera tjejer!

– Jag lovar följande: Jag kommer inte att gifta mig innan jag har fyllt 21 år och jag kommer inte att gifta mig med en flicka som är yngre än 18 år! Det är en högtidlig stämning när de tjugo killarna avlägger sina löften starkt och tydligt tillsammans, precis som de alltid gör som avslutning varje gång deras klubb har möte.

Sagar, 15, i den lilla staden Rohilagadh hör till de femtusen pojkar och unga män som hittills har nåtts av Ashoks budskap om att tjejer och killar är lika mycket värda.

”**V**i i killklubben träffas två gånger i månaden och pratar om barnäktenskap, trakasserier av tjejer, hustrumisshandel, manlighet, jämlikhet och mycket mer. Mötet pågår i två timmar och Ravindra som undervisar oss är socialarbetare hos Ashoks organisation IHMP.

Det är viktigt att vi pratar

om dom här sakerna eftersom flickor har det svårare än pojkar här. Barnäktenskap är fortfarande något som drabbar flickor till exempel.

I klubben lär vi oss att det är olagligt att tvinga en flicka som är yngre än arton att gifta sig, men att vissa familjer gör det ändå. Om en flicka blir bortgift som barn måste hon

sluta skolan och ta hand om sin man istället. Så ska det inte vara. Alla barn ska ha samma möjligheter att kunna möta världen och livet. Om man vill nå sina drömmar måste man ju först gå i skolan.

Dessutom är en yngre flicka inte redo att få barn. Både flickan och det nyfödda barnet kan dö vid förlossningen.

Vill förändra

– Diskriminering mot flickor är inte rätt. Jag gick jag med i killklubben för att få mer kunskap, så att jag tillsammans med andra kunde vara med och påverka och förändra, säger Sagar.

Här undervisas killarna av Ravindra från Ashoks organisation IHMP.

Sagar hjälper till att hämta vatten och tvätta kläder, och då hinner hans systrar Baisheli, 13, och Arati, 12, också göra sina läxor, träffa kompisar och leka.

Och om dom överlever är flickan ändå inte redo att ta hand om barn och familj. Genom att sluta med barnäktenskap räddar man faktiskt livet på flickor.

En riktig man

Förr ansågs en ”riktig man” vara en stor och stark kille som slog sin hustru. Han var kvinnans ”boss” och hon skulle lyda och göra allt han befälde. I Ashoks killklubb lär vi oss att en riktig man respekterar flickor och kvinnor, behandlar dom väl och ser

kvinnor som jämlikar.

En bra man ger söner och döttrar samma uppmärksamhet och chanser i livet. Han gör bra saker för alla i samhället och byn. Han är en bra människa helt enkelt.

En sån man vill jag själv bli som vuxen, men jag försöker vara det redan nu. Hemma hämtar jag vatten och tvättar kläder. Jag vill hjälpa till så att inte min mamma och mina systrar ska behöva göra allting. Det hade inte varit rätt om jag körde med mina systrar och befälde vad dom skulle

göra. Nu blir det rättvist eftersom dom ofta hjälper till att städa och laga mat.

Förr gjorde flickor allt hemma men här har det blivit mycket bättre efter mötena i killklubben där vi lär oss om jämlikhet.

Killar nödvändiga

Om tjejer ska få det bättre måste vi killar lära oss om flickors rättigheter och om jämlikhet. Det hjälper inte om det bara finns tjejklubbar, det måste finnas klubbar för oss killar också, om tjejer ska behandlas med respekt.

Om Ashoks klubbar inte hade funnits hade vi fortfarande haft många fler arrangerade barnäktenskap här. Men nu börjar det bli skillnad. Flickor går i skolan och behandlas med större respekt och jag tror att livet kommer att bli bra för alla i framtiden.”

Ashok förebild

– Ashok är en man som behandlar flickor och kvinnor med respekt, som människor. Han är en viktig förebild och jag vill bli som honom, säger Sagar.

Sagars lista på hur killar kränker flickor

- Män tvingar flickor och kvinnor att göra allt arbete i hemmet.
- Killar trakasserar tjejer på väg till skolan. De säger dumma saker och tvingar tjejer att se porr på mobiltelefoner.
- Män tvingar in döttrar och systrar i barnäktenskap som gör att de måste sluta skolan.
- Flickor trakasseras och misshandlas i sina hem av sina pappor och sedan av sina män.
- Killar utsätter tjejer för våldtäkt och annat sexuellt våld.

VARFÖR NOMINERAS GUYLANDE?

Nominerad barnrättshjälte

Guylande Mésadiou

SIDORNA
70–87

Guylande Mésadiou nomineras till World's Children's Prize för sin kamp för Haitis mest utsatta barn, för hushållsarbetsbarnen, gatubarnen och barnen i fängelse.

225 000–300 000 barn i Haiti lever hos en annan familj än sin egen som restaväk. De är hushållsarbetsbarn. De får sällan gå i skolan, blir slagna och ibland sexuellt utnyttjade. När Guylande såg alla barn som tvingades leva på gatan eller som hushållsarbetsbarn grundade hon och hennes vänner organisationen Zanmi Timoun, Barnens vän. Sedan dess har Guylande under snart 20 år kämpat för de utsatta barnen. Zanmi Timoun letar upp hushållsarbetsbarn, gatubarn och barn i fängelse, hjälper dem att få födelsebevis och att få gå i skolan. Föräldrar får små lån för att starta små affärer eller annat som familjen kan tjäna lite pengar på och inte skickar iväg sina barn att bli restaväk. Många barn sitter i fängelse utan rättgång och kan vara helt oskyldiga. Zanmi Timoun hjälper dem att bli fria. I Zanmi Timouns skolor kan barnen gå två klasser varje år eftersom de börjat så sent.

Vid den stora jordbävningen 2010 hamnade hundratusentals barn på gatan och familjer som förlorat allt skickade sina barn till andra familjer som hushållsarbetsbarn. Zanmi Timoun kunde hjälpa många av de barnen.

Zanmi Timoun vill även påverka Haitis politiker. Det har bland annat lett till en nationell lag mot trafficking och övergrepp på barn. Presidenten utsåg Guylande till ordförande för kommittén som ska se till att lagen följs.

Guylande flyttade hemifrån tidigt. Medan hon läste till jurist såg hon fattiga barn som inte fick gå i skolan och arbetade som hushållsarbetsbarn i andra familjer. Hon bestämde sig för att göra något åt det och startade organisationen Zanmi Timoun, Barnens vän.

När Guylande Mésadiou skulle börja i gymnasiet så hennes pappa att hon skulle flytta till Haitis huvudstad Port-au-Prince.

– Här är din skoluniform och en resväska med kläder, sa pappa.

– Men var ska jag bo? frågade Guylande.

– Vi har ordnat med en bostad, svarade pappan.

Guylande var van. Henne föräldrar bestämde de mesta. Hon brukade jämföra sin pappa med en general. Hans ord var lag. När hon var åtta år bestämde han att hon skulle gå i skolan i en annan by.

Så när föräldrarna sa att

det var dags att flytta hemifrån lydde Guylande. Hon reste från sin hemby uppe i bergen till en av huvudstadens förorter.

I huvudstaden mötte hon en fattigdom som hon kände igen hemifrån, men här fanns fler människor utan arbete och barn som inte gick i skolan. Barnen hängde på gatan, tiggde, stal och hamnade i bråk. Många barn levde hos andra människor där de tvingades städa, tvätta, laga mat, handla och följa andra barn till skolan.

Ville hjälpa barnen

Efter gymnasiet började Guylande att läsa juridik på

universitet. Hon samlade sina vänner till ett möte. De diskuterade hur de skulle kunna hjälpa barnen där de bodde. De bestämde att de skulle identifiera vilka barn i bostadsområdet som inte gick i skolan. De frågade barnen varför de inte var i skolan. De flesta svarade att de levde med andra familjer än sina egna. Deras egna familjer hade inte råd att ge dem mat. Istället fick de arbeta hos andra familjer mot att de fick mat. Någon tid att få gå i skolan fanns inte.

Guylande föreslog att de skulle samla så många barn de kunde hemma hos henne.

Där skulle de fråga barnen vad de ville göra. Det kom nästan 50 barn till det första mötet 2001. De samlades i det största rummet, sovrummet. Barnen satt på sängen, på stolar, på golvet och mot väggarna.

– Vad skulle ni vilja göra för att förbättra era liv? frågade Guylande.

– Vi vill gå i skolan, svarade barnen. Och ha tid att leka.

Till nästa möte lovade barnen att ta med varsin kamrat.

Det kom så många att de inte fick plats inne i bostaden. Istället gick de upp på husets tak.

– Vad gör ni där uppe, ropade en man nerifrån gatan.

– Kom upp, svarade Guylande.

Mannen var lärare på den lokala skolan. Guylande förklarade att barnen ville lära sig läsa och skriva.

– Och de vill lära sig sy, rita och väva.

– Men varför sitter ni här uppe? frågade mannen och gav Guylande nyckeln till sin skola.

– Vi har bara undervisning på förmiddagarna. Ni kan vara där på eftermiddagarna, sa läraren.

Fler och fler

Guylande och hennes kompisar började undervisa gatubarn och barn som jobbade

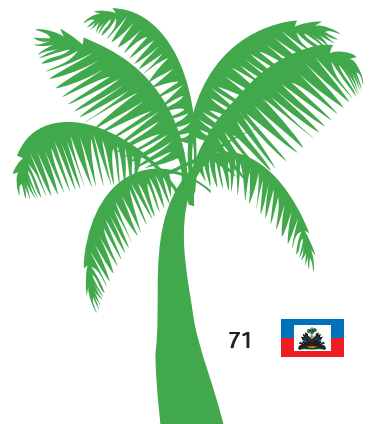
Många elever i Zanmi Timouns skolor är eller har varit hushålls-slavar, i fängelse eller utsatta för kränkningar av sina rättigheter på annat sätt.

som hushålls-slavar, medan de läste vidare på universitetet. Ryktet om eftermiddagsskolan spred sig. Snart kom också barn som redan gick i skolan, men som behövde hjälp med läxorna.

Precis som Guylande kom många barn som gick på eftermiddagsskolan från landsbygden. Deras familjer hade skickat iväg dem för att arbeta

Guylande tillsammans med Poulette, som hon hjälpte att bli fri från fängelset. Poulette fängslades åtta år gammal och blev inte fri förrän åtta år senare, fast hon var helt oskyldig.

Så arbetar Guylande och Zanmi Timoun

- Letar upp barn som är restavèk, hushålls-slavar, i fängelse, gatubarn eller utsatta på annat sätt. Hjälper barn i fängelse att bli fria.
- Tar reda på barnens behov och hjälper dem att få födelsebevis, om de saknar det.
- Barnen får gå i Zanmi Timouns skolor, eller i sina hemskolor om de kan återförenas med sina familjer. I Zanmi Timouns skolor kan de gå två klasser varje år eftersom de börjar skolan sent.
- Barnens familjer kan få små lån för att starta en mindre affärsverksamhet, jordbruk eller annat så att de får lite inkomster och inte behöver skicka barnen att bli hushålls-slavar.
- Påverkar politiker att stifta lagar och arbeta för att barnets rättigheter respekteras.

Guylande och organisationen Zanmi Timoun letar upp hushålls-slavbarn, gatubarn och barn i fängelse, hjälper dem att få födelsebevis och att få gå i skolan.

i huvudstaden eftersom det inte fanns mat hemma.

För att förhindra att barn skickas hemifrån bestämde sig Guylande och hennes vänner för att börja arbeta också i två mindre städer. De utbildade fattiga familjer i barnets rättigheter och Haitis lagar.

– Barnen måste ha födelsebevis så att de får en egen identitet och kan gå i skolan, förklarade Guylande.

Allt fler kände till deras arbete och ville hjälpa till som volontärer. Folk bidrog med ekonomiskt stöd, böcker, pennor, kläder och skolmaterial.

Det kom ännu fler barn som behövde hjälp. Till slut räckte den lilla eftermiddagsskolan inte till. Guylande och hennes vänner bestämde sig för att starta en egen skola.

Barnens vän föds

Många av de barn som kom till eftermiddagsskolan var äldre och hade missat de första åren i skolan. Enligt haitiska lagar fick skolorna bara lära ut en årskurs per läsår. Guylande lyckades år 2007 övertyga Haitis politiker om att i Zanmi Timouns skola skulle eleverna kunna läsa två årskurser under ett läsår. Man hade nu en egen skola, men inget namn på sin organisation. De samlade alla volontärer och barn till ett stormöte.

– Vi behöver ett namn på vår organisation, sa Guylande.

– Zanmi Timoun, föreslog ett barn.

Zanmi Timoun är Barnens vän på kreol, som man talar i Haiti. Många tyckte att det var en bra idé.

De registrerade namnet, tog fram stadgar, kallade till årsmöte och valde en styrelse. Det här var sånt som personer med mycket pengar krävde för att stödja Zanmi Timoun. Finansiärerna ville också veta vad syftet med organisationen var. Därför skrev Guylande och hennes vänner ner vad de vill göra: jobba med barn som tvingas arbeta som hushålls-arbetare, barn som sitter i fängelse och barn som utsätts för våld och övergrepp.

Jordbävning ger fler barnslavar

På eftermiddagen den 12 januari 2010 drabbades Haiti av en kraftig jordbävning, som hade sitt centrum bara 25 kilometer från Port-au-Prince. Skadorna blev enorma.

Guerline till höger om Guylande fortsätter att vara hushållslav hos en annan familj, men får nu varje dag även gå i Zanmi Timouns skola.

Tiotusentals människor dog och hundratusentals skadades och blev hemlösa.

Jordbävningen tvingade ut hundratusentals barn på gatan och in i slavarbete. Familjer som förlorat allt skickade iväg sina barn till andra familjer, där de kunde få mat mot att de jobbade.

När de internationella hjälporganisationerna nådde fram till Haiti ville många av dem hjälpa barnen. Zanmi Timoun lovades miljontals dollar i ekonomiskt stöd i flera år och kunde skaffa ett kontor. Guylande blev chef och kunde för första gången ta ut en lön. Hon kunde anställa inte bara de vänner som tillsammans med henne jobbat gratis i nio år. De kunde även anställa socialarbetare och psykolo-

ger, som kunde ge stöd till barnen och deras föräldrar. Äldre barn som tröttnat på skolan eller inte kunnat ta examen kunde få lärlingsutbildningar i sömnad, brödbakning eller mekanik.

Med mer resurser fick Guylande och Zanmi Timoun inte bara möjlighet att hjälpa fler barn och deras familjer. De kunde också börja påverka politikerna. Det ledde till att Haiti år 2011 antog FN:s konvention mot trafficking för att motverka slavarbete och sexuellt utnyttjande av kvinnor och barn.

Fyra år senare antog Haiti en nationell lag mot trafficking och övergrepp på barn. Presidenten skapade en särskild kommitté som ska se till så att lagen efterlevs. Till ordförande valdes Guylande! 🌐

När Guylande och hennes vänner behövde ett namn till sin organisation kom en flicka med ett förslag: "Barnens vän", på kreol Zanmi Timoun, och så blev det.

Två klasser varje år

Många barn i Haiti börjar aldrig i skolan. De lever på gatan eller tvingas arbeta. När de sedan vill börja i skolan säger skolorna att det inte finns plats för äldre elever i de första årskurserna.

Zanmi Timoun har fyra skolor där eleverna får läsa två årskurser varje läsår. Zanmi Timoun arbetar även med att få skolledning och lärare att förstå att alla barn, oavsett ålder har rätt att gå i skolan. Det gör ingenting om en elev är äldre än de andra.

En av Zanmi Timouns skolor ligger i slumområdet Cité Soleil, i Port-au-Prince, som är ett av de största och farligaste slumområdena i världen. Här går Emanuel, 14 år, och Jean-Noël, 14, i skolan.

Från gänget till skolan

"Pappa kunde inte ta hand om mig förut. Mamma är borta. Istället för att gå i skolan hängde jag på gatan. Vi var ett gäng som brukade hjälpas åt. För att tjäna pengar brukade vi tvätta bilar i gatukorsningarna. En gång tog en annan kille mina pengar. Precis när chauffören i bilen som jag tvättat skulle ge mig pengar ryckte den andra killen pengarna ur hans hand och sprang.

Pappa försörjer sig på att samla in järnskrot som han säljer på järnmarknaden här. Men det är tack vare Zanmi Timoun jag fått börja skolan. Jag får lära mig så mycket. När jag blir större ska jag lära mig köra motorcykel och köra taxi. Jag hänger inte längre med samma killar som förut. Nu har jag nya kompisar."

Jean-Noël, 14 år

Sopkunskap på fritids

När skolan är slut i Haiti får barnen gå hem och leka, göra läxor eller hjälpa till hemma. Det finns inte så många fritidsaktiviteter och därför har Zanmi Timoun startat fritidsklubbar. På helgerna kan barnen gå till skolan där det finns ungdomsarbetstid som hittar på olika aktiviteter. De bjuder också på lunch. Barnen får leka, men också lära sig om sopor och återvinning. För miljöförstöring är ett stort problem i Haiti.

Drömde om skoluniform

"Jag började i skolan när jag var liten, men mamma hade inte råd med skoluniform och allt material man behövde. Istället levde jag på gatan. För att hjälpa mamma tvättade jag bilar som stannade vid rött ljus i gatukorsningarna. Ibland hann jag med femton bilar på en dag, men det hände att bilförarna svor åt mig. De ville inte att jag tvättade deras bilar.

Det fanns också gäng på gatan, men jag ville inte vara med dem. Det är för farligt. De kunde ge sig på mig när det visste att jag tjänat pengar. De slog mig och stal mina pengar. En gång skar de mig med kniv.

När jag träffade Zanmi Timoun fick jag börja i skolan. De gav mig en skoluniform. När jag tvättade bilar brukade jag titta på alla skolbarn med uniform. Jag tänkte att jag ville vara som dem. Ibland grät jag.

Jag längtar inte tillbaka till livet på gatan. Nu får jag lära mig saker i skolan. Vi har mat på bordet och kläder och skor att ha på oss. Mamma har också fått hjälp av Zanmi Timoun. Först startade hon ett litet företag för att sälja mango. Nu samlar hon in plast som hon säljer vidare till återvinning. Förut visste vi inte att man kunde tjäna pengar på det."

Emanuel, 14 år

Många av barnen i fängelse har aldrig fått någon rättegång. Zanmi Timoun kämpar för att ge alla barn i fängelser rätt till en rättegång, möjlighet att vara med sina familjer och att gå i skolan.

TEXT: ENIK HAUJAEER FOTO: JESPER KJEMEDSSON

Poulettes mardröm i fängelse

Poulettes mardröm börjar när hon är åtta år. Utan att veta varför förs hon bort av polisen, som säger att hon mördat ett barn. Sanningen är att barnet dog av en sjukdom, men Poulette sätts i fängelse. Veckor blir till år och Poulette ska komma att tillbringa åtta år i fängelse ...

Kvinnan var tvärsäker. Hon pekade på Poulette och sa:
– Det var hon som förgiftade mjölken så att barnet dog. Polisen frågade Poulette om hon gett mjölk till några barn tidigare under dagen.
– Ja, jag och min kusin

gjorde det, svarade Poulette. Poulette var åtta år. Hon satt på marken och diskade. Bredvid henne satt en av grannarnas småtjejer. Poulette hade lovat att ta hand om henne. Poulettes familj bodde i en liten by uppe i bergen. Hennes mamma jobbade borta ett par

veckor. Hennes pappa och äldre syskon jobbade åt en bonde med skörden.

Polisen bad Poulette att följa med dem.
– Men flickan då, som jag ska se efter? frågade Poulette.
– Hon hittar säkert hem själv, sa polisen.

Polisen körde Poulette till polisstationen i grannbyn. Poulette förstod ingenting. Hon var rädd och tyst.

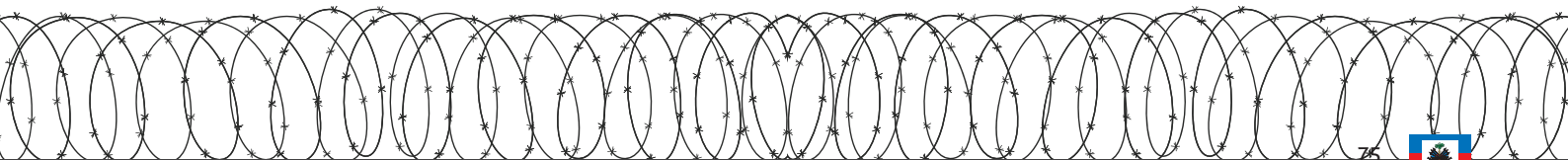
Mammas förtvivlan

När Poulettes mamma Carmen kom hem frågade hon var Poulette var någonstans.

Ingen visste. Bara att hon var försvunnen. Någon hade sagt att polisen tagit henne, men det verkade konstigt.

En motoreykeltaxi körde Poulettes mamma över de dåliga bergsvägarna till polisstationen. Där sa en polis att Poulette åkt med några andra poliser till huvudstaden Port-au-Prince.

Det kunde inte vara sant, tänkte mamma Carmen. Hur skulle hon hitta sin dotter i den stora staden? Och hur skulle hon ha råd att åka dit? Carmen grät. Hon förstod att hon kanske förlorat sin

Poulette är nu hemma hos familjen. Hon är den första i sin familj som går i skolan.

► yngsta dotter för alltid.

– Hur ska en flicka på åtta år klara sig där? frågade hon polisen.

– Hon har dödat ett annat barn. Då måste hon sitta i fängelse, sa polisen.

Carmen trodde inte på polisen, men vad skulle hon göra? Vem skulle hon prata med? Varken hon, hennes man eller något av barnen hade gått i skolan. De förstod inte hur det fungerade.

I fängelse

I Port-au-Prince hade polisen bilen med Poulette stannat vid ett stort fängelse. På de höga vita murarna fanns rullar av taggtråd. I tornen stod beväpnade vakter och i hörnen satt kameror som filmade allt.

– Du ska bo här nu, sa polisen.

Poulette grät. Hon ville ha sin mamma. Hon hade inte dödat någon. Hon gav ju bara lite mjölk till några av barnen i byn. Varför var det fel?

Poulette låstes in i en fängelsecell med tretton andra flickor. Hon var yngst. De sov i våningssängar.

På muren utanför fängelset stod det med stora blåa bokstäver att det var ett kvinnofängelse och en anstalt för

rehabilitering och stöd åt unga flickor att åter bli en del av Haitis lagliga samhälle. Det senare stämde inte.

Vakterna behandlade alla illa, oavsett ålder. En gång tog en av Poulettes cellkamrater med sig en smörgås från matsalen. Hon gömde den under sin kudde. Dagen efter var smörgåsen borta. Cellkamraten trodde att det var Poulette som ätit upp den.

– Vad har du gjort? Du visste att det var min, skrek hon. – Jag har inget gjort, svarade Poulette.

– Jo, jag vet att det var du, skrek cellkamraten som ville slåss.

I sista stund dök en fängelsevakt upp. De andra flickorna i cellen förklarade vad som hänt. Vakten tog med flickan som gömt smörgåsen. Hon placerades i en isoleringscell, utan ljus. Där fick hon sitta i fyra dagar.

En annan gång var flickorna och tvättade sig. Poulette var sist.

– Är du kvar här än? frågade en vakt.

I åtta år hölls Poulette i fängelse. Hon var helt oskyldig. Hon sattes även i isoleringscell.

Poulettes i familjens lilla odling.

– Ja, jag har inte hunnit tvätta mig, svarade Poulette.
– Du vet att tiden är ute. Det blir isoleringscellen för dig, sa vakten.

Som straff fick Poulette sitta inlåst två dagar i den mörka isoleringscellen. Hon sov på det kalla cementgolvet.

Veckor blir till år

Tiden gick. Dagar blev till veckor och veckor till månader och år. Till slut hade Poulette levt sex år i fängelset. Hon var fjorton år och visste fortfarande inte varför hon var där. Någon rättegång hade hon aldrig fått.

I fängelset satt många andra flickor som inte heller fått en advokat eller haft en möjlighet att försvara sig i en domstol. De hade körts direkt till fängelset av polisen.

Varje vecka kom det en grupp människor till fängelset för att prata med några av flickorna. De ställde frågor om deras namn, varifrån de kom, var deras föräldrar bodde, varför de satt i fängelse och

När Guylande kom till Poulette i fängelset visade det sig att de var från samma by.

om de hade någon advokat.

Poulette berättade vad hon hette och varifrån hon kom. Kvinnan hon pratade med sa att hon kanske kunde hon hjälpa henne.

Träffar Guylande

Efter en tid blev Poulette kallad till fängelsets väntrum.

Där satt en kvinna som sa att hon hette Guylande och kom från samma by som Poulette.

– Jag är advokat och jobbar med organisationen Zanmi Timoun. Vi kommer hit för att hjälpa er att komma ut ur fängelset. För barn ska inte sitta i fängelse, sa Guylande.

Poulette lyssnade på Guylande, som berättade att hon för länge sedan hört talas om en flicka som plötsligt försvann från sin by.

– När en av mina kollegor

Poulette, 16

Gör helst: Virkar.

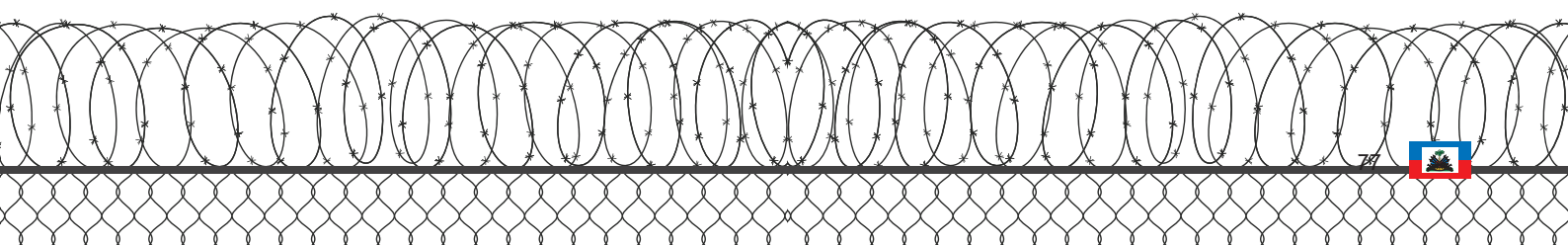
Gillar inte: Att städa.

Gör på fritiden: Hoppar rep och spelar fotboll.

Vill bli: Sömmerska och försäljare.

Skulle vilja ha: En radio.

Förebild: Sophia Saint-Rémy Martelly (hustru till den tidigare presidenten Michel Martelly och aktiv i kampen mot hiv/aids i Haiti).

kom till mig häromdagen och berättade att hon i fängelset talat med en flicka från min hemby, då tänkte jag att jag måste åka hit själv, sa Guylande.

Efter ett tag förstod Poulette att Guylande kände människor som hon själv kände. Guylande hade till och med talat med hennes mamma.

Det var första gången på sex år som hon hörde något om sin by och sin familj. Hon grät. Både för att hon var så glad, men också för att hon saknade sin mamma så mycket.

– Jag lovar att jag ska hjälpa dig. För det första får så små barn som du var när du kom hit aldrig sitta i fängelse. För det andra måste man få en rättegång innan man hamnar i fängelse, sa Guylande.

Personal från Zanmi

Timoun reste till Poulettes by. De intervjuade familjen, grannarna, kvinnan som anklagat Poulette för mord och poliserna som gripit henne.

Fri till slut

Efter ett och ett halvt år kunde Zanmi Timoun presentera fallet för en domare. Han tittade på undersökningen och sa att oavsett om Poulette var skyldig eller inte måste hon ut ur fängelset. En så ung flicka ska inte sitta bakom galler, tyckte han.

Det var en fantastisk dag. Poulette skulle snart fylla sexton år. Hon hade suttit åtta år i fängelse, men nu skulle hon få åka hem.

– Jag ska berätta vad som verkligen hände den där dagen för åtta år sedan, sa Guylande.

Kvinnan som anklagat Poulette för mord var galen. Barnet som dog var svårt sjukt. Det var inte mjölken som dödat barnet. Det var sjukdomen.

Kvinnan hade sett hur Poulette och hennes kusin gett mjölk till barnen. När sedan ett av barnen dog kort därefter gick hon till polisen. Polisen letade efter Poulettes äldre kusin. De hittade henne inte. Istället grep de Poulette. Någon utredning gjordes aldrig. Polisen satte bara Poulette i fängelse.

– Tyvärr är det ofta så. Många barn sitter i fängelse fastän de inte borde det, sa Guylande.

Personal från Zanmi Timoun körde Poulette hem till sin by. De körde upp i bergen, vägarna blev allt sämre,

kullarna grönnare och palmer- nas blad vajade i vinden. Det var så vackert, tänkte Poulette. Där hemma väntade mamma Carmen och resten av familjen.

– Jag kan inte tro att det är sant, skrek mamma av glädje och kramade Poulette så hårt. Tårarna rann på deras kinder.

– Jag trodde du var död, men nu är du tillbaka. Det kan bara vara Guds förtjänst, sa Carmen.

Med Zanmi Timouns hjälp fick Poulette börja i skolan. Eftersom hon gått lite i skolan i fängelset fick hon börja i fjärde klass. Hon är den första i familjen att gå i skolan. 🌍

Poulette anklagades för att ha givit ett barn giftig mjölk, men barnet dog av sjukdom. Här ger Poulette en flicka vatten att dricka.

Poulette med mamma Carmen på marknaden. Båda grät av glädje när Poulette äntligen kom hem från fängelset.

Poulette lärde sig att virka och sticka i fängelset. Hon säljer det hon virkar och hoppas kunna få ett lån från Zanmi Timoun för att kunna köpa mer garn. Hon flätar också i plast och tillverkar sandaler och korgar.

”De dömde mig och Mirlande för att ha stulit en motorcykel, men jag var inte inblandad och polisen har inte gripit dem som stal den. Jag vill bli jurist, men hur ska jag kunna gå klart skolan här?”
Richelove, 17

”Min kompis lånade en motorcykel för att åka hem. Hon skjutsade mig och parkerade motorcykeln hemma. Det blev inbrott och någon tog den. Polisen grep mig och sen min kompis. Vi dömdes för medhjälp till stöld i en rättegång. Jag har inget gjort, men har nu varit ett år i fängelse.”
Mirlande, 17

”De anklagar mig för att ha stulit solpaneler, men jag har inte fått någon rättegång. Jag har gått sju år i skolan. Jag hade tänkt bli mekaniker och laga bilar när jag blir stor, men nu när jag sitter här vet jag inte hur det ska gå.”
Danielson, 14

Tre år i fängelse för att inte tjalla

Polisen sa att om Louis, 16, bara berättade var hans kompis var så skulle han slippa fängelse, men Louis tjallade inte. Först efter tre år fick han komma ut. Nu vill han bli domare.

Jag hängde med en kompis som hade skaffat en pistol. Vi brukade hänga tillsammans, men nu ville han att jag skulle följa med honom på en grej, som han sa. Jag sa nej.

Dagen efter kom polisen hem till mig. De grep mig för

medhjälp till rån och tog mig till fängelset. De frågade var min kompis var och sa att han rånat en kille kvällen innan. Jag tjallar inte så jag sa inte var han var.

Jag fick ingen rättegång. Min kompis hade suttit i fängelse förut och hade berättat för mig hur det var, att det var svårt att äta och tvätta sig. Vi var tjugo personer i cellen. Vi sov i våningssängar. De andra killarna pratade högt, skrek och bråkade. Jag var rädd.

Min föräldrar kom och besökte mig. De var inte arga på mig. De visste att jag var oskyldig. Men plötsligt en dag

kom en vakt och berättade att mamma och pappa dött i en sjukdom. Jag var ledsen och ville också dö. Jag band ihop mina kläder och försökte hänga mig själv, men vakterna hittade mig.

Efter tre år fick Zanmi Timoun ut mig. De skrev ett brev till en domare som sa att jag inte skulle sitta i fängelse. Nu bor jag hos mina systrar, som fått lån från Zanmi Timoun. De säljer godis på gatan för att vi ska få mat. Zanmi Timoun ska hjälpa mig gå klart skolan också.”

Guerline, 14

Vill bli: Sjuksköterska.

Gör på fritiden: Ritar.

Favoritämne i skolan: Matematik.

Gillar: Skolan.

Gillar inte: Att man svär åt mig.

Hushållsslaven Guerline får hopp

Guerline har varit slav i andras hem sedan hon var fem år. Hon tvingas arbeta och att sova på golvet. Men en dag kommer en man och säger att hon har rätt att gå i skolan ...

När Guerline är fem år flyttar hon till en tant i en annan by, långt hemifrån. Hennes mamma säger att det är bättre där. Hon

är yngst av sex syskon och mamma och pappa har inte alltid råd att ge henne mat.

Hos tanten får Guerline mat, men måste arbeta för

den. Hon hämtar vatten och ved och hjälper till att laga mat. Guerline sover på en filt på golvet. Leka får hon göra om det finns tid över mellan hushållssysslorna.

Slav på nytt

När Guerline är sju år kommer hennes mamma och hämtar henne.

– Du ska flytta till en tant i huvudstaden, Port-au-Prince, säger mamma. Det är ännu längre hemifrån.

– Jag har kommit överens med en tant där, att du ska få bo hos henne och kanske gå i skolan. Men du får hjälpa till i huset, precis som du gör här, sa mamma.

Dagen efter kommer den

Hushållsslaven Guerlines arbete

Hon ska hämta vatten, laga mat, diska, tvätta och hänga tvätten, men varje dag även städa, duka och bädda.

nya tanten, som heter Magalie. Hon tar med sig Guerline till huvudstaden.

När de kommer fram visar Magalie huset där Guerline ska bo och arbeta. I huset bor också en annan kvinna med sina barn. De är äldre än Guerline och går i skolan.

– Det finns plats för dig att sova här, säger Magalie och pekar på golvet intill matbordet.

De andra barnen och de vuxna sover i sängar, men Guerline får några filtar som hon ska ligga på.

Inget födelsebevis

Guerline går upp tidigt. Hon lagar mat åt alla, städar, tvättar, handlar och diskar. På dagarna är hon ofta ensam.

När det finns tid ritar Guerline. Det är ofta när ingen annan är hemma. När hon ritar glömmet hon allt arbete hon måste utföra. Flickan till höger tillhör familjen som Guerline är hushållslav hos och hon behöver aldrig hjälpa till.

De andra är i skolan eller jobbar. Guerline tyckte inte att det är så konstigt att hon inte får gå i skolan. Ingen av hennes syskon gör det. Men hon tycker om att se barnen i huset sätta på sig sina skoluniformer. De har ryggsäckar, de gör läxor och pratar om vad som hänt i skolan.

När Guerline är och handlar går hon ofta förbi en skola där barnen i sina fina uniformer leker på gården. Ibland möter hon barn på väg till och från skolan. Guerline har inga vänner. De andra barnen i huset och på gatan brukar leka när läxorna är klara. Guerline har sällan tid att vara med, det är så mycket som ska göras i huset.

När hon är tio år bestämmer sig Guerline för att hon också vill gå i skolan. Hon vill ha en skoluniform, kompisar och lära sig saker, som alla andra barn.

– När ska jag få början i skolan, frågar hon tant Magalie.

Guerline får sova på golvet i köket.

– Det finns inte tid för det. Och vi har inte pengar för det. Dessutom är du redan tio år. Du skulle ha börjat när du var sex år, svarar Magalie.

Det finns även ett annat problem. Guerline har inget födelsebevis, ett papper som visar när och var hon föddes och vilka som är hennes föräldrar. Utan ett sånt papper får ingen börja i skolan i Haiti.

Guerlines rättighet

En dag knackar det på dörren hemma hos tant Magalie. Utanför står en man som

säger att han är från en organisation som hette Zanmi Timoun.

– Varför går inte Guerline i skolan? Det är hennes rättighet att göra det. Dessutom ligger vår skola precis intill ert hus, säger mannen.

– Vi har varken pengar eller något födelsebevis, svarar Magalie.

– Det behövs inte i vår skola, säger mannen. På vår skola går många andra barn som också bor hos andra familjer än sina egna.

Nu får Magalie höra om

Guerline längtar varje dag till att skolan ska börja. Första dagen i skolan var den lyckligaste dagen i hennes liv.

barnets rättigheter och om Haitis lag som säger att alla barn måste gå i skolan. Magalie har blivit lovad att ha Guerline hemma hos sig för att hjälpa till. Hon vill inte att Guerline ska gå i skolan flera timmar om dagen.

– Det spelar ingen roll. Hon måste gå i skolan. Hon kan komma till oss fyra timmar

per dag och sen ger ni henne lite tid att göra läxor och så kan hon fortsätta att hjälpa er i hemmet, säger socialarbetaren från Zanmi Timoun.

Längtar hem

Guerline kan inte tro att det hon hör är sant. Hon får en skoluniform, ett par skor och en ryggsäck. Mannen följer

med henne till skolan. Han skriver in hennes namn i en bok hos rektorn. Magalie får komma och skriva under.

Första dagen i skolen är svår. Guerline är blyg. Men det är den lyckligaste dagen i hennes liv. En dröm har gått i uppfyllelse. Men Guerline fortsätter att sova på golvet och måste varje dag gå upp

tidigt för att laga mat, städa, tvätta, diska och handla.

Guerline börjar längta hem till sin egen familj. Hon saknar mamma och pappa och sina syskon. Varför kan hon inte bo hos dem och gå i skolan där? När hon gått två år i skolan får hon hjälp av Zanmi Timoun att resa hem och hälsa på. Guerline är nu tolv år

Guerlines ägodelar

Hushållsslaven Guerline äger bara några få saker: Ryggsäck, pennskrin, skolböcker, pennor, skoluniform och skor.

och har inte varit hemma på sju år.

Mamma, pappa och syskonen är glada att se henne. Guerline berättar stolt att hon fått börja i skolan. Hon leker med syskonen, men på åkrarna finns mycket att göra. När bönder runt omkring behöver hjälp arbetar familjen på deras åkrar för att tjäna pengar till mat på bordet.

– Du måste också hjälpa till, säger mamma.

Snart är inte Guerline familjens skolflicka på besök. Hon är bara ytterligare en person som kan bidra till familjens ekonomi. När hon reser till Port-au-Prince efter sommarlovet lovar hon sig själv att aldrig mer resa hem igen.

Guerline saknar sin familj varje dag, men inte att tvingas

att arbeta även av mamma och pappa. Hon ser framtiden i skolan.

Hopp om framtiden

Första dagen på terminen berättar Guerline för klasskompis Nathalie hur hemskt det var hos hennes föräldrar. Hon gråter. Nathalie gråter också och de håller om varandra.

Guerline längtar varje dag till att skolan ska börja. Då slipper hon arbeta och får träffa sina kompisar.

Långt ifrån alla har så nära till skolan som Guerline. Många måste åka buss länge för att komma dit. Eftersom de också måste jobba där de bor kommer de ofta försent. När barnen tvingas jobba som hushålls-slavar där de bor

finns sällan tid till läxor. Lärarna på skolan vet om det. Istället för att straffa elever som inte gjort läxor eller som kommer försent pratar de med eleverna för att se att de mår bra.

Ibland berättar barn att de blir slagna av familjen de bor hos. Eller att familjen skriker och svär åt dem. De kommer till skolan med blåmärken.

Guerline tvingas att sköta hela hushållet ensam. Hon känner sig mindre värd och gråter när ingen ser henne.

Guerlines dröm är att gå ut skolan och starta ett eget företag. Zanmi Timoun kan ge

ekonomiskt stöd och hjälpa till med lån när hon fyllt arton år. Pengarna som hon ska tjäna ska hon spara så att hon kan studera till sjuksköterska.

– Jag brukar tänka på det när jag skurar golvet, säger Guerline. ☹

I fem år fick Guerline bara se andra barn ta på sig skoluniformerna och följa dem till skolan, men aldrig gå in till den själv. Men nu har hon både skoluniform och kan gå till skolan varje dag.

När Guerline är i skolan slipper hon arbeta och kan vara med sina kompisar.

Varför sen till skolan?

– Jag måste jobba och laga mat. Jag kommer ofta försent, ibland en timme. Jag tycker inte om det. Jag bor inte med mina föräldrar, men saknar dem. Jag skulle vilja bo hos dem.

Célie, 14 år, hushållsslav

När gör du läxor?

– Jag har inte tid att göra läxorna hemma. Jag försöker hinna med dem här i skolan. Det känns inte så bra. Och jag kommer ofta försent. Det är inte heller bra.

Joseph, 16 år, hushållsslav

Varför blåmärke?

– Tanten där jag bor har slagit mig. Jag skulle hämta skor åt hennes dotter, sen sa tanten till mig att hämta en bok. Jag hämtade både skorna och boken, men hon ville ha boken först.

Därför slog hon mig. Det händer ofta. Det är inget kul och borde inte få hända.

Wood, 13 år, hushållsslav

Vad är bra med skolan?

– Jag gillar skolan för att jag får lära mig saker och växer som person. Där jag bor får jag bara jobba hela tiden och det är inget kul. Det är bättre här i skolan.

Jolicoeur, 11 år, hushållsslav

Vad får du för hjälp?

– Zanmi Timoun har hjälpt mig att börja i skolan. Det fick jag inte tidigare, men jag har fortfarande inte tid att göra läxor och studera hemma.

Jean-Pierre, 14 år, hushållsslav

Räddad av jordbävning

Wilton, som idag är fjorton år, var sex år och hade levt som slav hos en annan familj i två år när Haiti drabbades av en stor jordbävning år 2010. Han berättar:

”Jag var ute och skulle kasta sopor när marken började skaka. Jag höll i mig i en stolpe tills det slutade. Sen gick jag tillbaka hem. Huset där jag levt fanns inte kvar längre och familjen jag bott hos var borta.

Jag levde på gatan tills en socialarbetare från Zanmi Timoun såg mig och frågade vad jag gjorde. Jag sa att jag levde dåligt, att min riktiga familj tvingat mig att bo här, men att nu fanns inget kvar där jag bott.

Socialarbetaren hjälpte mig att leta rätt på min riktiga familj och jag fick åka hem. När jag var sju år sa min familj att jag på nytt måste flytta till en annan familj för att arbeta. Jag fick inte gå i skolan, tvingades diska och ta hand om familjens barn. Jag följde dem till och med till skolan, fast än jag själv inte fick gå dit. Jag sov på

golvet. Familjen slog mig och svor åt mig. Jag längtade hem och ville gå i skolan här i byn.

Med hjälp av Zanmi Timoun fick jag börja skolan. De har också gett mig en skoluniform och skolböcker. Min familj fick ett lån så att de kunde sälja ris, matolja, mjöl, godis och sånt. Ibland hjälper jag till i affären, när jag inte går i skolan eller spelar fotboll.”

Både Wilton och familjen har fått hjälp av Zanmi Timoun. Familjen har fått ett lån för att kunna köpa varor som de säljer i sin lilla affär.

Många barnslavar

225 000 – 300 000 barn i Haiti lever hos en annan familj än sin egen för att utföra hushållsarbete. Systemet kallas för restavèk, på språket kreol. Ordet kommer från franskans ”reste avec” (stanna med). Barn som blir restavèk kommer från fattiga familjer och deras föräldrar säger sig inte ha råd att försörja dem. Istället ger de bort barnen till andra familjer där de får mat, mot att de arbetar som hemhjälp. Arbetet är ofta obetalt. Barnen går sällan i skolan, blir ibland slagna och sexuellt utnyttjade. Barnarbete är förbjudet i Haiti, men inte i privata hem. FN kräver att Haiti förbjuder barnarbete också i hemmen och anser att restavèk är slavarbete. Barnen är hushållsslavar.

Tvingad återvända till Haiti

Som många andra haitier levde Guerline och hennes familj i grannlandet Dominikanska republiken. Hon gick i skolan och föräldrarna arbetade, men utan arbetstillstånd. Så en dag började landets president tala om att alla haitier utan arbetstillstånd skulle skickas hem till Haiti ...

Guerline hörde på radion att presidenten i Dominikanska republiken sa att han inte ville att folk från grannlandet Haiti skulle bo och arbeta i hans land.

– Jaha, men ingen lyssnar ändå. Han talar bara en massa strunt, förklarade Guerline för sin lillebror.

Både hennes pappa Edmond och hennes mamma Anita är från Haiti, men de träffades i Dominikanska republiken. Pappa hade rest dit för att jobba på byggen och ibland på åkrarna. Mamma

var där för att jobba som hushållerska.

När Guerline var sex år började hon i skolan i Dominikanska republiken och lärde sig spanska. Hemma talade familjen kreol, som man talar i Haiti.

Dominikanska republiken och Haiti delar på ön Hispaniola i Karibien. Gränsen mellan länderna sträcker sig genom berg och skogar med dåliga vägar. Många haitier reser varje år över gränsen för att arbeta i grannlandet, med eller utan arbetstillstånd. De arbetar i

jordbruket, på byggen, på turisthotellen och hemma oss folk med lite mer pengar, som gärna vill att någon annan tar hand om barnen och hushållet.

Inte många trodde att presidenten i Dominikanska republiken plötsligt skulle kasta ut haitierna, men den här gången menade han allvar.

Utvisad av polisen

En fredag var Guerline på väg hem till en kompis. Hon såg att det stod en polisbil utanför deras hem, där mamma var. Hon tänkte inte mer på det, men en av poliserna ropade:

– Hej, var kommer du ifrån?

– Hej, jag är härifrån, svarade Guerline.

– Men är du född här? Är du från Dominikanska republiken? undrade polisen.

– Nja, alltså jag är född här, men mina föräldrar är från Haiti.

– Vad gör dina föräldrar?

– De arbetar.

– Är de hemma just nu?

– Ja, min mamma.

Polisen bad Guerline visa var hon bodde. Han frågade mamma Anita om hon hade arbetstillstånd.

– Nej, svarade hon.

– Då måste jag tyvärr utvisa er, sa polisen.

– Nu, på en gång?

– Ja, ni får följa med i bilen så kör vi er till gränsen.

Tillbaka i Haiti

Bara några minuter tidigare hade Guerlines småsyskon gått över till grannen. Polisen frågade inte om det fanns fler i familjen och tog bara med sig Guerline och hennes mamma.

Vid gränsen såg polisen till att Guerline och Anita gick tillbaka in i Haiti genom de höga svarta grindarna. Där möttes de av personal från FN

06.00
God morgon!

15.00
Guerline städar
hemmet.

och Haitis socialtjänst, som frågade om de behövde hjälp med något.

FN-personalen följde med dem till en ung kvinna i en blå t-shirt som det stod Zanmi Timoun på.

– Jag kan hjälp er, sa hon.

Kvinnan berättade att hon jobbade varje dag vid gränsen. Hennes organisation Zanmi Timoun tar hand om barn som blir utvisade.

– Men eftersom ni har en släkting ni kan bo hos så behöver ni inte särskilt mycket hjälp, förstår jag, sa kvinnan.

Hon förklarade att många barn som blir utvisade saknar födelsebevis, pass och kontaktuppgifter till någon anhörig i Haiti. Då hjälper Zanmi Timoun till att hitta någon anhörig. Sen kan de få fram födelsebevis.

–Vi fick underkläder, tvål, tvättmedel och tandborstar. Zanmi Timoun betalade även en motorcykeltaxi som skjutade hem oss till min moster.

Börjar skolan

Dagen efter knackade den unga kvinnan på dörren hemma hos mostern. Hon förklarade att det bästa för Guerline vore om hon stannade kvar i Haiti och gick ut skolan. Hon sa att det bästa för de tre småsyskonen vore om de också kom hem till Haiti och gick i skolan där. Zanmi Timoun

skulle se till så att alla fick skoluniformer och en plats i skolan.

Ett par dagar senare var hela familjen utom Guerlines pappa återförenade. Pappa fortsatte att arbeta i Dominikanska republiken och att skicka hem pengar till familjen.

Guerlines släktingar gav

familjen en bit mark och hjälpte dem att bygga ett hus. Zanmi Timoun hjälpte dem med lite byggmaterial.

Många av skolans elever har liksom Guerline bott i Dominikanska republiken. De kämpar alla med att lära sig både kreol och franska. På rasterna pratar de ändå spanska ibland, som man talar i

07.30 På väg till skolan.

19.30
Ser på TV med
småsyskonen.

Guerlines
hem

Dominikanska republiken.
När mamma Anita tar sig över gränsen till Dominikanska republiken för att sälja vitlök tar Guerline hand om syskonen hemma. Sen hjälper hon till att sälja den potatis som mamma köpt i grannlandet.

Ibland skulle Guerline vilja smita ifrån skola, läxor och

syskon. Hon vill bara lyssna på musik, dansa och spela instrument. Hos en granne lär hon sig att spela trumpet.
– En dag ska jag bli lika känd som Shakira, säger Guerline. 🌐

09.00
Ibland drömmer Guerline om att lämna skolan och bara ägna sig åt musik.

Rätt till en identitet

I Haiti kommer många barn aldrig i kontakt med någon myndighet när de föds och saknar födelsebevis. De växer upp med ett namn, men utan papper som säger när och var de föddes och vilka som är barnens föräldrar. För att gå i skolan behövs ett födelsebevis. Det behövs också om man vill ha ett pass för att resa eller arbeta. Zanmi Timoun hjälper barn att få födelsebevis. De talar med barnens föräldrar om att barnen behöver bli en del av det haitiska samhället och att de som barn har rätt till en egen identitet och att gå i skolan. Arbetet med födelsebevis sker i samarbete med den haitiska staten och FN:s barnfond Unicef. Ofta delas bevisen ut på särskilda ceremonier ute i byarna. Det är en stor sak att få en egen identitet.

Äntligen födelsebevis

”Med det här födelsebeviset kan jag äntligen röra mig som jag vill. Jag behöver inte vara orolig för att bli utslängd från skolan. Det känns väldigt bra. Jag går i fjärde klass och ska studera vidare på universitetet. Sen ska jag ut i världen och resa. När jag inte går i skolan hjälper jag mamma och pappa att jobba på åkern eller så spelar jag fotboll.”

Roberto, 15 år

Haitis migranter

Fler än 2 miljoner haitier lever utomlands. Hälften bor i USA och nästan lika många lever i Dominikanska republiken, men det finns även haitiska migranter i Kanada, Frankrike, Brasilien och Chile. År 2015 utvisades närmare 52 000 haitier från Dominikanska republiken. De kommande två åren återvände fler än 200 000 haitier hem från Dominikanska republiken. Tiotusentals fattiga haitier som lämnat Dominikanska republiken lever under mycket dåliga levnadsförhållanden i tillfälliga bosättningar i sydöstra Haiti. Efter jordbävningen 2010 fick 60 000 haitier tillfälliga uppehållstillstånd i USA, men president Donald Trump har sagt att de måste återvända hem år 2019. En tredjedel av Haitis bruttonationalprodukt (BNP) består av pengar som haitier utomlands skickar hem till sina anhöriga i hemlandet.

Jorden runt för globala mål!

Världens länder har kommit överens om att uppnå tre viktiga saker senast år 2030: Avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor och lösa klimatkrisen. För att nå dit har länderna satt upp 17 Globala mål för hållbar utveckling. Din och alla andra människors hjälp behövs om vi ska nå målen i tid!

CHARLES DRAWIN

Alla mål är lika viktiga och är beroende av varandra, men i år berättar vi särskilt mycket om de mål som hänger ihop med Jorden Runt-loppet för en bättre värld. I Globen möter du barnrättshjältar och många barn som kämpar för en bättre värld. De bidrar bland annat till att nå följande globala mål:

- Mål 5, för jämställdhet och flickors lika rättigheter,
- Mål 10 för ökad jämlikhet
- Mål 16, för rättvisa och fredliga samhällen.

Jorden Runt-loppet bidrar även till det Globala målet 3, för hälsa och välbefinnande, och alla barns rätt till lek, idrott och fritid.

Det är ländernas regeringar som har det största ansvaret för att nå målen och göra förändringar som leder till att målen nås. Men om världen ska ha en chans att nå måste alla, även du, känna

till målen och vara med och kämpa för förändring! Det gäller både vuxna och barn. Även små handlingar kan påverka.

No Litter Generation

I avsnittet om No Litter Generation får du veta mer om nedskräpning och klimatförändringar, som hänger ihop med många av målen.

Barnets rättigheter

De globala målen hör ihop med barnets rättigheter. Om målen nås förbättras barns situation i världen. Om de inte uppfylls, innebär det att barn behandlas illa och att barnets rättigheter inte respekteras. Det får inte hända!

Här ger vi exempel på hur målen hänger ihop med dina och andra barns rättigheter.

INGEN FATTIGDOM

Inget barn ska behöva växa upp i fattigdom. Inget barn ska behandlas annorlunda eller ha sämre möjligheter än andra barn, på grund av hur mycket pengar deras familj har.

INGEN HUNGER

Inget barn ska behöva gå hungrig eller bli undernär. Alla barn ska ha tillgång till nyttiga och säkra livsmedel.

GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE

Alla barn ska kunna må bra, få bra hälso- och sjukvård och vaccineras. Smittsamma sjukdomar och missbruk av alkohol/droger ska minskas, liksom trafikolyckor.

GOD UTBILDNING FÖR ALLA

Alla barn ska få utbildning och alla ska få lära sig att läsa och skriva. Grundskolan ska vara gratis. Inget barn ska diskrimineras i skolan.

JÄMSTÄLLDHET

Flickor och pojkar ska ha lika rättigheter och möjligheter i allt. Ingen flicka (eller kvinna) får diskrimineras. Barnäktenskap och våld mot flickor, som könsstympning och sexuellt våld, ska stoppas.

RENT VATTEN OCH SANITET FÖR ALLA

Alla barn ska ha tillgång till rent vatten, toaletter och kunna sköta sin hygien, inte minst i skolan. Separata toaletter för flickor är viktigt i många länder för ökad trygghet och säkerhet.

HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA

Alla barn ska ha tillgång till säker och hållbar energi som underlättar deras liv, utan att förstöra miljön.

ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT

Inget barn ska utsättas för barnarbete eller människohandel. Arbetslösheten bland ungdomar ska minska. Föräldrar ska ha bra arbetsvillkor så att de har tid och orkar ta hand om sina barn.

HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR

Industrier, farliga vägar med mera, ska inte byggas så att de är farliga eller skadliga för barn. Alla barn ska ha tillgång till informations- och kommunikationsteknologi som gör deras liv bättre.

MINSKAD OJÄMLIKHET

Alla barn ska ha lika möjligheter oberoende av bakgrund, kön, tro, sexuell identitet eller läggning, funktionsvariation eller för att de tvingats fly på grund av exempelvis krig eller fattigdom.

HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN

Alla barn ska ha en bra bostad nära lekplatser och grönområden, med bra kommunikationer till skola och kompisar. Växande storstäder ska byggas miljösäkert och kultur och traditioner ska bevaras.

HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION

Barn ska få kunskap om hur man lever mer hållbart och miljövänligt, till exempel om hållbar konsumtion, återvinning och återbruk.

BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA

Barn ska få kunskap om hur de kan minska sin egen negativa påverkan på klimatet, och kunna kräva av vuxna och beslutsfattare att de ska motverka klimatförändringarna.

HAV OCH MARINA RESURSER

Barn ska få kunskap om hur nedskräpning, överfiske och utsläpp av till exempel kemikalier kan drabba haven och allt som lever där. Kustområden där barn lever ska skyddas och bevaras.

ÖKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Barn ska få kunskap om hur skog och mark, berg, djur och växter ska skyddas, och varför ingen ska slösa med naturens resurser.

FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN

Inget barn ska utsättas för våld, övergrepp eller utnyttjande utan få växa upp i fredliga samhällen där alla behandlas rättvist av till exempel myndigheter, polis och domstolar.

GENOMFÖRANDE OCH GLOMBT PARTNERSKAP

Länder måste samarbeta mer, stötta och lära av varandra, för att skapa en bättre värld för alla människor.

En miljon barn för en bättre värld

1 april deltar alla barn och ungdomar som är med i World's Children's Prize-programmet i *Jorden Runt-loppet för en bättre värld*.

Den dagen presenterar ni era förslag på hur ni kan bidra till att de globala målen uppnås. Sedan går ni eller springer kanske hundra varv runt jordklotet tillsammans för en bättre värld!

På föregående uppslag får du veta mer om de 17 globala målen som världens länder har kommit överens om att uppnå till år 2030. Jorden Runt-loppet för en

bättre värld handlar mest om målen 5 (för jämställdhet och flickors lika rättigheter), 10 (för ökad jämlikhet) och 16 (för rättvisa och fredliga samhällen).

Upplev globala målen

När du läser om barnrätts-hjältarna och barnen de kämpar för på sidorna 34–87 och förbereder dig för hur du ska rösta i er Global Vote, kan du även uppleva hur barnrätts-hjältarnas arbete bidrar till att de globala målen 5, 10 och 16 ska uppnås.

På sidorna 22–23 kan du läsa om dina WCP-kompisar i DR Kongo, som väntade på Globen, men utsattes för ett väpnat anfall. De berörs av nästan alla globala mål, men allra mest vill de få leva i ett fredligt samhälle (mål 16).

Även WCP-kompisarna i Zimbabwe på sidorna 94–107 och 120–123 berörs av de flesta globala mål, men här handlar det främst om flickors lika rättigheter och mål 5. Upplev också hur flickor och pojkar kämpar tillsammans för jämställdhet. Bli en You Me Equal Rights-ambassadör du också!

Inför 1 april

Medan ni arbetar med WCP-programmet och lär er om barnets rättigheter och de globala målen funderar ni över vilka förändringar ni vill se och bidra till inför år 2030. Inför 1 april kan ni i dikter, tal, inlägg på sociala medier, på plakat eller banners formulera hur ni vill ha det för att det ska bli en bättre värld.

Jorden Runt-loppet för en bättre värld är ett samarbete mellan World's Children's Prize Foundation och Sveriges Olympiska Kommitte, med stöd av Svenska Postkodlotteriet.

Bjud in medierna, lokala organisationer, politiker och andra ledare, föräldrar och allmänheten till er dag för de globala målen och en bättre värld.

Det händer 1 april

Inled 1 april med att berätta för vuxenvärlden hur ni vill ha det och vad ni tillsammans behöver göra. Sedan bildar alla elever en lång mänsklig kedja, utsträckt fingerspets mot fingerspets, gärna med era plakat. Tänk på att ni är mer än en miljon elever som gör det samtidigt!

Den mänskliga kedjan är början på att ni i *Jorden Runt-loppet för en bättre värld* tar era budskap jorden runt, varv på varv. Ni förlänger kedjan genom att gå eller springa tre kilometer.

Det är 40 076 kilometer runt jordklotet. Det behövs drygt 1,3 miljoner barn för att det ska bli hundra varv runt jorden med era budskap för en bättre värld!

Få besök av olympier

Skolor i Sverige som deltar i WCP-programmet kan 1 december 2018–1 april 2019, eller 1 november 2019–1 april 2020 få besök av en svensk olympier, som berättar om de olympiska värderingarna, sina olympiska upplevelser, vikten av att tillsammans arbeta för att nå de globala målen och om sin idrottsgren, samt går eller springer 3 km tillsammans med eleverna. Boka besök på worldschildrensprize.org/teachers.

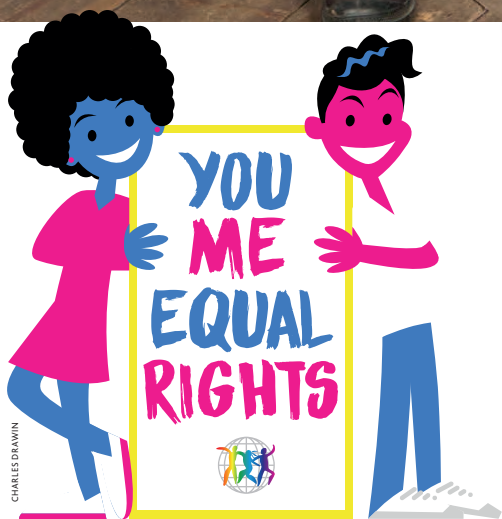
Charlton

Tyrese

Curtley

Quinley

Vi är ambassadörer för YOU ME EQUAL RIGHTS

Du Jag Lika Rättigheter

De unga musiker från Sydafrika som uppträdde vid World's Children's Prize-ceremonin är de första ambassadörerna för *You Me Equal Rights*, och globalt mål 5, där flickor och pojkar hjälps åt för ökad jämställdhet och respekt för att flickor har samma rättigheter som pojkar.

Läs mer om Quinley, Paxton och deras ambassadörskompisar på sidorna 92–93. På sidorna 94–97 berättar Glory och Talkmore i Zimbabwe hur de tillsam-

mans kämpar för jämställdhet och flickors rättigheter.

På sidorna 98–104 berättar deras vänner i byn Chihota om hur deras rättigheter som flickor kränkts, men hur de nu vill berätta om vad de utsatts för efter att ha deltagit i barnrättsklubben. Hassan och Kimberley på sidorna 120–123 är också riktiga *You Me Equal Rights*-kompisar.

”Jag ber Hennes Majestät Drottning Silvia att överlämna You Me Equal Rights–ambassadörs-globen till Jazz Yard Academy Band, sa WCP-ceremonimästaren, Kim från Zimbabwe. Killarna i bandet kommer från de våldsamma förorterna utanför Kapstaden som härjas av gängkriminalitet. Det gör även You Me Equal Rights–ambassadörerna Paxton, som vann sydafrikanska Idol, och Inkwenkwezi band.

Trummisen Quinley, 17, om sitt uppdrag som You Me Equal Rights-ambassadör:

”När jag återvände till Sydafrika bestämde jag mig för att vara rättvis, ärlig och respektfull mot flickor och kvinnor. Mitt sätt att behandla kvinnor kan starta en trend bland unga män att göra likadant. Och det ligger i min makt att kunna göra det. I mitt samhälle får män tidigt lära sig att behandla kvinnor som slavar som bara ska ta hand om barnen och laga mat. Denna hjärntvätt gör att män bestämmer över kvinnor. Män har inställningen att dom är starkare, mäktigare och ska regera i hemmet. Om kvinnor inte lyder blir dom straffade och misshandlade.

Dåligt även för killar

Hos oss kränker dom flesta män kvinnors rättigheter. Jag hatar det eftersom det förstör

vår värdighet. Det skadar kvinnor både känslomässigt och psykiskt. Men det skadar oss killar också eftersom dom här våldsamma männen är våra pappor, farbröder och morbröder.

Polisen borde satsa extra mycket för att straffa män som skadar kvinnor. Och jag tycker att kvinnor ska höja sina röster och hålla ihop. Jag tycker också att vi ska ordna kampanjer för att hjälpa kvinnorna att höja sina röster. Vi killar kan visa att vi inte vill att våra mammor och systrar ska utnyttjas och skadas.

Jag vågar höja min röst för att stödja kvinnor och flickor eftersom det kan bidra till att nå en lösning på det här problemet. Att stötta tjejerna känns också väldigt bra för mig på något sätt.”

Quinley, 17, Charlton, 16, Tyrese, 15 och Curtley, 16, efter att de mottagit sin glasglob och sitt uppdrag som You Me Equal Rights-ambassadörer av drottning Silvia.

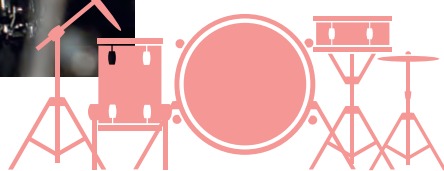
”Uppdrag

Basisten Charlton, 16, om sitt uppdrag som You Me Equal Rights-ambassadör:

”Jag är emot att kvinnor och tjejer inte respekteras. Dom borde kunna känna sig trygga överallt. Jag har en mamma och en syster så min naturliga reaktion är att skydda och försvara dom. Men även alla andra kvinnor som blir dåligt behandlade. Det är den sortens man och You Me Equal Rights-ambassadör som jag

vill vara. Jag mår illa när jag ser att kvinnor behandlas dåligt. Jag kommer stolt utföra mitt uppdrag som You Me Equal Rights-ambassadör. Med dom värderingar som jag har fått av min mamma, kommer jag att fortsätta behandla kvinnor med respekt och vara en förebild för alla runt omkring mig.”

Idolvinnaren Paxton, 17, om sitt uppdrag som You Me Equal Rights-ambassadör:

”Det var en fantastisk ära att få uppdraget som You Me Equal Rights-ambassadör, och få representera alla dom

tjejer som har fått sina rättigheter kränkta. Jag blev jätteglad men också väldigt bestämd på att ägna mitt liv åt det här viktiga uppdraget.

Prisutdelningen var mitt livs bästa spelning hittills! Jag kommer fortsätta att använda min röst för att sjunga om tjejers- och kvinnors rättigheter och försöka beröra så många som möjligt. Och jag kommer att stå upp för barnets rättigheter. Så fort jag pratar i radio eller TV är jag nog med att förklara vad det

innebär att vara en ambassadör. Jag vill att kvinnor och flickor ska behandlas rättvist och ha lika stora möjligheter som män. Jag tror på allas lika värde.”

Paxton med You Me Equal Rights-ambassadörsgloben, som hon mottagit från drottning Silvia.

för livet”

Gitarristen Tyrese, 15, om sitt uppdrag som You Me Equal Rights-ambassadör:

”Vi visade upp glasgloben och berättade om vårt uppdrag för alla på skolans morgonsamling. Efteråt var den några killar som retade oss för det, men då sa vi bara att vi skulle hålla koll på dom i fortsättningen och noga följa hur dom behandlade tjejer. Jag kommer vaka över mina tjejkompisar och skydda dom mot kränkningar.

Jag vågar höja min röst men samtidigt måste jag vara försiktig. Jag tycker att det viktigaste jag kan göra är att utbilda andra om barnets rättigheter.

Det är meningen att män ska skydda kvinnor, men här är det många män som slår kvinnor istället. Jag ingriper då jag kan, men ibland är det helt enkelt för farligt.”

Keyboardisten Curtley, 16, om sitt uppdrag som You Me Equal Rights-ambassadör:

”Det är sorgligt att se hur män och pojkar behandlar tjejer. Det gör ont att behöva se alla kränkningar. Tjejer rättigheter respekteras inte. Som jag ser det skulle varje person behandlas med respekt, oavsett om det är en kille eller en tjej. Jag tycker att män borde börja stå upp för kvinnors rättigheter! Jag tycker att män som slår kvinnor är sjuka i huvudet.

Jag höjer min röst för att stötta kvinnor och flickor eftersom ens röst har stor makt. Jag vill att världen ska höra flickornas rop på hjälp. I Sverige lärde jag mig massor om barns- och flickors rättigheter. Att respektera kvinnor, och att uppmuntra alla andra att också göra det, kommer bli mitt uppdrag för resten av livet.”

Glory och Talkmore kämpar

Möt WCP-barnrättsambassadörerna Glory, 13, och Talkmore, 16, från byn Chihota i Zimbabwe, som kämpar tillsammans i You Me Equal Rights (Du Jag Lika Rättigheter). På sidorna 98–104 berättar några av deras vänner i Chihota om hur de drabbats av svåra kränkningar av flickors rättigheter.

”Jämställdhet är inte bara flickornas kamp, det är allas kamp!” Så står det på flygbladen som Talkmore tillverkar själv och delar ut på helgerna.

– Precis så är det. Jämställdhet är inte heller bara något som kommer att göra livet bättre för oss tjejer, utan för alla, säger hans kompis Glory.

Glory, 13

Älskar: Att spela basket med mina kompisar.

Hatar: När barn blir utnyttjade.

Bästa som hänt: När jag blev WCP-barnrättsambassadör.

Värsta som hänt: Jag har nog haft tur i livet för jag kommer inte på något!

Vill bli: Advokat och kämpa för barnets rättigheter.

Det är lunchrast på Manyairaskolan i Zimbabwe, och i skuggan under några träd har Glory och Talkmore samlat en grupp elever för att prata om flickors rättigheter och jämställdhet. Det gör de minst en gång i veckan. Gruppen består av både killar och tjejer. För Talkmore och Glory, som är WCP-barnrättsambassadörer, är det här en jätteviktig fråga.

– Jag ville bli barnrättsambassadör eftersom flickor lever i fara här. Vi respekteras inte och ingen lyssnar på oss. Jag såg många flickor som tvingades gifta sig, blev sexuellt utnyttjade och som tving-

ades sluta skolan. Som ambassadör ville jag varna andra flickor för att dom som utnyttjar oss ofta är samma personer som borde skydda oss. Som pappor, farbröder, andra familjemedlemmar, lärare och grannar, säger Glory.

Talkmore skakar sorgset på huvudet när han hör Glory.

– Som kille skäms jag över att se hur pojkar och män behandlar flickor och kvinnor i vårt samhälle.

Killar ses mer värda

– Här har pojkar och flickor inte samma värde. Killar får mycket tidigt lära sig att dom är överlägsna tjejer, och att

– Det finaste jag äger är min lilla hundvalp som heter Tiger. Jag älskar honom!

Pappa stöder mig

– Hemma hos mig har det alltid varit viktigt att jag ska få tid att både göra mina läxor och hinna vila, även om jag är tjej. Det tycker min pappa Nobert också, säger Glory.

Flickor köps och säljs

– Många fattiga flickor går inte i skolan utan tvingas gifta sig även om dom är barn. Här måste mannen betala lobola (brudpris) för sin hustru, så flickans familj tjänar pengar på ett äktenskap. Det blir som att sälja och köpa flickan och det är inte alls bra. En tjej i min ålder ska självklart inte tvingas gifta sig utan få gå i skolan och lära sig saker så att hon kan få ett bra liv, säger Glory.

Glory är stolt över barnrättsambassadörs-diplomet som sitter inom glas och ram framför henne när hon gör läxorna.

för jämställdhet

behandla oss som underlägsna. Även om det äldsta barnet är en dotter, är det en mycket yngre lillebror som bestämmer i huset om inte pappan är där. I vissa familjer till och med över mamman! säger Glory.

– Det är också tradition att det är tjejerna som gör allt tungt hushållsarbete. När mina systrar städade, lagade

mat, tvättade och allt annat, kunde jag hänga med mina kompisar och spela fotboll och leka! Mina systrar fick inte lov att vara med sina kompisar efter skolan överhuvudtaget, säger Talkmore.

Ville hjälpa flickorna

När Glory fick sin utbildning för att bli WCP-barnrätts-

ambassadör förstod hon att allt det här var fel.

– Under lektionerna läste vi Globen och lärde oss att tjejer och killar har samma rätt till utbildning, skydd, inflytande, lek... allt! Och att det som vi tjejer utsattes för här i Zimbabwe kränker våra rättigheter.

Glory och andra tjejer som hade utbildats till ambassadörer började samla ihop elever på skolan och prata om flickors rättigheter och jämställdhet. Detta var något som Talkmore upptäckte.

– När jag såg hur tjejerna arbetade kände jag att jag också ville hjälpa till.

Talkmore fick också utbildning till WCP-barnrättsambassadör och började hjälpa Glory i arbetet för jämställdhet.

Påverkar andra killar

– Jag tycker det är jätteviktigt att killar också är barnrättsambassadörer. Så att folk ser att vi kämpar för flickors rät-

Talkmore, 16

Älskar: Om jag kunde få ett riktigt schysst hus i ett fint område och få glida runt i en splitter ny BMW!

Hatar: Att tjejer och killar behandlas olika.

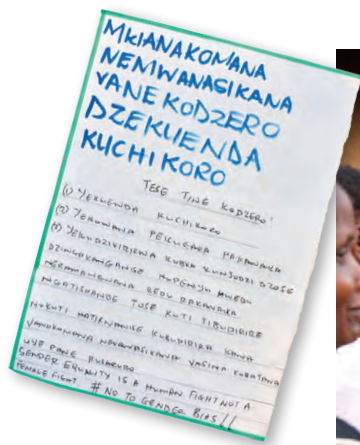
Bästa som hänt: Att bli WCP-barnrättsambassadör och hjälpa Glory.

Värsta som hänt: När min storebror dog.

Vill bli: Advokat och kämpa för barnets rättigheter.

Möte i barnrättsklubben i Chihota. WCP-barnrättsambassadören Glory, med Globen i handen, lär ut flickors lika rättigheter. Bland dem som lyssnar finns flickor som själva tvingats sluta skolan efter att ha utsatts för övergrepp och barnäktenskap.

På helgerna delar Talkmore ut flygblad han gjort i skolan om jämställdhet och flickors rättigheter.

tigheter tillsammans och att vi ser varandra som jämlikar. Då kan alla som möter oss lära sig om jämlikhet bara genom att titta på oss! säger Glory och skrattar.

Talkmore håller med.

– Killar måste absolut vara ambassadörer för flickors rättigheter. Dels känner tjejerna att dom har vårt stöd, och dels för att vi killar kan påverka andra killar. Här är det tyvärr fortfarande så att killar lyssnar mer på andra killar, och därför är det viktigt att vi är med. Men självklart ska killar respektera tjejambassadörerna lika mycket, och jag är säker på att det kommer bli så

ju mer vi barnrättsambassadörer arbetar tillsammans.

Vill nå alla

Både Talkmore och Glory arbetar med att sprida kunskaper om flickors rättigheter även utanför skolan. Ibland tillsammans, ibland var och en för sig.

– Jag hjälper till i vår barnrättsklubb i byn varje helg. Flera av tjejerna i klubben har

råkat ut för hemska saker som övergrepp och barnäktenskap. Många går inte i skolan men dom behöver ju också känna till sina rättigheter. Det är därför jag hjälper till där.

– Och jag gör flygblad om flickors rättigheter som jag gör själv och delar ut på helgerna. Jag tillverkar ofta flygbladen i skolan när vi har elevens val, berättar Talkmore.

Vara sig själv

Både Glory och Talkmore är överens om att det är helt nödvändigt att flickor får mer kunskap och genom det blir modiga och vågar kräva sina rättigheter. Men också att pojkar lär sig och förstår om flickors rättigheter och jämställdhet.

– Killarna kommer att bli bättre pappor, som tar hand om sina döttrar och förklarar

Glory i skolan ...

... och på fritiden.

Att ta upp vatten och bära hem det är en tung syssla som Talkmores systrar tidigare alltid gjort. Sedan han blivit barnrättsambassadör är det ofta Talkmore som hämtar vattnet.

Talkmore sopar gården medan hans systrar gör läxor.

Talkmore har börjat hjälpa mamma och farmor att laga mat. Det är inte många av hans killkompisar som gör det.

för sina söner att dom ska respektera sina systrars och andra flickors rättigheter. Då kommer livet bli bättre för tjejer i framtiden. Men jag tror att killar också skulle få ett bättre liv om vi hade jämställdhet. Jag tror att dom egentligen skulle vilja behandla oss med respekt, och att äntligen få vara sig själva, säger Glory.

Hjälper till hemma

Det är inte självklart att pojkarna i Chihota ska få hjälpa sina systrar och mammor med hushållssysslorna.

– Efter WCP-ambassadörsutbildningen lyckades jag övertala mina föräldrar att låta mig få hjälpa till med hushållsarbetet hemma. Istället för att bara hänga med mina kompisar under tiden som farmor, mamma och mina syst-

rar gör allt hushållsarbete, hjälper jag till med matlagning, städning och många andra saker. Nu kan farmor och mamma vila lite och mina systrar hinner göra sina läxor och vara med sina kompisar, precis som jag. Det känns jättebra, och allihop verkar gilla mig väldigt mycket nu! säger Talkmore. 🌍

Glad farmor

– Jag är glad över att Talkmore hjälper till, och gör sånt som egentligen bara flickor gjorde förr. Självklart ska pojkar och flickor hjälpas åt. Det gör livet bättre för flickor. Så var det inte när jag var barn! När jag var ung fick vi flickor inte ens gå i skolan, och jag som till och med är smart! säger Talkmores farmor Maria Mutete, 75 år, och skrattar.

Ibland diskar Talkmore, ibland diskar hans systrar.

Farmor brukar se till familjens boskap på kvällarna, men nu hjälper Talkmore henne att göra det.

Ashley, Charmaine, Glenda och Pearl är med vid barnrättsklubbens utomhusmöte på bilden. På sidorna 98–104 berättar de om vilka kränkningar av flickors rättigheter som de utsatts för. Klubben har gjort att de nu vill och vågar berätta.

Nu vågar Ashley berätta

När Ashley var fjorton år lovade hennes lärare att göra så att hon klarade slutprovet i matte, men på ett villkor. Att hon låg med honom. Ashley sa nej och då överföll han henne när hon var på väg hem från kyrkan.

Min lärare visste att jag hela tiden fick underkänt på prov och läxförhör i matte. En dag frågade han om jag ville ha privatlektioner för att förstå bättre. Jag ville ju höja mina betyg så jag sa ja. Dessutom gillade jag den här läraren. Han var snäll.

Vi träffades i klassrummet efter skolans slut och första lektionen gick jättebra. Men när vi träffades andra gången blev det väldigt obehaglig. Han sa: "Du är ju inte så bra i

matte. Men om du har ett förhållande med mig kommer jag att se till att du får godkänt på slutprovet även om du inte klarar det. Jag lovar att du kommer få godkänt även om du inte lyckas klara uppgifterna."

Väntade i majsfälten

Jag sa att jag inte alls ville ha ett förhållande, att det var fel. Jag sa att jag var ett barn och han en vuxen lärare. Sedan bad jag att få gå och sa att jag

inte ville ha några fler lektioner. Sen förändrades allt. Han struntade i om jag räckte upp handen och ville svara på frågor i klassrummet. Om det var tjafs eller högljutt i klassen fick jag skulden för det. Jag fick till och med stryk.

En söndag när jag var på väg hem från kyrkan på en stig genom ett majsält, stod plötsligt läraren där. Han hade gömt sig i fältet och väntat på mig. Han drog in mig i majsältet och pressade in en tygtrasa i min mun så att jag inte skulle kunna skrika. Sedan

slängde han ner mig på marken. När han var klar lämnade han mig där som om inget hade hänt. Han gick utan att säga ett ord.

Flickan pekas ut

När jag berättade för pappa vad som hade hänt blev han jätteledsen och sa att jag inte skulle berätta det för andra. Han sa att lärare har väldigt hög status här, så folk skulle inte tro på mig. Pappa var rädd att jag skulle bli hånad och utsatt på andra sätt i byn. Man får en stämpel här om man råkar ut för det som jag gjorde. Folk kan peka, viska och skratta. Det är konstigt

tycker jag. Det borde ju vara den vuxne mannen som skulle bli utsatt för hån, inte flickan som är ett offer.

Jag vågade aldrig gå tillbaka till skolan efter det som hänt. Jag var rädd för att bli hånad och rädd för att läraren hade hittat på en historia, att det som hände faktiskt var något som jag ville. Dessutom blev jag gravid. Senare fick jag missfall, men jag vågade ändå inte gå tillbaka till skolan. Nu

är jag bara hemma, gör egentligen ingenting. Jag mår dåligt, har mardrömmar och är ledsen.

Klubben ger kraft

Jag får lite kraft när jag besöker barnrättsklubben. Där har vi läst i Globen om tjejer i vårt grannland Moçambique som råkat ut för liknande saker som jag i skolan. Det gör mig ledsen, men samtidigt blir jag peppad att våga anmäla min

lärare, precis så som dom gjorde. En dag tog jag i alla fall mod till mig och berättade för vår ledare vad som hade hänt. Nu har hon lovat att hjälpa mig. Jag tycker att vi som har drabbats måste våga berätta och anmäla. Och jag tycker att lärare som gör så här mot sina elever ska hamna i fängelse.

I framtiden drömmer jag om att bli sjuksköterska.”

Ashley, 15 år

Tjejernas säkra hus

– Barnrättsklubben träffas vid mitt hus och det är en säker plats för alla tjejer i byarna häromkring. Det händer att flickor som råkat illa ut flyr hit till mig mitt i natten för beskydd, berättar Mai Svisva från organisationen Shamwari Yemwanasikana. Ashley, Glenda och Charmaine sitter vid elden i hennes hus när de berättar om kränkningarna av deras rättigheter.

Ska behandlas som dotter

– Jag tycker att en lärare ska behandla sin elev som en dotter, inte som någon han kan utnyttja och ha ett förhållande med. Det är viktigt att lärare lär sig om flickors rättigheter så att dom behandlar oss med respekt. Därför tycker jag att det är väldigt bra att även vuxna får barnrättsutbildning genom World's Children's Prize, säger Ashley.

Charmaine arbetar, brorsan går i skolan

När Charmaine en morgon skulle ta på sig sin skoluniform sa hennes pappa åt henne att låta bli. Hon skulle istället börja arbeta i en grannes fält och bidra till att hennes lillebror skulle kunna fortsätta skolan.

När jag var tretton år blev jag tvungen att sluta skolan mitt i terminen. Pappa sa att vi inte längre hade råd att betala skolavgifterna. Jag skulle precis sätta på mig skoluniformen en måndagsmorgon när han sa det. Hos oss får barn inte säga emot sina föräldrar, särskilt inte döttrar sina pappor. Jag gick till mamma, grät och berättade hur ledsen jag var. Mamma sa att hon förstod mig, men att det inte fanns något hon kunde göra. Här är det mannen som bestämmer.

Alltid trött

Pappa sa att jag skulle börja arbeta i andra människors fält för att tjäna pengar, så att min lillebror som är tolv år skulle kunna fortsätta gå i skolan. Det kändes fruktansvärt orättvist. Varför var det jag som skulle jobba så att min bror skulle kunna gå kvar i skolan och inte tvärtom? Men jag visste ju svaret. Här anses pojkar och män vara överlägsna flickor och kvinnor. Dom är mer värda. Det var därför min bror fick fortsätta i skolan och inte jag.

Jag vaknar vid fyratiden på

morgonen och börjar arbeta. Nu under majsskörden är jag aldrig hemma före klockan fem på eftermiddagen. Då äter jag middag om det finns någon mat, sedan somnar jag klockan sju. Jag är jämt trött. Jag arbetar med en hacka eller kör plogen som dras av oxar. Ibland får jag pengar, men oftast får jag betalt i majs.

Varje barns rättigheter

Det gör ont att se min bror i skoluniform. Även om jag vet att det inte är hans fel blir jag arg på honom. Han har aldrig sagt något om att jag fick sluta

skolan. Det tycker jag är konstigt.

Jag älskade skolan och engelska och matte var mina favoritämnen. Min dröm är att bli lärare, men nu tror jag det blir svårt att nå den drömmen.

Jag tycker inte barn ska arbeta, det är fel. Barn ska vara i skolan. I barnrättsklubben har vi lärt oss att det är ett barns rättighet att få gå i skolan, och att det är mot våra rättigheter att tvinga oss att arbeta. Jag har även lärt mig att det är mot våra rättigheter när flickor behandlas sämre än pojkar.

Jag får mina rättigheter kränkta dubbelt upp, dels för att jag är barn och dels för att jag är flicka.”

Charmaine, 14 år

– Både tjejer och killar ska gå i skolan eftersom vi är lika mycket värda. Det lärde jag mig i barnrättsklubben, när vår ledare läste ur Globen för oss. Jag hoppas verkligen att klubben ska kunna hjälpa mig. Att jag ska lära mig mer och få självförtroende att våga prata med pappa och förklara mina rättigheter, säger Charmaine.

Glenda lurad bli slav

Glenda trodde att hon äntligen skulle få börja skolan och följde glatt med sin faster på en lång bussresa. Men Glenda blev lurad. Hon utsattes för människohandel och arbetar sedan två år åt en kvinna utan lön.

”Förr bodde jag tillsammans med min farmor i en by långt härifrån. Jag hade det bra och älskade farmor, men hon hade inte råd att betala mina skolavgifter. En dag när jag var tretton år kom min faster på besök och sa att hon tyckte att jag skulle flytta hem till henne i en annan by och börja skolan. Jag blev så lycklig! Och bestämde mig direkt för att åka med. Min faster var snäll och glad hela resan och tog hand om mig.

Barnarbete utan lön

När vi kom fram blev hon helt förändrad. Hon sa att jag inte alls skulle gå i skolan, utan arbeta som hemhjälp åt en av

hennes vänner. Jag blev chockad och besviken. När jag grät och sa att jag ville att hon skulle hjälpa mig hem till farmor igen, blev hon vansinnig. Hon sa att om jag nämnde det en enda gång till skulle jag få mer stryk än jag trodde var möjligt. Jag blev så rädd att jag aldrig mer vågade säga något om det.

Nu har jag bott här hos min fasters vän i två år. Jag är oftast inlåst som en fånge och får inte lämna huset. Det är jag som gör allt hushållsarbete: tvättar kläder, diskar, lagar mat, hämtar vatten, städar... allt. Det är även jag som gör allt arbete i hennes majsält. Om hon tycker jag gör det

minsta fel får jag jättemycket stryk. Och jag får aldrig några pengar för mitt arbete. Jag tror min faster får min lön. Även om jag vill rymma kan jag inte. Jag har inga pengar, vet inte var jag är eller hur jag ska kunna ta mig hem.

Hjälp av klubben

Kvinnan som jag arbetar åt har tre vuxna söner. Men eftersom söner inte gör något hushållsarbete här, behövde hon en flicka i hushållet. Det var därför jag fördes hit.

Ibland när kvinnan inte är hemma lyckas jag smita ut och vara med i en barnrättsklubb som finns här. Där har jag lärt mig att det jag har utsatts för

heter trafficking och att det är ett brott mot barnets rättigheter. Klubben försöker hjälpa mig att komma hem till farmor igen. Farmor vet inget, hon tror att jag går i skolan och att allt är bra. Mina föräldrar är skilda. Dom har nya familjer och verkar ha glömt mig.

Här är det oftast flickor som utsätts för trafficking. Folk behöver någon som arbetar i hushållet, och det gör inte pojkar. Flickor har det mycket svårare än pojkar i Zimbabwe.”

Glenda, 15 år

Lurad och inlåst

Kvinnan som Glenda arbetar utan lön åt låser ofta in henne i huset, som en fånge.

Pearls liv

förändrades

WCP-programmet har lärt Pearl, 16, att alla barn har rätt att få gå i skolan och att slippa utsättas för barnäktenskap. Hon har också stärkts att vilja berätta sin historia.

– Jag ska lära min son att respektera flickor och att aldrig gifta sig med en flicka som är ett barn, säger Pearl, som bor i Chihota i Zimbabwe.

TEXT: ANDREAS LÖNN FOTO: JOHAN BJERKE

” Jag flyttade hit till farmor och farfar när jag var tio år för att kunna fortsätta i skolan. Jag älskar farmor och farfar och jag älskar att gå i skolan!

Men förra året, när jag var femton, förändrades allt för mig. Jag var på väg hem från skolan. En man från byn gömde sig i några buskar. Han överföll mig och slängde ner mig på marken. Efteråt sa han att han skulle slå mig sönder och samman om jag berättade för någon vad han hade gjort. Jag var livrädd.

Blev gravid

Jag gjorde allt för att inget skulle märkas, men jag fick mardrömmar och kände mig förföljd överallt. Jag kunde inte koncentrera mig i skolan eftersom jag bara tänkte på vad som hade hänt.

Efter tre månader upptäckte farmor att jag var gravid. Först vägrade jag säga något, men sen berättade jag om allt som hade hänt. Då sa farmor att jag skulle packa ihop mina saker och gå till min ”man”. Det kändes fruktansvärt att jag skulle behöva gå till någon som hade gjort mig så illa. Och att min familj tyckte att jag skulle gå till en sån person. Men här är det så att om en

Pearl sitter utanför farmors och farfars hus med sin son.

– Jag ska lära min son att flickor och pojkar är lika mycket värda och att respektera flickor, säger hon.

När Pearl en eftermiddag var på väg hem från skolan kom hela hennes liv att förändras.

man gör en flicka med barn så räknas flickan som hans hustru. Jag var tvungen att packa ihop mina saker och gå till honom.

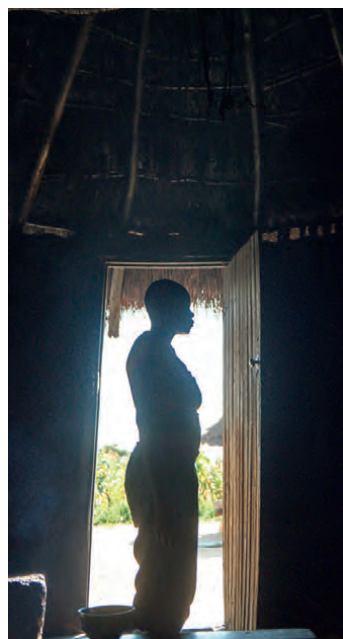
Misshandlades

Mannens gamla farmor tog emot mig. När jag förklarade varför jag hade kommit trodde hon mig först inte.

När jag berättade för mannen att mina föräldrar sagt att det var han som nu hade ansvar för mig och barnet som skulle komma blev han rasande. Först skällde han ut sin farmor för att hon hade släppt in mig, sedan gav han mig ett hårt knytnävslag rakt i ansiktet och försvann. Som tur var hans farmor snäll och tog hand om mig den natten.

Mannen fortsatte att slå mig. Han skrek att jag skulle flytta hem till mitt eget hus igen. Jag blev tvungen att gömma mig hos hans farmor.

Hon grät och vi var båda rädda för att jag skulle dö. Efter några veckor blev jag tvungen att fly för livet.

– Jag älskar att gå i skolan, men nu får jag inte fortsätta där, säger Pearl.

Måste sluta skolan

Jag var helt förtvivlad när jag kom hem. När jag berättade för farmor och farfar att jag blev misshandlad, sa dom: ”Vet du inte att många män slår sina fruar? Att det är normalt?” Jag sa att jag visste att det var så i många familjer, men jag bönade och bad om att få komma hem igen. Till slut sa dom ja.

Det är som om mitt liv har tagit slut eftersom jag inte kan gå i skolan längre. Flickor som får barn får inte gå kvar i skolan här, och det gör så ont.

Jag vet att det är fel eftersom jag tillhör en klubb där vi lär oss om våra rättigheter. Nu vet jag att det är alla barns rätt att få gå i skolan! Och det gör mig glad att veta att barnåktenskap är mot våra rättigheter. Jag tycker inte att flickor ska tvingas att gifta sig. Vi ska inte vara fruar, vi ska gå i skolan så att vi kan få ett bra liv.

Min dröm är att bli sömerska och tjäna pengar så att jag kan ta hand om min son. Jag ska lära honom att aldrig gifta sig med en flicka som är ett barn. Och jag ska lära honom att respektera flickor och förklara att flickor och pojkar är lika mycket värda.” 🌐

Mbare smutsigt

på många sätt

– Här i Mbare är det smutsigt på många sätt. Det är skräp överallt, men det är också ett fattigt område med många problem. Vi flickor är särskilt utsatta. Självt blev jag drogad, utsattes för övergrepp och tvingades flytta ihop med mannen som gjorde det, berättar Lisa, 16. Hon är nu både WCP-barnrättssambassadör och med i No Litter Generation i Zimbabwe.

”**B**åda mina föräldrar dog när jag var liten. Jag gick i första klass. Det är länge sen nu, men jag kommer ihåg att jag var glad och trygg när mamma och pappa levde. Pappa arbetade som bilmekaniker och mamma sålde grönsaker här på marknaden i Mbare. Mamma hade diabetes och blev till slut så sjuk att hon tvingades åka till sjukhus. Hon kom aldrig hem igen. Två veckor senare dog pappa också. Han hade lidit av svår huvudvärk innan han dog.

Jag älskade skolan och min dröm var att läsa vidare på universitetet och utbilda mig till socialarbetare. Mbare är ett fattigt område med många problem och många tjejer i min ålder har det svårt. Jag ville göra något åt det där.

Men jag hade ändå tur eftersom jag inte var helt ensam. Min mormor kunde ta hand om mig. Och även om hon inte tjänade mycket pengar som grönsaksförsäljare lyckades hon se till att jag och mina två småsyskon och hennes egna fem barn kunde gå i skolan.

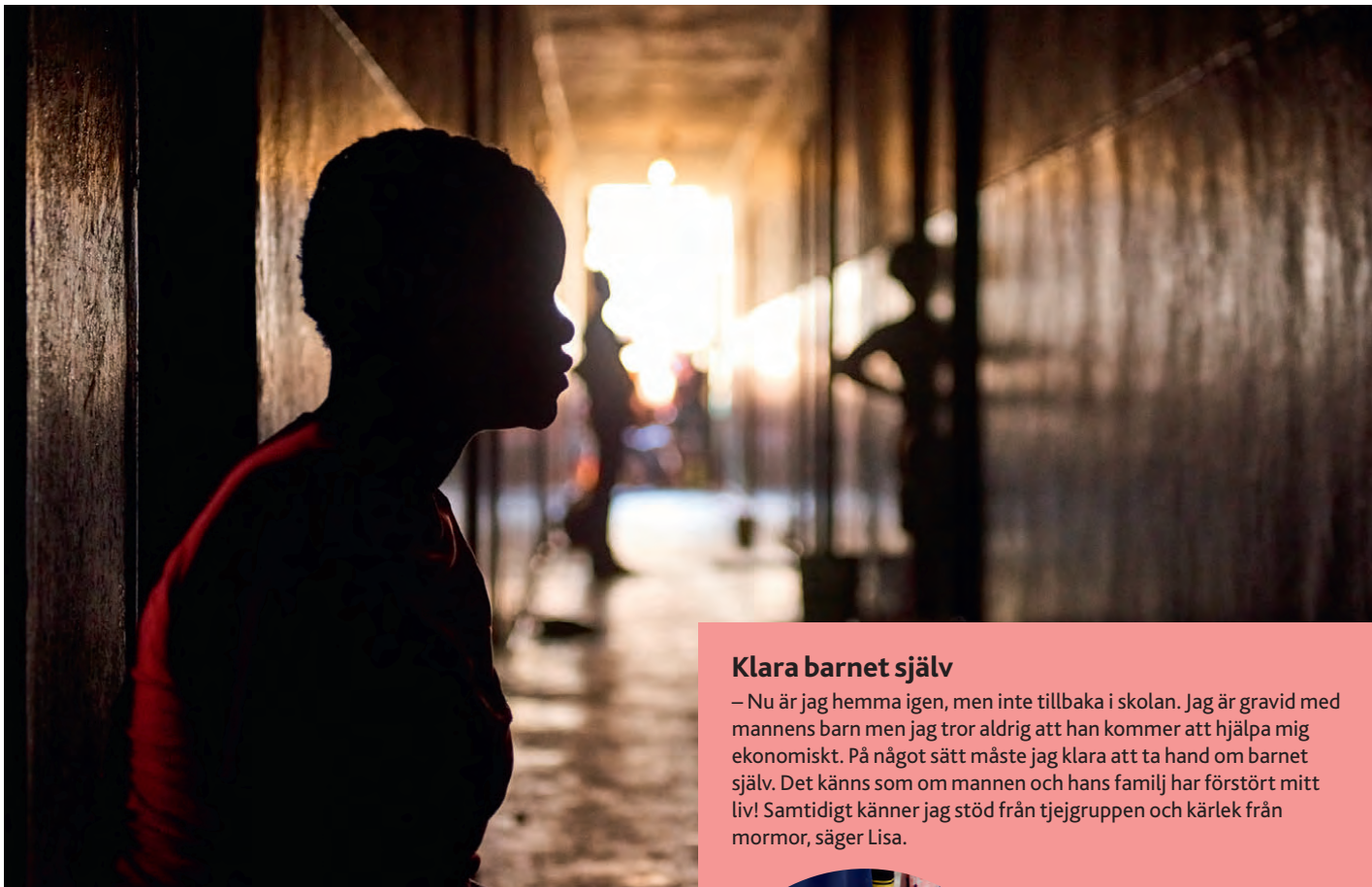
Älskade skolan

Jag älskade skolan och min dröm var att läsa vidare på

universitetet och utbilda mig till socialarbetare. Mbare är ett fattigt område med många problem och jag såg tjejer i min egen ålder som hade det jättesvårt. Många tvingades arbeta på barer för att överleva istället för att gå i skolan till exempel. Jag ville göra något åt det där.

Men när jag var fjorton år förändrades allting. Mormor hade inte tillräckligt med

Klara barnet själv

– Nu är jag hemma igen, men inte tillbaka i skolan. Jag är gravid med mannens barn men jag tror aldrig att han kommer att hjälpa mig ekonomiskt. På något sätt måste jag klara att ta hand om barnet själv. Det känns som om mannen och hans familj har förstört mitt liv! Samtidigt känner jag stöd från tjejgruppen och kärlek från mormor, säger Lisa.

Nya bästa vänner

– Nu är jag med i en stödgrupp där alla har liknande upplevelser och förstår varandra. Vi stöttar och tröstar varandra. Tjejerna i gruppen är mina nya bästa vänner, säger Lisa.

min kompis. Dom trodde att jag frivilligt hade varit hos någon pojkvän. Min morbror skrek att han varken skulle ta hand om mig eller mitt barn och att jag skulle gå tillbaka till min ”man” som var skyldig och borde ta ansvar. Det var nu jag började förstå vad som hade hänt, och jag försökte förklara, men det hjälpte inte. Mormor grät när dom sparkade ut mig från huset och stängde dörren.

pengar längre så jag, mina syskon och flera av mormors barn tvingades sluta skolan. Jag var förtvivlad. Jag förstod att min dröm om att bli socialarbetare aldrig skulle kunna bli verklighet.

När jag hade slutat skolan var hushållsarbete det enda jag gjorde. Jag lagade mat, städade, diskade och hämtade vatten. Eftersom jag nästan inte träffade några kompisar längre blev jag väldigt ensam och jag var ofta ledsen.

Nyårsafton

Men när Nyårsafton kom kände jag mig glad och förväntansfull eftersom jag skulle hem till en kompis och fira. När hon och jag gick ut för att köpa lite godis och chips i en affär nära hennes passerade vi en bar. Utanför satt en man som vi hade träffat tidigare några gånger och pratade med sina kompisar. Han var trevlig och schysst och frågade om vi inte ville slå oss ner så

han kunde få bjuda oss på ett glas juice när det var Nyårsafton och allt. Vi blev glada och tackade ja. Först var det trevligt, men vad vi inte visste var att han hade lagt något giftigt i juicen. Efter ett tag blev jag yr och tappade medvetandet. Nästa sak jag minns är att jag vaknade upp naken i mannens säng och hade fruktansvärt ont i hela kroppen. Mina kläder var blodiga och jag blev livrädd. När jag började gråta blev han jättearg och sa åt mig och gå hem. Jag fattade inte vad som hänt och var så rädd att jag gjorde som han sa.

Utsparkad

När jag kom hem igen var min mormor och morbror rasande. Jag hade inte haft tillåtelse att sova borta över natten, och dessutom hade en granne sett oss vid en bar tillsammans med en grupp män. Mormor hade också tagit reda på att jag inte hade sovit över hos

Barnäktenskap

Jag gick tillbaka till mannens hus, men det var hans faster som öppnade. När jag hade förklarat vad min familj hade sagt, gick hon med på att jag fick stanna om jag i utbyte började arbeta i hennes bar och levde ihop med mannen som om vi var gifta. Jag hade inget val. I vår kultur ansågs vi redan vara gifta efter det som hänt i mannens säng natten innan. Dessutom hade jag ingen annanstans att ta vägen.

Jag var bara femton år och jag arbetade dygnet runt med att servera öl på baren utan lön. Jag var som en slav, och efter ett tag blev jag gravid också. Männen på baren tafade på mig och sa vidriga saker till mig. Jag hatade varje sekund och kände att livet var slut.

Räddad

Men efter fyra månader hörde mormor rykten om vad det var för liv jag hade fått. Att jag

Kanske gör No Litter Generation att vi barn en dag får en renare miljö även här i Mbare. På No Litter Day fyllde vi en sopbil med skräp.

tvingades arbeta på en bar som en slav och att min man inte tog hand om mig. Hon blev ursinnig. Hon kom till baren och skällde ut alla och sa att det var dags för mig att komma hem. Den dagen räddade mormor mitt liv och jag älskar henne för det.

När jag kom hem sökte jag upp organisationen Shamwari Yemwanasikana, som hjälper tjejer som råkat illa ut. Nu är jag med i en av deras stödgrupper för unga tjejer som räddats från barnäktenskap. Vi är med i World's Children's Prize och lär oss om våra rättigheter och om hur vi ska kunna försvara våra rättigheter. Vi läser Globen och nu vet jag att sakerna som jag utsattes för heter våldtäkt, barnäktenskap och barnarbete och att allihop kränker mina rättigheter. Det gör mig så fruktansvärt arg! Jag och mormor har gjort en polisanmälan mot mannen och kvinnan. Men mannen har försvunnit,

kanske han rymde av rädsla för polisen. Än så länge har inget hänt med fastern, men jag ska få hjälp att försöka få henne fälld för barnarbete.

Framtidsdrömmar

I stödgruppen lär vi oss även hantverk av olika slag, så att vi kan tjäna pengar för att kunna ta hand om oss själva och våra barn. Att tillverka smycken och återanvändbara bindor till exempel. Det känns jättebra. Men jag drömmer fortfarande om att bli socialarbetare. Nu vet jag ju också av egen erfarenhet hur mycket jag då skulle kunna göra för flickors rättigheter. Jag vet inte om det är möjligt så som livet har blivit, men jag drömmer fortfarande. Men som WCP-barnrättsambassadör gör jag redan vad jag kan för flickors rättigheter.

Genom World's Children's Prize tillhör jag även No Litter Generation. Jag gillar det eftersom jag har lärt mig att

en ren miljö är alla barns rättighet. Att det ska bli en sanning för alla barn drömmer jag också om. Kanske vi i No Litter Generation når dit i framtiden även här i Mbare! 🌍

Återanvändbara bindor

Tsitsi från organisationen Shamwari Yemwanasikana lär Lisa och de andra flickorna i stödgruppen hur man tillverkar återanvändbara bindor. Tanken är att tjejerna så småningom ska kunna tillverka och sälja bindorna för att bättre kunna ta hand om sig själva och sina barn.

NO LITTER day

16 MAY
MAI MAIO MAYO

جین بلا مُہملاات

JIL QASHIN LA'AN AH

स्वच्छ पीढ़ी

کچرے سے پاک نسل

SKRÄPFRI GENERATION

NO LITTER GENERATION

نسل بدون زباله

GÉNÉRATION SANS DÉCHETS

GENERACIÓN SIN RESIDUOS

نسل بدون کثافات

GERAÇÃO SEM SUJEIRA

फोहोर नफाले दिन

NO
LITTER
generation

WITH SUPPORT FROM

KEEP SWEDEN TIDY

WITH SUPPORT FROM

NO LITTER generation

Ett samarbete mellan
World's Children's Prize Foundation
och Håll Sverige Rent.

Skräp finns nästan överallt på jorden – på marken och i sjöar och hav. Om inget görs kan det år 2050 finnas mer plast än fisk i haven! Men du och andra barn och ungdomar världen över kan göra skillnad och bli No Litter Generation (Skräpfria generationen).

Den 16 maj kan ni vara med i No Litter Day och plocka upp skräp på er gata, i er by eller stadsdel. Rapportera sedan in vikten av allt skräp som ni på din skola tillsammans samlar in på worldschildrensprize.org/nolitter.

Skräp är sånt som hamnar på marken eller i sjöar och hav och som inte borde vara där. Det kan vara glasflaskor, plastpåsar, plåtburkar, cigarettfimpar eller godispapper. Både djur och människor kan göra sig illa på skräpet. En del skräp innehåller dessutom farliga ämnen som inte ska läcka ut i naturen.

Olika länder – olika utmaningar

I många länder finns inga bra system för att ta hand om och sortera avfall. Det mesta slängs på gator eller öppna soptippar. Det finns heller inga system för återvinning. Att inte ta tillvara avfallet är ett slöseri med jordens resurser eftersom många material skulle kunna användas flera gånger.

När avfall slängs utan kontroll uppstår hälsorisker. Sjukdomar kan spridas om människor kommer i kontakt med exempelvis avföring och sprutor. Avfallet kan även innehålla skadliga

kemikalier. Från gator och öppna soptippar blåser mycket skräp och avfall iväg och hamnar i sjöar och hav.

I andra länder finns det bra system för att samla in och återvinna avfall. Men där finns ofta andra utmaningar, som att människor inte använder systemen på rätt sätt eller att de köper saker i onödan, så att det blir mer avfall och skräp. Olika länder har alltså olika utmaningar.

Exemplet Indien

På många håll i Indien saknas det system för att ta hand om avfallet, men i delstaten Tamil Nadu har elva distrikt infört ett bra system. Där sorterar familjerna avfallet i tre behållare.

Matavfall läggs i en grön korg. Det samlas in till stora komposter och blir till jord och biogas. Material som kan återvinnas eller återanvändas, som plastflaskor, metallburkar och papper, läggs i en vit påse. Materialet sorteras,

25 miljoner elefanter plast i haven

Det kan redan finnas 150 miljoner ton plastskräp i haven. Det är lika mycket som 25 miljoner stora elefanter väger. Om så många stora elefanter ställer sig på rad med snablarna utsträckta blir raden 200 000 km lång. Det är lika långt som fem varv runt jorden.

→ säljs och används sedan igen på olika sätt. Det som varken kan komposteras eller återvinnas läggs i en svart korg. Det avfallet samlas in, läggs på soptipp eller förvaras på något säkert sätt.

I Tamil Nadu försöker man också göra så att det ska bli mindre avfall från början. Till exempel har Little Flower-skolan gjort hela skolområdet till en plastfri zon och skyltar påminner besökare om förbudet.

Exemplet Sverige

I Sverige finns ett system för att ta hand om och återvinna avfall. Gamla tidningar samlas in och används till att tillverka nytt papper. Metallburkar och glasflaskor smälts och materialet används för att tillverka nya flaskor och burkar. En del plast används för att göra ny plast.

Det som inte kan användas igen bränns upp i speciella anläggningar där avgaserna renas och värmen används för att värma upp vatten till många hus. Det avfall som kan återvinnas eller brännas läggs på speciella soptippar, där det gör så lite skada som möjligt på miljön.

Men många i Sverige slarvar med att sortera sina sopor eller slänger saker på fel plats. Material som borde återvinnas hamnar bland sopor som ska förbrännas, och en hel del hamnar som skräp på marken. Det blir också väldigt mycket avfall i Sverige eftersom det köps mycket prylar och förpackningar som bara används en gång. För att ändra på det måste vi människor förändra våra vanor och beteenden.

Skräp kostar

Det är svårt att uppskatta hur mycket nedskräpningen kostar världen över. Många länder lägger stora resurser på att städa och plocka skräp. Nedskräpning kan till exempel göra att turister slutar åka till ett område och det leder till minskade inkomster för ett land. Ju mer skräp som hamnar på marken eller i våra hav desto större blir följderna och kostnaderna. Det är billigare att ta hand om skräpet från början. Mycket av det som blir skräp kan dessutom användas igen.

Skräp skadar djur

Många djur skadas av skräp. De kan göra illa sig på, fastna i eller råka äta skräpet. Djur som får i sig plastbitar kan svälta ihjäl eller bli försvagade när deras magar fylls med plast istället för mat. Både små och stora djur kan skadas av skräp, till exempel valar, sköldpaddor, fisk, fåglar, musslor och kor.

Mer plast än fisk ...

Mycket av plastskräpet hamnar till slut i haven. Det kan färdas långa vägar med vinden eller med floder och regnvatten. Om vi inte gör något åt saken så kan det finnas mer plast än fisk i haven år 2050!

Val svalde 30 plastpåsar

- 8 miljoner ton plast hamnar i haven varje år.
- Plasten skadar över 600 djurarter som lever i och vid havet.
- 99 procent av alla havsfåglar kommer att ha ätit plast år 2050 om utvecklingen fortsätter.
- En val som strandade i Norge hade 30 plastpåsar i magen.

4 500 miljarder fimpar når månen 117 gånger tur och retur

I hela världen slängs det omkring 4 500 miljarder fimpar på marken, varje år! Alla dessa fimpar på rad blir 90 000 000 kilometer. Det är lika långt som att åka fram och tillbaka till månen 117 gånger. Det tar cirka tre år för en fimp att brytas ned till så små bitar att den inte syns. Men även små bitar kan göra skada. I fimpen finns bland annat plast och kadmium.

Plast försvinner inte

Plasten som hamnar på marken eller i havet sönderdelas långsamt, långsamt till mindre bitar. Detta kan ta hundratals eller tusentals år. Även riktigt små bitar av plast (mikroplast) kan göra skada. Mikroplasten kan ätas av små organismer som djurplankton och musslor. När dessa sedan äts av större djur följer plasten med upp i näringskedjan. Till slut kanske plasten finns i fisken som du själv äter till middag. Forskare försöker ta reda på mer om hur djur och människor påverkas av att få i sig mikroplast.

Jobbar för förändring

Många barn och vuxna världen över kämpar för att minska nedskräpningen.

- Flera länder har förbjudit eller höjt priset på plastpåsar, eftersom de gör skada. Rwanda i Afrika var det första landet i världen som införde ett förbud mot plastpåsar.

- Många länder jobbar med att det ska bli lätt att göra rätt, till exempel genom att sätta ut fler sopkorgar med lock, så att inte avfallet blåser iväg, och förbättra systemen för att återvinna avfall.
- Producenter, de som tillverkar plastförpackningarna, uppmuntras att ta fram smartare förpackningar som inte blir skräp.
- I många länder genomförs varje år skräpplockarkampanjer, som No Litter Day, då både vuxna och barn plockar skräp och lär sig mer om följderna av nedskräpning.
- Länder samarbetar också med varandra för att lösa problemet med nedskräpning. År 2015 antog alla länder i FN 17 globala mål för en ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling. Målen ska uppnås till 2030 och det är bara möjligt om alla hjälper till. Att ta vara på avfallet, återvinna och inte skräpa ned bidrar till att nå målen.

No Litter Day

Den 16 maj, eller annan dag den veckan, samlas barn i många länder för att plocka skräp vid sin skola, i sitt bostadsområde eller i sin by. Barnen som deltar tillhör No Litter Generation. De är förändrare för en bättre värld, och den dagen speciellt för en renare och hälsosammare värld. De sorterar och väger skräpet som de samlar ihop under No Litter Day. Sedan rapporteras vad som samlats in och den totala vikten, antingen till kontaktpersonen i sitt land eller till No Litter-vågen på worldschildrensprize.org/nolitter.

Skräpsortering på St K Michael-skolan i Accra, som tillhör Eco-Schools Ghana.

Vad kan det bli av skräpet?

Återvunnet glas blir ofta flaskor eller dricksglas, men används även i en speciell asfalt till vägar. Papper och kartong blir bland annat tidningspapper, näsdukar, skrivpapper och äggkartonger. Stål och plåt kan bli till ståltråd och byggmaterial, burkar, konstverk, stolar och bord. Återvunnet trä blir bland annat till papperskorgar, leksaker, lekplatsutrustning och möbler. PET-plastflaskor kan smältas och användas till filter, kuddar, tröjor och som isolering i varma jackor och i sov-säckar. Det går åt 10 flaskor för att göra tillräckligt med fibrer till en t-shirt och 63 flaskor för att göra en tröja. Har du fler förslag på vad som kan tillverkas av skräp?

Så här kan du och dina kompisar bli en del av No Litter Generation:

1. Studera och diskutera innehållet i den här No Litter-tidningen.
2. Prata om hur platsen där ni bor kan bli skräpfri.
3. Ta hem No Litter-tidningen till familj, vänner och grannar. Berätta vad ni lärt er och prata med dem om hur de kan hjälpa till att hålla er gata eller by skräpfri.
4. Genomför er No Litter Day och plocka upp, sortera och väg skräpet ni plockat. Var försiktiga så att ni inte gör er illa på skräpet och ta hjälp av en vuxen om ni hittar något som är vasst eller farligt på annat sätt.
5. Rapportera vad ni har samlat in och den totala vikten av skräpet.
6. Se till att allt skräp återvinns eller hamnar där det ska förvaras säkert.
7. Fira er insats!

Bäst och sämst med avfall

Bäst är det om det inte blir något avfall från början. Kanske går det att använda färre förpackningar?

- Avfallet som ändå blir till ska allra helst återanvändas eller återvinnas. Då gör prylen eller materialet nytta igen och jordens resurser sparas.
- Om detta inte går ska avfallet eldas upp eller placeras på en soptipp. Men det gäller att göra detta på ett bra sätt så att inte luft, mark eller vatten förorenas.
- Sämst är det om avfallet hamnar som skräp på marken eller i floder, sjöar och hav.

DET HÄR KAN DU OCH DINA KOMPISAR I NO LITTER GENERATION GÖRA

UNDERSÖK DÄR DU BOR:

- Finns det bra system för att ta hand om avfall?
- Vilka problem har ni när det gäller avfall och skräp?

FÖRESLÅ OCH FÖRÄNDRA:

- Vilka förslag har ni för att minska nedskräpningen?
- Vilka förslag på lösningar för att ta hand om avfall och skräp har ni?
- Vem bestämmer över avfallssystemet där ni bor? Uppvakta de som bestämmer med ert förslag.
- Berätta för alla där du bor om varför nedskräpning är dåligt. Uppmuntra dem att hjälpa till att skapa en skola, gata och by utan skräp och ge tips om hur de ska göra.
- Planera hur ni i No Litter Generation kan arbeta för att minska nedskräpningen även när det inte är No Litter Day.
- Samla idéer om hur skräp kan återanvändas.
- Och förstås, skräpa inte ned själv!

Se No Litter Generation-filmen
worldschildrensprize.org/nolitter

Barnen på tegelbruket i Pakistan är med i No Litter Generation, som det står på urdu till höger.

FOTO: ALI HAIDER

Skräpet allas ansvar

Under större delen av mänsklighetens historia har skräp inte varit ett stort problem. Det mesta av skräpet var ju organiskt, matrester och köksavfall, som ruttnade och blev till jord.

Problemen började när städerna växte och vi fick nya, praktiska material som plast. Det var bra att kunna förvara mat och prylar i säkra förpackningar. Men det blev mycket mera skräp på jorden, som inte försvann av sig självt. Därför har många länder byggt upp system för att ta hand om skräpet. Många fattiga länder har satsat pengarna på annat. Dessutom skickar många rika länder, en del illegalt, mycket av sitt farligaste skräp till fattiga länder. Dit hör bildäck av giftigt gummi och elavfall från mobiler och datorer. Men det går inte längre. Sopbergen växer för snabbt.

Ju rikare, desto skräpigare
Ju rikare du är, särskilt om du bor i en stad, desto mer avfall och skräp skapar du. USA och Japan hör till dem som skapar mest avfall, men de har råd att ta hand om sitt avfall, så det syns mindre på gatorna än i

fattigare länder, som skapar allra minst avfall. Där finns sällan sophämtning och människor kastar sina sopor på gatan. Sjukdomar sprids. Men det kunde vara ännu värre om inte omkring en fjärdedel av alla miljoner ton avfall och skräp som skapas varje dag samlades in av fattiga människor, som är skräpplockare.

Protest lyckades

Det är orättvist att vissa kan skräpa ner och andra måste plocka upp skräpet bara för att de är fattiga. Att hålla rent och ta hand om skräp är ett viktigt jobb. Barn ska inte jobba alls, de ska gå i skolan. Nu har skräpplockare över hela världen börjat protestera, som i den indiska staden Pune. Politikerna lyssnade faktiskt! De lovade att betala skräpplockarna, de flesta kvinnor, för deras arbete. Kvinnorna startade ett ren-

hållningsföretag och nu har de lön, bra arbetsvillkor och skyddskläder. De jobbar kortare tid men får mer betalt. Bäst av allt: Deras barn har slutat plocka skräp och går i skolan istället.

Skräpplockarna behövs

På nästa sida möter ni Sidra i Pakistan. Hon är en av världens omkring 15 miljoner människor som plockar skräp för att överleva. Hon bor i ett land där sophantering inte fungerar. De som har pengar slänger och de allra fattigaste samlar in, sorterar, säljer eller byter mot något de behöver. Sidras familj har plockat skräp i generationer och är experter på återvinning och återbruk. Men det är ett tungt och farligt jobb som ger väldigt lite pengar. Nu är Nisha och många andra barn i Pakistan med i No Litter Generation och deltar i No Litter Day.

Hjälps åt

Det är allas ansvar att människor överallt, särskilt barn, får leva i en säker och hälsosam miljö. Vi kan hjälpas åt att plocka skräp och sprida kunskap om miljön. Men världens ledare måste också hålla sitt löfte; att kämpa för att uppnå FN:s Globala mål till år 2030 och utrota extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor och lösa klimatkrisen. Då kan barn som Sidra själva välja vad de vill jobba med när de växer upp.

Nisha och Sidra är med i No Lit

Varje eftermiddag när Nisha, 12 år, kommer hem från skolan tillverkar hon tegelstenar. Hennes familj är skuldlavar och Nisha måste hjälpa till att betala av på deras skuld.

Sidra, 11 år, samlar skräp när hon inte är i skolan och säljer det till olika uppköpare.

Båda flickorna bor i Pakistan och har genom World's Children's Prize-programmet lärt sig om barnets rättigheter. Nu är de med i *No Litter Generation*. På *No Litter Day* den 16 maj de ska lära andra om varför de ska sluta att skräpa ner!

"Jag gör 200 tegelstenar varje dag."

"Utbildning är enda vägen till ett bättre liv."

"Vi har redan haft vår första No Litter Day."

Nisha, 12
Klass 5,
BRIC-skolan

Min syster och mamma går upp klockan fyra varje morgon för att till sena kvällen göra tegelstenar. Mamma lånade en stor summa pengar från tegelbruksägaren till vården av min pappa. Sedan dess är vi som slavar till ägaren.

Efter skolan lagar jag lunch. Sen tar jag med mig den till mamma och min syster och vi arbetar till kvällen. Jag gör tvåhundra tegelstenar varje dag.

Ägaren och förmannen behandlar inte de arbetande barnen bra. De skriker åt oss och slår oss ofta grymt. Jag blir ledsen och jobbar fortare då. Jag tänker att om jag gör fler tegelstenar kommer vi att kunna betala vår skuld och bli fria från det här arbetet.

Resten av kvällen gör jag mina läxor. Vi kan bara köpa kläder eller skor till jul, men tack Gud att vi kan gå i skolan. Jag arbetar hårt med min utbildning. Jag vill bli läkare och öppna ett sjukhus. Då ska jag köpa kläder och skor till min mamma och syster och de ska inte behöva arbeta på tegelbruket längre. Jag vet att utbildning är enda vägen till ett bättre liv.

Jag har lärt mig att jag har rättigheter, att alla vi barn är viktiga och att alla ska respektera våra rättigheter. Här tycker alla att pojkar är viktigare än vi flickor. Detta måste förändras och flickor respekteras!

Jag gillar idén om oss som *No Litter Generation*. Skräp är dåligt för alla, människor och djur. Vi kan sluta att slänga skräp överallt och lära de vuxna att sluta med det. Och det blir roligt att delta i *No Litter Day* tillsammans med barn i andra länder."

"Jag vägde allt skräp som vi plockat upp och vi skrev upp vikten varje gång."

ter Generation

Sidra, 12
Klass 3,
BRIC-skolan

”Vi föddes i de här tälten och kommer att sluta vår livsresa i de här tälten. Alla i min familj samlar skräp och sopor sju dagar i veckan. Vi säljer det till inköpare och köper mat för pengarna.

Jag undrar alltid varför folk slänger så mycket mat? Men på så vis får vi alltid mat som vi aldrig skulle kunna köpa på marknaden. Ibland hittar vi leksaker. De flesta leksaker är skadade, men perfekta för oss att leka med. Vi köper aldrig nya kläder, vi har bara kläder som vi hittar i soporna.

Mitt mirakel!

En morgon när jag vaknade sa min pappa: 'Du ska inte samla skräp idag utan gå i skolan'. Det var ett mirakel! Jag hade aldrig tänkt på att få gå i skolan ens i mina drömmar. Det hade aldrig hänt tidigare i min familj.

En sak sårar mig. Andra elever mobbade mig för att jag är vad de kallar en nomadflicka. Jag förstår inte varför människor hatar oss. Vi är bara som dom! Men min passion för utbildning gjorde att jag stod ut med det och senare fick jag vänner i skolan.

När jag börjat skolan började också andra att skicka sina barn till skolan. Genom utbildning kan jag få respekt i samhället. Jag arbetar hårt för att bli socialarbetare, så att jag kan kämpa för vårt folks rättigheter.

Jag har lärt mig att alla barn har rättigheter. Det var en fantastisk upplevelse. Men här behöver vuxna utbildas så att de börjar respektera flickors rättigheter.

Efter skolan samlar jag alltid skräp och sopor. När vi gör det behandlar andra oss som om vi inte är människor. Och

inköparna brukar lura oss när de väger vårt skräp.

Vi har alltid levt omgivna av skräp. Det vore trevligare utan det. Men hur skulle vi då tjäna pengar? Jag är ändå glad att kunna vara med i *No Litter Generation*. Vi behöver lära folk om skräpet, att tänka på miljön och att ändra sina vanor. Det kommer att vara vackert på våra gator när vi samlat skräp på *No Litter Day*.”

”Det var ett mirakel att få börja skolan.”

Pengar från No Litter Day betalar skola

Nisha och hennes vänner kommer att sälja skräpet som de samlar in under No Litter Day till inköpare. Pengarna ska användas till deras skolkostnader. Pengarna från skräpet som Sidra och hennes vänner samlar in under den dagen används också till deras skolgång.

No Litter Generation samlar skräp

Nisha och hennes vänner har redan blivit en del av No Litter Generation och här väger de skräpet som de samlat in där de bor och på tegelbruket.

Hur många jordklot behöver du?

Idag lever människor på ett sätt som kräver mer resurser än naturen kan producera. Vi har bara ett enda jordklot, men globalt äter vi, reser och konsumerar som om vi hade 1,7 jordklot! Sverige är ett av de länder i världen som har allra störst påverkan på naturen per person. Om alla levde som vi gör, skulle vi behöva 4,2 jordklot!

Varje människas personliga påverkan på planeten brukar kallas ett ekologiskt fotavtryck. Sverige har tillsammans med länder som Kuwait, USA och Australien störst ekologiskt fotavtryck per person. Det handlar till exempel om vilka varor vi köper, vad vi äter, hur vi reser och hur mycket avfall vi skapar. Ju mer av jordens resurser vi använder, desto mer påverkas miljön. Att göra bra saker för miljön, kallas för ett ekologiskt handavtryck.

Vad är fotavtrycket?

Det ekologiska fotavtrycket kan beskrivas som det avtryck i naturen som varje människa lämnar efter sig på jordens yta. Storleken på just ditt ekologiska fotavtryck beror på hur stor yta som behövs för att producera det du använder och hur stor yta som behövs för att ta hand om ditt avfall. Det handlar om exempelvis:

- Mark för att odla mat
- Betesmark för djur
- Fiskevatten
- Skog som avvänds till virke
- Den yta med nyplanterad skog som behövs för att "fånga upp" koldioxidutsläppen
- Områden där du bor och går i skolan

När de ekologiska fotavtrycken beräknats kan de jämföras med den mark och de resurser som finns tillgängliga på vår jord. På så sätt går det också att räkna ut hur många jordklot som skulle behövas om alla levde som du.

Ditt fotavtryck blir mindre om det du köper och den energi du använder tillverkas på ett sätt som påverkar naturen så lite som möjligt. Till exempel om fordon du åker med inte använder fossila bränslen som bensin eller diesel. Mat som odlas i närheten av där du bor ger oftast ett mindre fotavtryck än om du äter sånt som odlats på andra sidan jordklotet och transporterats till dig.

Skapar mer avfall

Vi använder inte bara mer än vad jorden kan erbjuda utan skapar också massor av avfall som måste tas om hand. I rika länder har mängden avfall per person mångdubblats under de senaste 20 åren. Hur mycket sopor blir det hemma hos dig på en vecka?

Till avfallet räknas också koldioxid, den gas som släpps ut i luften när vi till exempel använder olja, bensin, kol eller eldar sopor och trä. Koldioxid är en växthusgas och den bidrar starkt till de globala klimatförändringarna som tvingar allt fler människor att fly från platser där de alltid bott. Torka och skyfall, översvämningar, försurning av haven och höjning av havsytan är några konsekvenser av ett förändrat klimat. Olika länder har olika utmaningar. I Sverige står koldioxidutsläppen för mer än hälften av människors fotavtryck och en stor del beror på konsumtionen av prylar och mat.

Rikas större fotavtryck

Rika människor har de största ekologiska fotavtrycken, medan de fattiga lämnar mycket små fotavtryck. I många länder är det mycket stor skillnad mellan olika personers ekologiska fotavtryck. I Brasilien, till exempel, lämnar ett barn från ett urfolk i Amazonas nästan inget fotavtryck alls, medan en ranchägare med eget flygplan, flera bilar, stort hus med luftkonditionering, pool och elektronik, lämnar ett gigantiskt fotavtryck.

Största fotavtrycket

Världens största ekologiska fotavtryck per invånare lämnar Qatar. Landet har få men rika invånare som bidrar till stora utsläpp av koldioxid genom att flyga, köra bil och använda luftkonditionering (det kan bli nästan 60 grader varmt i landets ökenklimat).

Vad kan du göra?

Genom att tänka på hur din livsstil påverkar naturen och klimatförändringarna, kan du minska ditt fotavtryck och istället skapa ett stort och viktigt ekologiskt handavtryck för en bättre miljö. Små vardagshandlingar kan ha stor betydelse för din och alla andras framtid. Vad gör du?

- Slänger inte skräp på marken?
- Köper inte onödiga saker?
- Lagar, återbrukar och återvinner?
- Spar på vattnet?
- Använder förnyelsebar energi?

Kämpar för klimaträttvisa

Jamie, 16, kämpar för klimaträttvisa sedan flera år och vill få sin hemstat Washington i USA att anta nödvändiga lagar mot klimatförändringar. Jamie har startat Zero Hour, en rörelse som lyfter barns och ungdomars röster i kampen mot klimatförändringar.

"Vi unga kan vara den kraft som får våra folkvalda ledare att sluta strunta i klimatförändringarna!"
Jamie, 16

Om alla levde som genomsnittsinvånaren i världen skulle vi behöva 1,7 jordklot. Och om alla levde som i ...

... Nordamerika = 5 jordklot

... Afrika = 0,8 jordklot

... Europa = 2,8 jordklot.

... i Asien = 0,7 jordklot

... Sydamerika = 1,8 jordklot

Vilken plats har ditt land?*

I listan ser du några av världens länder och vilken plats de ligger på listan över hur stort ekologiskt fotavtryck de har per invånare. Ju längre ner på listan desto mindre är landets fotavtryck.

1. Qatar	39. Malta	146. Tanzania	163. Indien
2. Luxemburg	42. Storbritannien	147. Guinea	164. Nigeria
3. Förenade Arabemiraten	43. Japan	150. Benin	165. Senegal
6. USA	45. Frankrike	151. Kambodja	166. Togo
7. Kanada	47. Israel	152. Burkina Faso	167. Filippinerna
9. Danmark	65. Kina	153. Elfenbenskusten	169. Zimbabwe
11. Australien	67. Portugal	153. Guinea-Bissau	170. Kenya
15. Sverige	75. Sydafrika	154. Kamerun	171. Nepal
18. Finland	86. Brasilien	156. Sierra Leone	177. Moçambique
19. Norge	98. Mexico	158. Kongo-Brazzaville	181. Pakistan
32. Ryssland	121. Ghana	160. Liberia	184. DR Kongo
38. Tyskland	141. Burma/Myanmar	161. Uganda	185. Haiti
			186. Burundi

Finns inte ditt land med? Hela listan finns på wwf.se/utbildning_kalkylator. Där kan du också räkna ut ditt eget ekologiska fotavtryck.

* Källa: Global Footprint Network

Greta strejkar för klimatet

Under 2017 ökade Sveriges utsläpp av växthusgaser med 3,6 %, men ska Sverige nå de klimatmål som satts upp måste de minska med 5–8 % varje år! Greta, 15 år, har kämpat för miljön sedan hon var tolv år. När Sverige gick till val i september 2018 tyckte hon att politikerna talade alldeles för lite om klimatet, och inte gjorde tillräckligt. Därför strejkade hon i mer än två veckor och satt utanför Sveriges Riksdagshus under skoldagarna.

"Det är mitt moraliska ansvar att strejka för klimatet. Politikerna måste sätta ekologi framför ekonomi!"
Greta, 15

GLOBALA MÅLEN

Genom att nå de Globala målen ska den extrema fattigdomen i världen minska, helst utrotas helt och klimatkrisen ska lösas. Fattigdom, energi och klimat hänger ihop. I fattiga länder måste många människor öka sina fotavtryck för att få ett värdigt liv, med tillgång till el och uppvärmning, mat och rent vatten. Utmaningen är att hitta en klimatsmartare väg till ett bättre liv än de miljöfarliga alternativ som rika länder har valt under för lång tid.

OVERSHOOT DAY

Mänskligheten gör slut på mer resurser, som energi, mat och växtlighet, än vad naturen kan återskapa innan årets slut under ett år. Varje år räknar en grupp forskare ut hur vår konsumtion belastar naturen. Dagen då vi har förbrukat alla resurser kallas Overshoot Day. 2018 inföll den dagen redan den 1 augusti, alltså fem månader innan årsskiftet!

På No Litter Day visar barn överallt att de är med i No Litter Generation. I Pakistan, där barns röster sällan får höras i medierna, lockade barnens presskonferens många journalister och barnens insats för en renare miljö blev till och med huvudnyhet i flera TV-kanaler.

– Vi kräver fler papperskorgar så att vi kan slänga skräpet där istället för på marken, sa Saba. Hennes kompis Shamoon, som växte upp som skuldslav på ett tegelbruk, förklarade att skräp är farligt för både människor och miljö:

– När tegelbruksarbetare blandar till leran till tegelstenar skär dom sig ofta illa på glasbitar som folk har slängt på marken.

Pakistan

Saba och Shamoon (i mitten) leder barnens presskonferens i Pakistan.

Filippinerna

No Litter Day

Kamerun

"En skräpig miljö skapar mer skräp, för när folk är omgivna av smuts och avfall slutar de bry sig och då blir det ännu skräpigare."

Tafuah, 16, HIMS BUEA

Benin

Burundi

"Klimatförändringarna påverkar mitt liv, som när det regnar så mycket att mitt hus blir över-svämrat".

Seni, 10, Privée Nonglom Evangelique-skolan

"Jag säger till mina föräldrar att de inte ska skräpa ner i naturen, eller bränna skog och buskar för att det förstör miljön".

Asseta, 10, CMI Privée WA Malgba de Palgré

"Vi ska lära våra kompisar och föräldrar att skräp måste tas om hand."
Joel, 14, EP Yoba-skolan

Burkina Faso

"Jag tänker föra den här kunskapen vidare till mina barn och barnbarn, för att rädda framtida generationer."
Pituwa, 12, Ujjo wa heri-skolan

DR Kongo

"Om vi tar bättre hand om skräpet så minskar problemen med sjukdomar som malaria och diarrésjukdomar."
Mweneke, 13, Espace Ami Universel-skolan

Burma/ Myanmar

Elfenbens-kusten

"Vi samlade plastpåsar och flaskor i min by och det var första gången vi ordnade skräpplockning. I min lilla by finns inte så mycket plast, vi använder mest väskor och korgar gjorda av löv och bambu."
Naw Sha, 12, Mee Wah Dern-skolan

Senegal

Sierra Leone

Jorden Runt

Nigeria

Ghana

Kongo-Brazzaville

Sverige

Guinea-Bissau

"No Litter Day handlar inte om att städa, utan om att öka medvetenheten hos barn, vuxna, lärare och andra medborgare om lösningar på problemet med nedskräpning!"
Esther, 15 EAM-skolan

Moçambique

"Nu är jag till 50 % smittad med viruset: "Sprid barnets rättigheter" och till 50 % med viruset "Gör rent där du bor". Och det gör jag också, med 100 % energi!"
Espoir, 12, EAM-skolan

Togo

Kimberley
och Hassan
beredda för
No Litter Day.

Vi är No Litter

Allt som vi lär oss berättar vi sedan vidare till alla andra på skolans morgonsamlingar.

Flickors rättigheter

När jag fick min barnrättsambassadörsutbildning lärde jag mig mycket om flickors rättigheter. Att det är en kränkning av flickans rättigheter att utsätta henne för barnäktenskap, att tvinga henne göra allt tungt hushållsarbete, att inte låta henne gå i skolan eller lyssna på hennes åsikter.

Här är det många föräldrar

som värdesätter sina söner mer och lyssnar på vad vi har att säga. Döttrarna räknas inte. Även när vi pojkar är små anses vi kunna bestämma över våra storasystrar. Om flickorna hela tiden nedvärderas och behandlas illa, tror jag till slut att dom tror på det själva och ser ner på sig själva. Det är så fel!

Eftersom flickors rättigheter alltid har kränkts, och pojkars rättigheter alltid skyddats, bestämde jag mig för att bli en barnrättsambassadör

– Idag på No Litter Day höjde vi barn våra röster så att alla i stan skulle höra oss. För om vi inte tar hand om vår miljö kommer livet bli svårt och kort för alla barn på jorden. Och det är ingenting som vi i No Litter Generation accepterar! säger WCP-barnrättsambassadören Hassan, 12, som bor i staden Murewa i Zimbabwe. Han och hans ambassadörskompis Kimberley tar miljöfrågor på största allvar.

”**V**i WCP-barnrättsambassadörer har fått mycket undervisning om barnets rättigheter. Jag har lärt mig att en ren miljö räknas som en av barnets rättigheter. Det visste jag inte förut. Som WCP-ambassadörer kämpar vi nu för barnets rätt till en ren miljö och hälsa. Det är jätteviktigt! Vi som tillhör *No Litter Generation* accepterar inte att tidigare generationer skräpar ner och inte tar hand om vår miljö. Nu måste det bli en förändring! Att vi visade upp oss för alla i stan på No Litter Day och kräver att vuxna ska ändra sig hoppas vi är en bra början.

Miljöklubben

Jag och dom andra ambassadörerna träffas två gånger i veckan eftersom vi också är med i skolans Miljöklubb. Där lär vi oss om hur viktigt det är för miljön med återvinning. Skräpet förgiftar miljön och gör människor sjuka.

Vi lär oss hur vi kan återvinna plastpåsar till regnhattar för regnsäsongen och av gamla öl- och juiceflaskor, som folk ser som oanvändbart skräp, har vi gjort över femtio soptunnor! Vi skapar saker som är användbara, vackra och billiga. Tänk att du kan göra en papperskorg av gamla flaskor eller kapsyler istället för att köpa en dyr ny. Det är ju smart!

Skräpfri skola

– Jag tror att No Litter Generation har gjort alla på skolan mer medvetna om miljön och att det är därför som vi tar hand om den. Det slängs inget skräp någonstans på vår skola förutom i våra soptunnor som vi tillverkat i Miljöklubben! säger Hassan.

KEEP OUR
SCHOOL FREE
OF LITTER

Generation!

som kämpar för flickors rättigheter och jämställdhet tillsammans med Kimberley och dom andra ambassadörerna.

Menskunskap

Jag pratar ofta med mina kompisar och andra på skolan om hur viktigt det är med jämställdhet och flickors rättigheter. Och jag har tagit fram material om menstruation som vi har på en hylla på Miljöklubben. Det är bindor och trosskydd och annat. Där kan tjejer lära sig att ta hand

om sig själva på ett bra sätt. Men vi lär också killarna om mens, så att dom förstår mer, slutar retas och kan stötta tjejerna och behandla dom med respekt istället. Det här handlar ju om tjejers rättigheter!

I framtiden vill jag föreläsa om barnets rättigheter och miljön på skolor och arbetsplatser.”

Hassan, 12, WCP-barnrättsambassadör, Hurungweskolan

Kimberley och Hassan både var med och organiserade No Litter Day och plockade skräp.

Hassan delar ut plasthandskar, säckar och munskydd till alla som deltar i No Litter Day.

Hassans menshylla

– För att visa hur bindorna fungerar använder vi tomatsås! förklarar Hassan.

Vi kämpar tillsammans!

Allt insamlat skräp under No Litter Day vägs och vikten skrivs in i protokollet.

Hassans kompis Kimberley tycker att det är viktigt att tjejer och killar kämpar tillsammans för flickors rättigheter och miljön om det ska bli bra resultat.

Jag blev WCP-barnrättsambassadör och medlem i No Litter Generation tillsammans med Hassan och några till. Vi träffas varje tisdag och torsdag i Miljöklubben på skolan. Vi läser Globen tillsammans och pratar om hur vi ska kunna nå ut till så många barn som möjligt.

Vår uppgift som ambassadörer är att lära andra barn om sina rättigheter och om miljön. Sedan lär dom det vidare till sina familjer och grannar när dom kommer hem. Jag pratar allra mest om flickors rättigheter. Förr sågs flickor som totalt underlägsna och hade inget värde, men i vår generation gör vi

allt vi kan för att ändra dom tankarna.

Tillsammans

Därför är det jätteviktigt att vi arbetar tillsammans med killarna när det gäller flickors rättigheter, jämställdhet och miljön. Här är det så att av vana och tradition så lyssnar folk på killar när dom säger saker, exempelvis att flickor har samma rättigheter eller att miljön är viktig. Om vi tjejer säger samma sak kan det fortfarande vara så att våra

åsikter inte räknas, att många misstänker att vi inte vill ha jämställdhet utan egentligen vill ta över makten. Att vi tycker att vi är överlägsna pojkar och män. När vi kämpar tillsammans ser folk att vi faktiskt är jämställda.

No Litter Day

Igår hade vi vår No Litter Day där vi barnrättsambassadörer hade ett stort ansvar. Förr var det oerhört skräpigt och smutsigt här, men efter att vi som tillhör No Litter Generation

I Hassans och Kimberleys Miljöklubb förvandlas ...

...kapsyler till väskor ...

... gamla plastsäckar till kläder ...

... skor ...

... papperskorgar ...

... och stolar ...

... plastpåsar till regnhattar ...

På rasterna spelar eleverna i den skräpfria skolan fotboll med boll av plastpåsar och slänger skräpet i papperskorg av plastflaskor.

Advokat mot barnäktenskap

– Barnäktenskap skapar stora problem för tjejer här. Dom utsätts för mycket våld och eftersom flickorna inte är färdigutvecklade kan det uppstå så stora problem om dom blir gravida att dom dör. Min dröm är att bli en barnrättsadvokat som skyddar barn som har fått sina rättigheter kränkta, säger Kimberley.

uppmärksammat folk på miljöfrågor har saker faktiskt börjat bli bättre. Det är tydligt att folk inte skräpar ner lika mycket i Murewa längre.

I Miljöklubben tillverkar vi soptunnor av gamla petflaskor istället för att flaskorna ska ligga och förorena naturen. Nu finns soptunnorna över hela skolområdet, men vårt mål är att dom ska placeras ut på olika ställen i samhället. Vi barnrättsambassadörer kommer att skriva till kommunfullmäktige och före-

slå detta. Vi kommer också be om att regelbundet komma och tömma våra soptunnor på skolan, så att inte skräpet väljer över och vi barn får en smutsig och ohälsosam miljö här igen. Det skulle vara emot våra rättigheter.”

Kimberley, 12, WCP-barnrättsambassadör, Hurungweskolans

Globen ger tips

– Globen är så bra för vi lär oss om hur barn runt om i världen har löst sina problem. När vi hamnar i liknande situationer vet vi vad vi ska göra, säger Kimberley.

Vi är No Litter Generation!

... juiceflaskor till soptunnor ...

... kakförpackningar till hattar ...

... plastförpackningar till tandborst-muggar ...

... och toastolar till blomkrukor!

Vi undervisar vuxna!

"Idag har vi demonstrerat genom stan och undervisat vuxna om att dom inte ska skräpa ner, och om hur viktigt det är med återvinning. Många vuxna känner inte till det här eftersom dom aldrig lärde sig om miljön i skolan. Vi får mycket kunskap genom WCP-programmet och No Litter Generation. Nu får vi möjlighet att lära dom vuxna! I framtiden vill jag bli läkare."
Nyasha, 12 år

Använd soptunnor!

Genom No Litter Generation har jag lärt mig att det är jätteviktigt att slänga allt skräp i soptunnor och inte på marken. Om man exempelvis slänger använda blöjor ute kan hundar komma och äta upp dom. Sedan kanske hundarna slickar på tallrikar hemma och då kan människor bli väldigt sjuka. Det är fel för vi barn har rätt att få leva i en ren miljö, och vi har rätt till hälsa. I framtiden är min dröm att bli läkare."

Priviledge, 12 år

Smuts och glasflaskor överallt

"Idag har vi haft No Litter Day, där vi har hjälpt till att städa upp i vårt område. Vissa delar av stan är väldigt smutsiga. Papper, blöjor, glasflaskor, petflaskor och gamla ölburkar ligger överallt. Skräpet gör att många här blir sjuka och många barn skadar sig på trasiga glasflaskor. Man kan få kolera och stelkramp och måste få bra sjukvård annars kan man dö. Men här finns det många som inte har råd att gå till doktorn. Om vi barn bestämde skulle det inte finnas något skräp alls ute!

Jag drömmer om att bli pilot och få se världen."

Lee, 12 år

Rätt till ren miljö!

"Jag har lärt mig att alla barn har rätt till en ren och hälsosam miljö. Genom WCP-programmet lär vi oss om våra rättigheter och om hur vi kan skydda oss. Här blir många flickor utsatta för övergrepp, men detta tystas ofta ner. Men nu vet vi att övergreppen är en kränkning av våra rättigheter och något som vi måste anmäla till polisen. WCP är jätteviktigt!

Jag drömmer om att bli domare och specialisera mig på fall där barn har blivit sexuellt utnyttjade."

Ruvimbo, 12 år

No Litter-ambassadör

"Jag specialiserar mig på miljö och miljöförstöring eftersom det är den viktigaste barnrättsfrågan för mig. Inför No Litter Day blev jag intervjuad både i Radio Zimbabwe och i Good Morning Zimbabwe på TV. Jag förklarar för alla, både barn och vuxna, att miljöfrågan handlar om barnets rättigheter!"
Natalie, 17, vald till Zimbabwes No Litter-ambassadör

Vi ska göra världen bättre!

– Tidigare generationer har förstört vår planet. Men vi som tillhör *No Litter Generation* kommer att göra världen bättre. Och om generationen efter oss får ännu mer kunskap om miljön, kommer den att göra jorden till en fantastisk plats att bo på igen. Det är därför mitt uppdrag är så viktigt! säger Natalie, 17, som är hela Zimbabwe's No Litter-ambassadör.

Jag är lyckligt lottad som har blivit utbildad i barnets rättigheter och No Litter Generation genom World's Children's Prize. Nu är jag WCP-barnrättsambassadör och jag har valt att specialisera mig på miljö och miljöförstöring eftersom det är den viktigaste barnrättsfrågan för mig. Alla barn har rätt till en ren miljö och rätt till en god hälsa. Och rätt till lek!

Men hur ska barn kunna leka när det är skräp, glasflaskor och splinter överallt som dom kan skada sig på? En av mina kompisar dog för fyra år sen i sjukdomen tyfoid som orsakats av nedskräpning och en förorenad miljö. Då var han bara fjorton år. Det är sorgligt och fel och var anledningen till att jag började intressera mig för miljöfrågor.

FN:s globala mål

Genom WCP och Globen har jag lärt mig mycket om miljön.

Nu vet jag att FN har satt upp en renare miljö som ett av sina stora globala mål för en hållbar utveckling för år 2030 och det tycker jag är jättebra och helt nödvändigt.

Tidigare generationer har förstört vår planet med utsläpp och nedskräpning. Plast och annat giftigt avfall hamnar i våra floder, dammar och hav och gör att vårt dricksvatten blir förorenat, och vi blir sjuka och dör. Det

– Vi använder media för att berätta om vårt arbete för miljön och mot nedskräpning. Vi vill öka folks kunskaper, berättar Natalie.

gäller ju även djuren på land och i haven. Om inte vår generation börjar ta hand om miljön och slutar förorena och

skräpa ner, har vi ingen framtid överhuvudtaget. Hela jorden kommer att gå under. Jag vill kämpa för vår framtid!

Pratar i TV

Mitt engagemang har gjort att jag har blivit vald till No Litter-ambassadör för hela Zimbabwe och det är jag väldigt stolt över. Min roll är att förklara för alla, både barn och vuxna, att miljöfrågan handlar om barnets rättigheter. Och som No Litter-

– Min mamma har alltid sagt att "Renlighet är granne med Gud"! säger Natalie och skrattar.

Demonstration mot nedskräpning och för No Litter Generation i huvudstaden Harares äldsta förort Mbare.

– Jag tycker att en renare miljö är FN:s absolut viktigaste globala mål för 2030 eftersom vår planet annars kommer att gå under, säger Natalie.

ambassadör har jag fått möjlighet att prata i både radio och TV på bästa sändningstid. Inför vår No Litter Day i huvudstaden Harares förort Mbare blev jag intervjuad i både Radio Zimbabwe och i TV-programmet Good Morning Zimbabwe. När jag såg alla mikrofoner och kameror, och tänkte att nu kommer

alla i hela landet se och höra mig, blev jag först supernervös. Men sedan fick jag mer en känsla av att wow, nu kan alla höra mig! Det kändes så viktigt.

Journalisterna frågade mig vad det innebär att vara en WCP-barnrättsambassadör och vad jag tycker att regeringen ska göra när det kom-

mer till barnets rättigheter och miljön. Det var en fantastisk möjlighet att inför miljoner lyssnare och tittare föra fram vad vi unga vill med vår framtid, att regeringen ska försvara våra rättigheter och stå upp för miljön. Den bästa plattformen vi kunde få!

No Litter Day

Vi fick ett fantastiskt genomslag när vi använde radio och TV. Många, både vuxna och barn som annars inte skulle ha känt till vår städdag, dök upp på vår No Litter Day.

Flera vuxna som kom sa till mig att dom skämdes över att det var vi barn och unga som påpekade allvarliga problem och som tog initiativet att förändra och göra något bra. Efter att ha hört mig i radion

Anmälan till att delta i No Litter Day i Mbare.

Egna kläder av plast

– Vi har tillverkat våra skyddskläder av sopsäckar för att skydda våra vanliga kläder från smuts, men också för att se riktigt snygga ut den här viktiga dagen! säger kompisarna Selma och Samantha och skrattar.

kunde dom inte med att inte komma och hjälpa till!

Att vi valde att ha No Litter Day i förorten Mbare var mycket medvetet. Det är ett mycket fattigt och nedskräpat område. Inga som bestämmer, vare sig kommunfullmäktige, regeringen eller presidenten, verkar bry sig. Varken stadens städning eller sophämtning fungerar där ute. Sopbergen bara växer och växer. Till och med på barnens lekplatser är det totalt nedskräpat. I rikare delar av stan fungerar både städning och sophämtning. Jag vet inte varför det är så, men det är fel!

Egen sopbil

Inför No Litter Day kontakta- de vi kommunfullmäktige och frågade om dom kunde ställa upp med en sopbil, eftersom vi förstod att vi skulle få osanno- lika mängder sopor när vi stä- dade i Mbare. Det ville dom,

vilket var tur för oss! Vi fick ihop så mycket skräp att det var helt omöjligt att väga soporna. Jag tror jag hörde att bilen tog 10 kubikmeter sopor, och den var helt proppfull!

Nu hoppas jag att sopbilen kommer fortsätta att komma till Mbare och hämta folks sopor. Politikerna som bestämmer i stan borde skäm-

mas så mycket att dom inte längre kan med att låta bli!

Men även om sopbilen kom- mer misstänker jag att sta- dens återvinning av soporna inte fungerar så bra. Vissa sopor återvinns men långt ifrån allt. Plast har man påbörjat lite smått, men det komposterbara avfallet används exempelvis inte alls.

Här har jag som WCP-barn- rättsambassadör ett viktigt arbete framför mig. Att upply- sa och påverka politikerna som bestämmer i vår stad.”

Hej och tack!

Staden ställde upp med en sopbil, som kom och hämtade allt skräp som barnen samlade in under No Litter Day.

– Välkommen till World Children's Press Conference, som hålls samtidigt av barn i flera länder berättar Kouanda för radiojournalisterna i Burkina Faso.

Gör era röster hörda!

Vill du och dina kompisar vara med och sprida kunskap om barnets rättigheter och globala utmaningar? Gör din röst hörd genom medierna. Uppmärksamheten sätter press på makthavare och får dem att bry sig mer om barn när de fattar beslut.

Varje år, när miljontals barns röster i Global Vote har räknats samman, ordnar barn egna presskonferenser (World's Children's Press Conference) på samma dag, jorden runt. De kräver respekt för barnets rättigheter och avslöjar vem av de nominerade som fått flest röster

och får *The World's Children's Prize for the Rights of the Child*, och vilka två som får *World's Children's Prize Honorary Award*. Bara barn får tala på och bli intervjuade av journalister under presskonferenserna. Vill ni vara med?

Gör så här:

Berätta för WCP att ni vill hålla en Barnens presskonferens. Ibland kan flera skolor på samma ort hålla den tillsammans, med varsin representant på scenen.

Det var rapporter från World's Children's Press Conference i flera tidningar, radio och TV i Pakistan. Det är annars inte vanligt att barn får tala om barnets rättigheter i medierna i Pakistan.

Bra lokal

Välj gärna ortens viktigaste byggnad för er presskonferens, för att visa att barnets rättigheter räknas! Det går också bra att ha den i skolan. 2019 års presskonferenser hålls i slutet av april eller början av maj. Exakt datum publiceras på WCP-webben.

Bjud in medier

Kontakta lokala medier i god tid. Ni kan behöva tjata lite. Ring, eposta, skicka sms och snapchat till redaktioner och enskilda journalister. Tyvärr förstår inte alla vuxna att barnets rättigheter är viktigt. Då måste ni förklara det för dem.

Förbered noga

Skriv ner och öva på vad ni vill säga om WCP, och om hur

barn mår där ni bor och i Sverige. Dagen innan presskonferensen får ni hemlig information från WCP om resultatet i världsomröstningen Global Vote med barnrättshjältarna från World's Children's Prize.

Håll presskonferensen

1. Inled gärna med dans och musik och tala om att andra barn också håller presskonferenser över hela världen samtidigt.
2. Ge fakta om WCP och visa korta filmklipp.
3. Berätta hur barn mår och vad ni vet om hur barns rättigheter kränks där ni bor och i ert land. Berätta om vilka förändringar ni vill se och ställ krav på politiker och andra vuxna.
4. Berätta om barnrättshjältarnas fantastiska insatser och avslöja resultatet av världsomröstningen Global Vote.
5. Dela ut pressmeddelande och barnrättsfaktblad.
6. Berätta själva om presskonferensen i sociala medier.

På worldschildrensprice.org/wcpc hittar du:

- Datum för presskonferensen.
- Pressmeddelande, barnrättsfaktblad och manusutkast.
- Tips på hur ni bjuder in journalister och på frågor till politiker.
- Filmer om WCP, Global Vote och om barnrättshjältarna.
- Pressbilder.

Bli visselblåsare när något är fel

Alla vuxna som hjälper dig och andra barn att organisera WCP-programmet måste respektera barnets rättigheter. Om du, när du och dina kompisar jobbar med WCP-programmet, själv är med om eller ser barn behandlas illa, ska du säga till. Man brukar kalla den som anmäler något som är fel visselblåsare.

Försök alltid först prata med en vuxen som du litar på i din skola eller där du bor. Om det inte går kan du kontakta WCP. Några exempel på sånt som inte får hända i samband med genomförandet av WCP-programmet är att en vuxen, som en lärare, rektor eller annan person utsätter barn för:

- Våld, inklusive sexuellt våld.
- Mobbning, hatspråk eller annan form av psykologiskt våld.
- Kränkning av barns personliga integritet (exempelvis om någon tar bild på dig eller lämnar ut personlig information om dig fast du inte vill eller har blivit tillfrågad).

Om det du vill rapportera inte har med WCP-programmet att göra, ska du alltid istället kontakta en vuxen i din närhet som du litar på. Om du eller någon annan behöver akut hjälp, genast, ska ni kontakta polis.

Hur går det till?

Det säkraste sättet att rapportera det som hänt till WCP är via vårt Visselblåsarformulär på www.worldschildrensprize.org/whistle. Då hamnar din anmälan hos en förtroendeperson på WCP, som behandlar dina uppgifter på ett säkert sätt.

Drottning Silvia

Nelson Mandela

Malala Yousafzai

Desmond Tutu

Graça Machel

Vi beskyddar World's Children's Prize

Malala Yousafzai och den bortgångne Nelson Mandela valde båda att vara beskyddare till World's Children's Prize. De är också de enda som fått både Nobels Fredspris och det som medierna brukar kalla "barnens Nobelpris", World's Children's Prize for the Rights of the Child.

Den som har gjort något bra för barnets rättigheter eller World's Children's Prize kan bli Honorary Adult Friend och beskyddare av WCP. Drottning Silvia blev WCP:s första beskyddare. Bland WCP-beskyddarna finns utöver Malala och den bortgångne Nelson Mandela bland andra Xanana Gusmão, Graça Machel, Desmond Tutu och Sveriges statsminister.

Det blev rungande applåder för alla de över 42 miljoner barn som deltagit i WCP-programmet sedan starten år 2000.

42 014 226

Kim från Zimbabwe, som är både WCP-barnrättsambassadör och med i WCP-juryn, var ceremonimästare.

Välkommen till WCP

Varje år samlas jurybarnen för att leda World's Children's Prize-ceremonin på Gripsholms slott i Mariefred för att fira barnets rättigheter. Alla tre barnrättshjältarna hedras och får prispengar till sitt arbete för barn. Drottning Silvia hjälper jurybarnen att dela ut priserna.

Rachel Lloyd mottog de miljoner röstande barnens *World's Children's Prize for the Rights of the Child* från drottning Silvia. Till vänster hennes medarbetare Shaquana Blount.

Jurybarnen fick under slutsången En värld av vänner sällskap på scenen av alla sydafrikanska musiker – Paxton, Jazz Yard Academy och Inkwenkwezi – av musiker från Lilla Akademien och även av drottning Silvia.

-ceremonin!

Gabriel Meija Montoya tilldelades för sin långa kamp för de mest utsatta barnen i Colombia *World's Children's Honorary Award*.

Zintle och Simbongile i Inkwenkwezi Band sjöng och dansade under ceremonin

Valeriu Nicolae kom till ceremonin tillsammans med Auriel och Ionut, två av de romska pojkar, som fått hjälp av honom i Rumänien. Även Valeriu mottog *World's Children's Honorary Award*.

ROUND THE GLOBE RUN FOR A BETTER WORLD

JORDEN RUNT LOPPET FÖR EN BÄTTRE VÄRLD • COURSE AUTOUR DU GLOBE POUR UN MONDE MEILLEUR
CORRIDA EM VOLTA DO GLOBO POR UM MUNDO MELHOR • CARRERA ALREDEDOR DEL GLOBO POR UN MUNDO MEJOR

